

KLICK FOR Å STARTE

Landbruksdirektoratet
Årsrapport 2025

Innhold

DEL 1

LEDERS BERETNING	3
-------------------------------	----------

DEL 2

INTRODUKSJON TIL VIRKSOMHETEN OG NØKKELTALL	7
--	----------

Samfunnsoppdraget	8
Samordning og samarbeid	9
Mål for strategiperioden 2020–2025	9
Organisasjonen	9
Hovedtall	10
Avdelingenes og stabens ansvarsområder	12
Ledelsen 31. desember 2025	13
Våre verdier	13
Årskavalkade	14

DEL 3

ÅRETS AKTIVITETER OG RESULTATER	18
--	-----------

Areal, skogbruk, ressursforvaltning og økologisk landbruk	20
Klima- og miljøtiltak i jordbruket	35
Areal- og eiendomsforvaltning	37
Forvaltning av høstbart vilt	40
Bærekraftig reindrift	45
Inntekts- og velferdspolitiske tiltak i jordbruket	50
Produksjon, marked, handel og industri	59
Regional og lokal forvaltning	67
Samarbeid med andre	68
Landbruksdirektoratet som sekretariat	72
Kommunikasjon	79
Digitalisering	81
Saksbehandlingstid for klagesaker	86
Rapporter og utredninger	88
Regelverksutvikling	90
Endringer i reindriften	91
Sammendrag av Kontrollrapporten for 2025	93

DEL 4

STYRING OG KONTROLL	96
----------------------------------	-----------

Organisasjonsutvikling og personalforvaltning	102
---	-----

DEL 5

VURDERING AV FREMTIDSUTSIKTER	110
--	------------

DEL 6

ÅRSREGNSKAP	113
--------------------------	------------

Del 1

Leders beretning

Foto: Oskar Puschmann, NIBIO

Landbruksdirektoratet skal iverksette landbrukspolitikken og handelspolitikken på landbruksområdet.

I 2025 har Landbruksdirektoratet forvaltet sentrale økonomiske og juridiske ordninger til landbruket, med høy kvalitet og faglig relevans. Direktoratet har levert faglige råd og utredninger, til bruk for politikkutvikling innen landbrukssektoren.

Landbruks- og matdepartementet (LMD) er vårt oppdragsdepartement. Landbruksdirektoratet hadde god måloppnåelse på alle vesentlige områder. Oppdragene i tildelingsbrevet er utført og dialogen med LMD er god. Det er også godt samarbeid og god dialog med statsforvaltere, næringsliv og organisasjoner.

REVIDERT STRATEGISK PLAN 2026-2031

Landbruksdirektoratet har gjennomført et strategiarbeid i 2025. Bred involvering av organisasjonen har vært viktig for å lykkes med en strategi som peker retning for et framtidsrettet direktorat, ved å se brukerbehov, ta i bruk teknologiske muligheter og rigge en endringsdyktig organisasjon.

Strategien peker ut fire hovedområder med tilhørende mål og tiltak:

- brukerrettet og effektiv forvaltning
- tydelig kunnskapsleverandør
- attraktiv arbeidsplass
- endringsdyktig organisasjon

DIGITALISERING

Digitalisering og ny teknologi bidrar til innovasjon og nytenkning i tjenesteutviklingen. Også i 2025 har det vært omfattende arbeid med målrettet digitalisering i Landbruksdirektoratet, hvor målet er at brukerne og forvaltningen skal få enklere og mer effektive tjenester.

Foto: Landbruksdirektoratet

Det er særlig viktig å nevne forberedelsene til overgang til skyplattform. Vi bruker NAIS, som er NAVs skyplattform for offentlige tjenester. Plattformen legger grunnlag for forbedringer og videre utvikling av brukerrettede tjenester, kompetansebygging og fornyede arbeidsprosesser.

Landbruksdirektoratet følger også opp regjeringens KI-satsing. Vi utforsker ny teknologi og KI på flere områder, som kan bidra til at vi løser vårt samfunnsoppdrag på bedre måter.

I arbeidet med å utvikle nye og bedre tjenester til brukere og næringen, har direktoratet utstrakt samarbeid med andre virksomheter og aktører. Vi bruker delte, felles løsninger, for effektiv tjenesteutvikling, høy kvalitet og sømløshet i tjenestene.

EU- OG EØS-KOMPETANSE

I 2025 har vi utviklet hvordan vi bedre følger regelverksutviklingen i EU og EØS for landbruksområdet i en samordnet innsats med departementet og landbruksråden ved EU-delegasjonen. Formålet er at norske myndigheter skal kunne fange opp endringsprosesser knyttet til relevant landbruksregelverk på et tidligere tidspunkt, med større mulighet for å kunne ivareta norske interesser i regelverket og samtidig gi næringen bedre tid for tilpasninger. Dette arbeidet følges opp i samarbeid med næringsorganisasjoner og bedrifter gjennom EØS-forum.

MILJØ OG KLIMA I JORDBRUK OG SKOGBRUK

Landbruksdirektoratet har en fortsatt økende oppgavemengde på miljø- og klimaområdet, både innen jordbruk og skogbruk. Mange av oppgavene løses i et samarbeid med Miljødirektoratet, for eksempel rapporten «Klimatiltak i Norge». I 2025 har vi fått ansvar for implementering av ny gjødselbrukforskrift og av deler av EUs avskogingsforordning (EUDR). Begge disse regelverkene er eksempler på behovet for å utvikle digitale løsninger i et samarbeid mellom forvaltning og næring. Vi samarbeider godt med Miljødirektoratet på disse områdene.

JORDBRUKSAVTALEN

Jordbruksavtalen legger avgjørende føringer for store deler av vårt arbeid. De store kostnadsøkningene i jordbruket de siste årene er i vesentlig grad håndtert ved å øke tilskuddene. I 2025 har vi derfor, sammen med kommuner og statsforvaltere, behandlet tilskuddssøknader som gir utbetaling av rekordstore beløp til jordbruket.

MARKEDENE FOR JORDBRUKSVARER

Landbruksdirektoratet overvåker markedene for en rekke jordbruksvarer. For grøntsektoren utarbeider vi ukentlige markedsoppdateringer.

Landbruksdirektoratets rolle i situasjoner med underskudd, er å administrere tollnedsettelse for å legge til rette for import som supplerer tilgangen av norsk vare. Det har vært mangel på norske egg, svinekjøtt og storfekjøtt store deler av 2025.

I rollen som sekretariat for Omsetningsrådet bidro Landbruksdirektoratet i utformingen av ekstraordinære tiltak for å finne avsetning for overskudd av bygg før neste kornsesong. Direktoratet tar også del i arbeidet med å stimulere en mer markedstilpasset fordeling av kornslagene.

Landbruksdirektoratet følger utviklingen for import og norsk produksjon av bearbejdede jordbruksvarer (RÅK-varer). Importen av RÅK-varer har økt fra forrige år. Melkebaserte drikkevarer og pizza er eksempler på varer der vi ser økt import.

Foto: Landbruksdirektoratet

TØMMERMARKEDET

I 2025 var det nok et rekordår for avvirkning. Skogeierne solgte 13,47 mill. kubikkmeter tømmer til industriformål i 2025. Tømmerprisene har flatet ut og viser nå en nedgang. Landbruksdirektoratet har ansvar for regelverk og virkemidler for den delen av verdikjeden som er i skogen fram til offentlig veinett. Vi skal ha oversikt over markedet slik at innretningen av virkemidler treffer brukerne rett og på riktig nivå.

VILT OG UTMARK

Landbruksdirektoratet overtok ansvaret for forvaltningen av de høstbare viltartene fra Miljødirektoratet 1. januar 2025, og har fra da det overordnede ansvaret for forvaltning av de høstbare viltressursene og regelverket for jakt og fangst i Norge. 2025 har vært et overgangs- og etableringsår for Landbruksdirektoratet på dette området, som har gitt nyttige erfaringer knyttet til oppbygging av ansvar, rutiner og samarbeid.

REINDRIFT

Reindriften gjennomgikk en omfattende beitekrise med låste beiter i 2025. Store deler av Nord-Norge var berørt av krisen med ca. 147 000 rein som måtte tilleggsføres. Det ble utbetalt 43 mill. kroner i ekstraordinære krisemidler.

Endringer i reindriftsloven tredde i kraft 1. juli og det ble laget veiledningsmaterieell og igangsatt oppfølging etter de nye reduksjonsbestemmelsene av flere reinbeitedistrikt med for høyt reintall. Gjennom lovendringen får reindriften også tilgang til jordskifteretten for å kunne løse interne forhold.

ERSTATNINGER PELSDYRHOLD

Rett etter sommeren hadde nær alle som har søkt om erstatning etter forbudet mot pelsdyrhold fått endelig tilbud om erstatning. Dette er en viktig milepel i direktoratets arbeid med disse erstatningene.

ERSTATNINGER NATURSKADE

Det er fortsatt for lang saksbehandlingstid for erstatning etter naturskade. Alle saker etter uværet «Hans» høsten 2023 er tatt til behandling. Det er omfattende og individuell behandling av disse erstatningssakene. Direktoratet har gjort enkelte forbedringer i den digitale løsningen for søknader og saksbehandling. Vi vil fortsette å arbeide for bedre å kunne håndtere framtidige variasjoner i antall søknader.

MEDARBEIDERE

Det har vært givende å være adm. direktør i Landbruksdirektoratet i 2025. Direktoratet har dedikerte og kunnskapsrike medarbeidere som utvikler brukerrettede og effektive tjenester, formidler fag- og forvaltningskompetanse, forvalter sentrale tilskuddsordninger og bidrar til gode kunnskapsgrunnlag. Takk for innsatsen!

Oslo, mars 2026

ELI REISTAD

administrerende direktør
Landbruksdirektoratet

Foto: Landbruksdirektoratet

Fra direktoratsamlingen i Oslo for alle ansatte.

Del 2

Introduksjon til virksomheten og nøkkeltall

SAMFUNNSOPPDRAGET

Landbruksdirektoratet er et utøvende forvaltningsorgan for de sentrale landbrukspolitiske virkemidlene og de handelspolitiske virkemidlene på landbruksområdet. Direktoratet er underlagt Landbruks- og matdepartementet (LMD).

Våre primæroppgaver er:

- å utøve en samordnet, helhetlig og effektiv forvaltning av økonomiske og juridiske virkemidler rettet mot primærlandbruket, landbruksbasert næringsmiddelindustri og handel
- å formidle fag- og forvaltningskompetanse med høy faglig kvalitet og relevans
- å være et støtte- og utredningsorgan for LMD

Direktoratet er også sekretariat for ulike styrer, råd og utvalg.

SAMORDNING OG SAMARBEID

Sentrale deler av landbrukspolitikken i Norge iverksettes av Landbruksdirektoratet i samarbeid med statsforvalteren, kommuner og fylkeskommuner. God samordning og koordinering mellom forvaltningsorganer er avgjørende for å oppnå en god lov- og tilskuddsforvaltning. For Landbruksdirektoratet er det særlig viktig å ivareta og videreutvikle samarbeidet med statsforvalteren.

Direktoratet samarbeider med en lang rekke etater for å løse samfunnsoppdraget på best mulig måte. Vi har også nær kontakt med organisasjonene i landbruket, i næringsmiddelindustrien og i handelen om rammebetingelser og virkemidler.

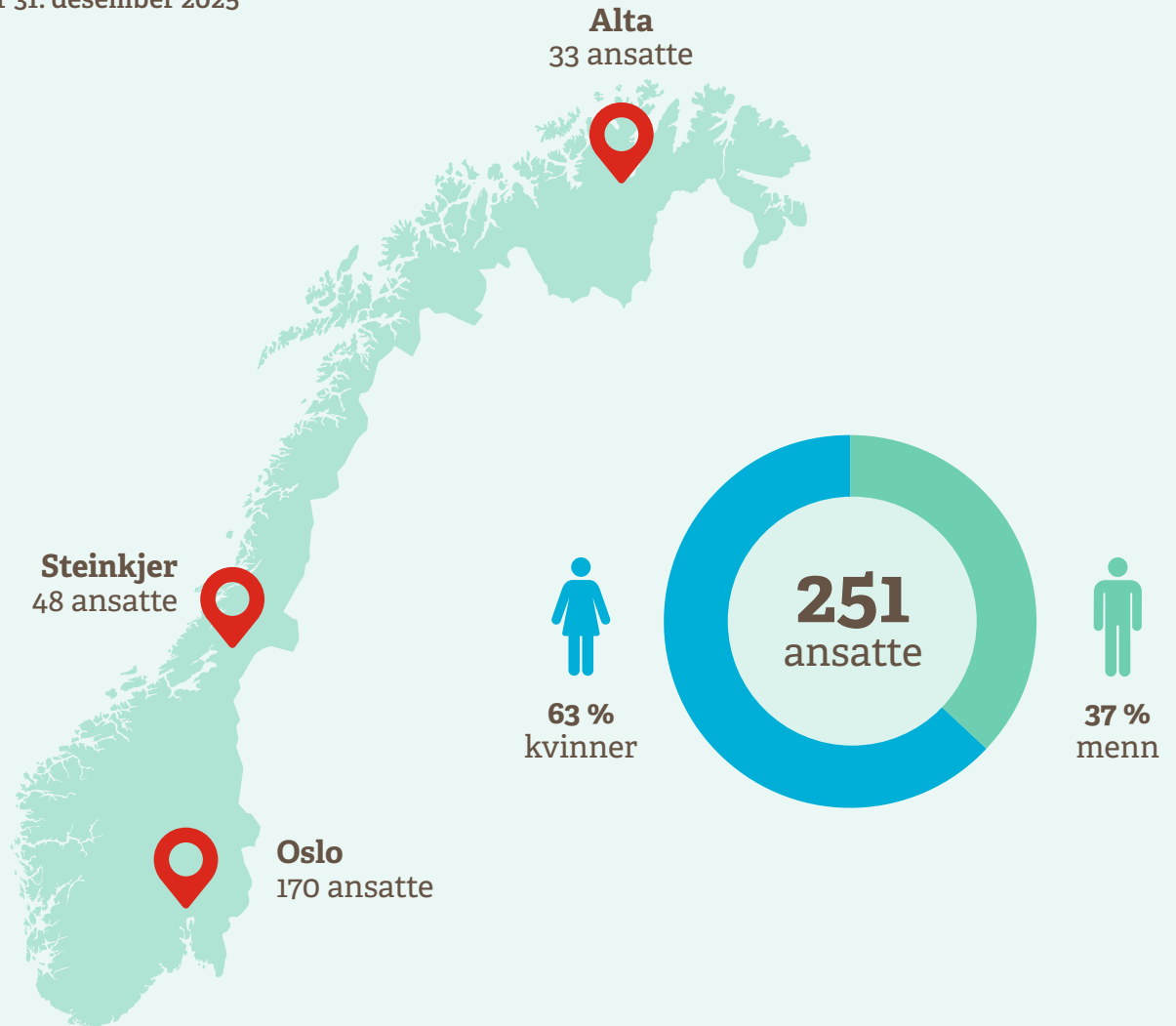
MÅL FOR STRATEGIPERIODEN

Direktoratet har hatt en strategisk plan for perioden 2020–2025 med tilhørende årlige handlingsplaner. I planen er det fastsatt mål innen fire strategiområder som har vært retningsgivende for direktoratets virksomhet i strategiperioden. I 2025 har direktoratet vedtatt en ny strategisk plan for perioden 2026–2031 basert på en revisjon av gjeldende strategisk plan. De fire strategiområdene er:

- brukerrettet og effektiv forvaltning
- tydelig kunnskapsleverandør
- endringsdyktig organisasjon
- attraktiv arbeidsplass

ORGANISASJONEN per 31. desember 2025

Hovedtall

Tabellen under viser hovedtallene for Landbruksdirektoratet i perioden 2023 til 2025. Mer detaljerte tall og kommentarer om utviklingen kommer frem av kapitlene om digitalisering, organisasjonsutvikling og personalforvaltning samt i årsregnskapet.

Per 31. desember 2025 var det 251 ansatte: 170 ansatte i Oslo, 48 ansatte i Steinkjer og 33 ansatte i Alta. Kjønnfordelingen var ved årsskiftet 63 prosent kvinner og 37 prosent menn.

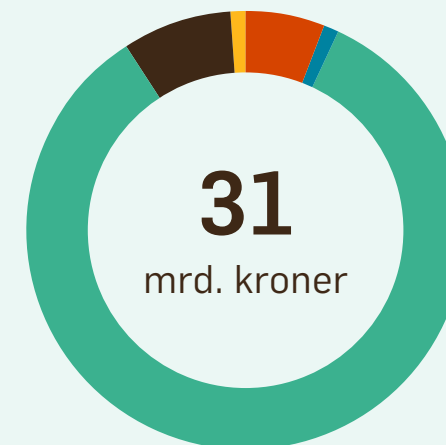
Hovedtall	2023	2024	2025
Antall ansatte ⁽¹⁾	219	241	248
Antall avtalte årsverk ⁽²⁾	214	238	245
Antall utførte årsverk ⁽³⁾	197	218	224
Samlet tildeling post 01-99 ⁽⁴⁾	28 170 966 987	30 451 419 000	31 946 901 000
Samlede utgifter post 01-99 ⁽⁵⁾	26 501 792 018	29 085 872 700	31 224 619 404
Utnyttelsesgrad 01-29 ⁽⁶⁾	95 %	95 %	92 %
Utnyttelsesgrad 30-99 ⁽⁷⁾	94 %	96 %	98 %
Driftskostnader ⁽⁸⁾	329 876 094	342 772 355	391 149 340
Lønnsandel av alle driftskostnader ⁽⁹⁾	56 %	61 %	57 %
Lønnskostnader per utført årsverk ⁽⁹⁾	937 396	959 026	993 008
Samlede inntekter ⁽¹⁰⁾	571 228 317	665 527 894	856 082 367

Merknader:

1. Antall ansatte: Gjennomsnittlig antall ansatte gjennom året basert på Statistisk sentralbyrås statistikk «12623: Ansatte i staten, etter enhet».
2. Antall avtalte årsverk: Gjennomsnittet av avtalte årsverk beregnet utfra de ansattes avtalte stillingsprosent gjennom året, hentet fra samme statistikk som note 1.
3. Utførte årsverk: Antall avtalte årsverk med fradrag for fraværsdager (unntatt ferie og avspasering). Timelønnede og utbetalt overtid legges til, omregnet til årsverk (jf. PM-2019-13 Definisjon av utførte årsverk).
4. Samlet tildeling: Total tildeling fra statsbudsjettet.
5. Samlede utgifter: Totale utgifter, ekskludert erstatningsutbetalinger på kapittel 471, post 71.
6. Utnyttelsesgrad for driftsmidler: Andel av midlene tildelt til drift som er brukt i løpet av regnskapsåret.
7. Utnyttelsesgrad for øvrige midler: Andel av tildelte midler til andre formål, primært tilskudd og erstatninger, som er brukt i løpet av regnskapsåret.
8. Driftskostnader: Utgiftene omfatter alle kapitler/poster som finansierer Landbruksdirektoratets aktiviteter, ikke bare eget driftskapittel.
9. Lønnskostnader: Alle kostnader til lønn i kontogruppe 5, jf. definisjonen i DFØ veiledningsnotat om årsrapport for statlige virksomheter..
10. Inntekter: Inntekter fra auksjoner (tollkvoter), forskningsavgift, driftsinntekter, inntekter fra Markedsordningen for korn, jeger- og fellingsavgifter, trygde- og arbeidsgiveravgifter og renteinntekter.

i

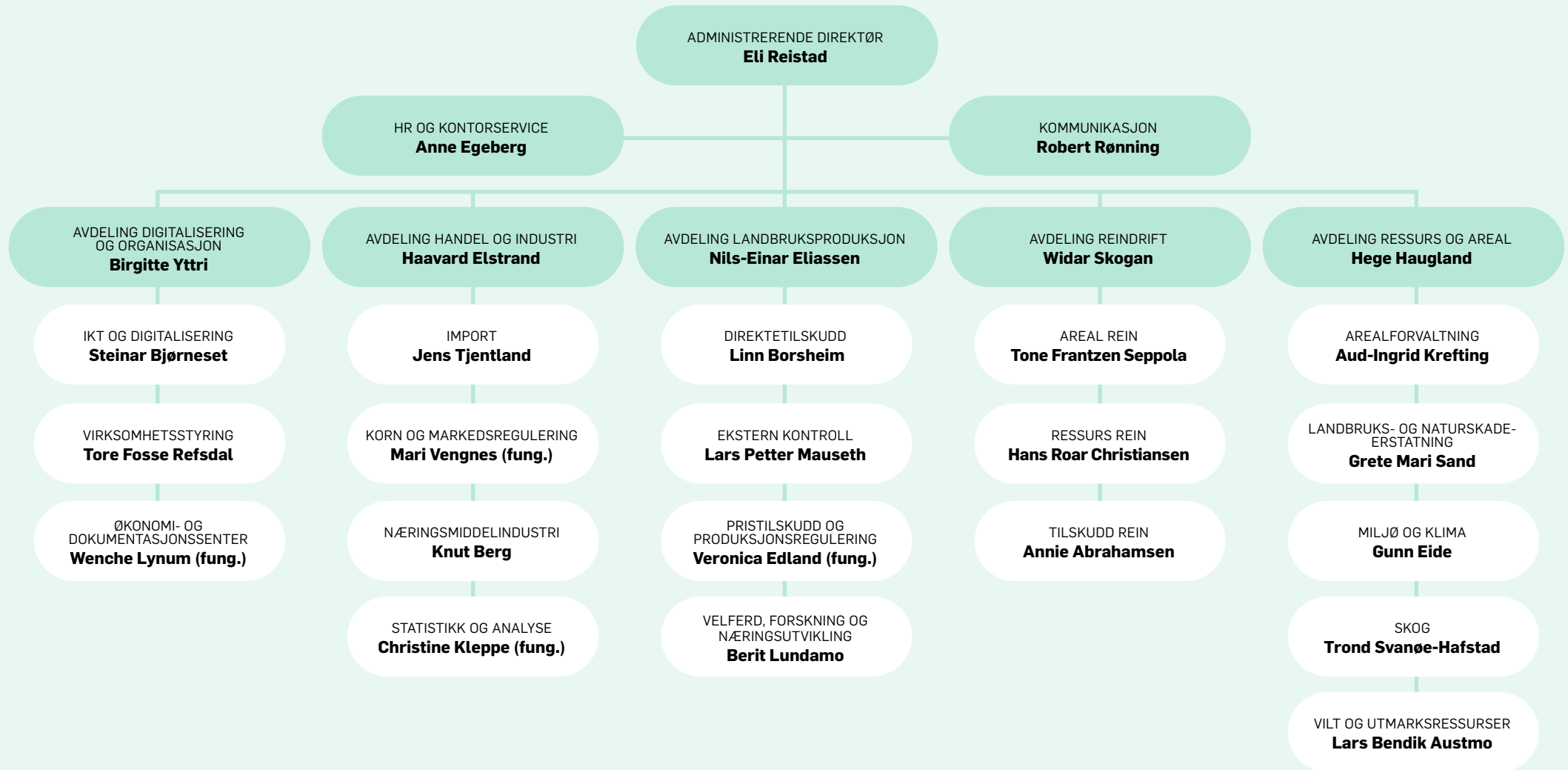
UTGIFTER FORDELT PÅ FORVALTNINGSOMRÅDER 2025

- Areal, skogbruk, ressursforvaltning og økologisk landbruk 1 928 mill. kroner [6 %]
- Reindrift 249 mill. kroner [1 %]
- Inntekts- og velferdspolitiske tiltak 26 151 mill. kroner [84 %]
- Markedstiltak, handel og industri 2 555 mill. kroner [8 %]
- Digitalisering og organisasjon 342 mill. kroner [1 %]

Organisasjonskart per 31. desember 2025

Avdelingenes og stabenes ansvarsområder

Digitalisering og organisasjon (ADO)

Avdelingen leverer tjenester innen virksomhetsstyring, regnskap, dokumentforvaltning og digitalisering som understøtter direktoratets kjernevirksomhet, slik at Landbruksdirektoratet samlet leverer på sitt samfunnsoppdrag. Gjennom digitaliseringsarbeidet bidrar avdelingen til fornyelse av direktoratet.

Handel og industri (AHA)

Sikker forsyning av landbruksvarer er vesentlig for et stabilt matmarked og for at næringsmiddelindustrien skal fungere godt. Avdeling handel og industri har ansvar for dette gjennom å forvalte importvernet for landbruksvarer og ordninger rettet mot landbruksbasert næringsmiddelindustri.

Avdelingen har også ansvar for markedsovervåking, henter inn priser på norske og utenlandske landbruksvarer og er sekretariat for Omsetningsrådet.

Landbruksproduksjon (ALP)

Avdelingen har ansvar for utvikling og forvaltning av inntekts- og velferdsordninger, de produksjonsregulerende virkemidlene melkekvoter og husdyrkonsesjon og en rekke mindre tilskuddsordninger, alle rettet mot primærprodusentene.

Avdelingen ivaretar sekretariatsoppgavene for Fondet for forskningsavgift på landbruksprodukter og Forskningsmidler over jordbruksavtalen, og har ansvar for Landbruksdirektoratets eksterne kontrollvirksomhet.

Avdelingen har ansvar for utvikling og forvaltning av inntekts- og velferdsordninger, prosjekttilskudd knyttet til nærings utvikling og kompetanse i landbruket, produksjonsregulerende virkemidler og flere andre tilskuddsordninger.

Reindrifft (ARD)

Avdelingen skal forvalte reindrifftsloven, de økonomiske ordningene i reindrifftsavtalen og bidra til økt kunnskap og ivaretagelse av reindrifftens arealer.

Direktøren med rådgiver(e) deltar i de årlige reindrifftsforhandlingene.

Avdelingen er sekretariat og utøvende organ for Reindrifftsstyret, styret for Reindrifftens utviklingsfond (RUF), Økonomisk utvalg, Norsk-finsk reingjerdekommissjon, Klagenemnda for reinmerkesaker og Markedsutvalget for reinkjøtt.

Ressurs og areal (ARA)

Avdelingen har ansvar for å sikre ressursgrunnet for bærekraftig landbruk med lavere utslipp av klimagasser som ivaretar miljø og kulturlandskapsverdier. Det innebærer utvikling og forvaltning av virkemidler knyttet til arealbruk, eiendom, skogbruk, miljø, klima, jordhelse, kulturlandskap, økologisk jordbruk og den todelte målsettingen i rovviltpolitikken. I tillegg fikk avdelingen ansvar for forvaltning av høstbart vilt fra 1. januar 2025.

Avdelingen forvalter erstatningsordningene i landbruket og koordinerer direktoratets kontakt mot statsforvalterembetene. Avdelingen er sekretariat for klagenemnda for naturskadesaker og for utviklingsfondet for skogbruket.

HR-staben (HR)

HR har ansvar for å videreutvikle og støtte Landbruksdirektoratet som arbeidsgiver. HR arbeider med HMS, kompetanseutvikling, leder- og utviklingsutvikling, rekruttering og tiltak som bidrar til å tiltrekke, utvikle og beholde dyktige medarbeidere.

HR har ansvar for partssamarbeid og gjennomføring av lokale lønnsforhandlinger. HRs leder er fra juni 2025 del av toppledergruppen, og staben jobber helhetlig og strategisk for å støtte direktoratets mål og bidra til god utvikling av organisasjonen. HR har også ansvar for levering av kontorservicetjenester.

Kommunikasjonsstaben (KOM)

Kommunikasjonsstaben har ansvaret for intern- og ekstern kommunikasjon. Staben støtter avdelingenes arbeid med kommunikasjonstjenester og bidrar til at direktoratets samfunnsoppdrag løses best mulig. Det innebærer ansvar for at nettsider er brukervennlig og oppdatert. Staben har også ansvar for mediekontakt, profilering, språkbruk, arrangementer, sosiale medier og generell kommunikasjonsrådgivning.

Ledelsen 31. desember 2025

ELI REISTAD
administrerende direktør

BIRGITTE YTTRI
direktør
Avdeling digitalisering
og organisasjon

HAAVARD ELSTRAND
direktør
Avdeling handel og industri

NILS-EINAR ELIASSEN
direktør
Avdeling landbruksproduksjon

WIDAR SKOGAN
direktør
Avdeling reindrift

HEGE HAUGLAND
direktør
Avdeling ressurs og areal

ANNE EGEBERG
HR-direktør

ROBERT RØNNING
kommunikasjonsdirektør

i

VÅRE VERDIER

Alle medarbeiderne i direktoratet skal etterleve våre verdier i sitt arbeid og kontakt med andre, både internt og eksternt. Verdiene skal kjennetegne vår kultur og være et viktig grunnlag hos oss for å svare på samfunnsoppdraget.

Åpen
Pålitelig
Engasjert
Nytenkende

Årskavalkade

1. kvartal

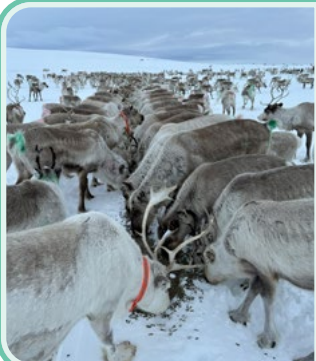
Foto: Landbruksdirektoratet

Over 18,4 milliarder kroner til norske bønder

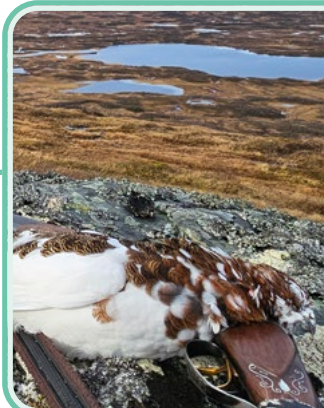
Landbruksdirektoratet utbetalte over 18,3 mrd. kroner i produksjons- og avløsertilskudd til over 37 000 jordbruksforetak.

Foto: Landbruksdirektoratet

Beitekrise for reindriftnæringen

Vinteren 2024-2025 var det igjen låste beiter for store deler av reindriftnæringen i Finnmark, og i deler av Troms og Nordland. Låste beiter skyldes klimatiske forhold og vekslende vær mellom plussgrader og regn, streng kulde, sterk vind og snø. Mer enn 147 000 reinsdyr var berørt av krisen, noe som utgjør ca. 68 prosent av landets totale reintall per 31. mars 2025.

Overtok forvaltningen av høstbart vilt fra Miljødirektoratet

Landbruksdirektoratet overtok ansvaret for forvaltningen av de høstbare viltartene fra Miljødirektoratet 1. januar 2025. Dette medfører overordnet ansvar for forvaltning av de høstbare viltressursene og regelverket for jakt og fangst i Norge. Som del av myndighetsoverføringen overtok Landbruksdirektoratet også ansvaret for jegeropplæring og jaktutøvelse.

Foto: Landbruksdirektoratet

Gjennomgang av korn- og kraftfôrpolitikken

En partssammensatt arbeidsgruppe har sett på utfordringer og muligheter i norsk kornproduksjon. Rapporten gir en situasjonsbeskrivelse og gjennomgår utfordringer og mulige tiltak for å nå målene om økt selvforsyning.

Foto: Landbruksdirektoratet

Nytt gjødselregelverk

Regjeringen fastsatte 31. januar 2025 nytt gjødselregelverk som består av to nye forskrifter, gjødselvereforskriften og gjødselbrukforskriften. Landbruksdirektoratet har fått nasjonalt koordineringsansvar for gjødselbrukforskriften, og samarbeider med Miljødirektoratet, Mattilsynet og Helsedirektoratet om oppfølging av den.

Foto: Landbruksdirektoratet

2. kvartal

Foto: Landbruksdirektoratet

To arbeidsgrupperapporter om melk

Arbeidsgrupperapportene «Markedsbalansering – forenkling og tydeliggjøring» og «Fløte og fett – prising og mottakspåkt» ble overlevert Landbruks- og matdepartementet. I rapportene vurderes mulige forbedringer i markedsordningen for melk etter at volummodell melk ble innført høsten 2024. Arbeidet ble gjennomført i tett dialog med aktørene i bransjen.

Foto: Landbruksdirektoratet

Rekordlav omdisponering av matjord (KOSTRA)

Omdisponeringen av dyrka jord fortsetter å falle, og i 2024 ble det satt ny bunnrekord i positiv forstand, sett opp mot det nasjonale jordvernmålet om å begrense årlig omdisponering av dyrka jord til maksimalt 2 000 dekar. 2 499 dekar dyrka jord ble i 2024 omdisponert til andre formål enn landbruk. Det er fortsatt boligbygging og samferdselsprosjekter som tar størstedelen av jordbruksarealet som omdisponeres. Interessen for å dyrke opp nytt jordbruksareal øker.

Mangfold for en bedre arbeidsplass

I forbindelse med markeringen av Pride holdt likestillings- og diskrimineringsombudet, Bjørn Erik Thon, foredrag for ansatte i Landbruksdirektoratet. Budskapet var at en arbeidsplass med en blanding av folk i ulike aldre, legninger, etnisiteter og funksjonsvariasjoner er triveligere, mer lærerik og mer produktiv. Thon viste til flere diskrimineringsgrunnlag som det er viktig at arbeidsgivere bevisstgjøres på, som for eksempel alder og legning.

Foto: Landbruksdirektoratet

3. kvartal

Foto: Colourbox.com

Årets kornsesong ga en rekordstor byggavling

Økt norsk kornproduksjon for å øke selvforsyningen er et politisk mål, men produksjonsveksten må være i samsvar med markedsmessig behov. Markedsreguleringen håndterte overskuddet av bygg i kornsesongen 2025/26, men den er hverken tiltenkt eller innrettet for å håndtere permanente overskudd. For å gjenvinne markedsbalansen, er det behov for ytterligere tiltak for å gjøre det mer attraktivt å dyrke hvete framfor bygg i områder som er egnet for det.

Foto: KI og Landbruksdirektoratet

Telling av rein med droner og bruk av kunstig intelligens

På oppdrag fra Landbruks- og matdepartementet har Landbruksdirektoratet i samarbeid med NIBIO iverksatt et prosjekt der ny teknologi skal gjøre reintellingen enklere og raskere.

Revidert utgave av normaler for landbruksveier

Landbruksdirektoratet publiserte revidert utgave av Normaler for landbruksveier, der klimatilpasning og hensyn til naturfare er innarbeidet. Veilederen skal være til hjelp for veieier og veiplanleggere, og skal bidra til at det bygges robuste landbruksveier som kan tåle normal bruk i dagens og framtidens klima. Den skal også bidra til at det treffes beslutninger i alle faser av veiprojektet som kan minimere risikoen for å utløse naturfarer.

Foto: Landbruksdirektoratet

4. kvartal

Foto: Landbruksdirektoratet

Innføring av pristilskudd for økologisk frukt, bær, grønnsaker og potet

I oktober 2025 ble det innført pristilskudd for økologisk frukt, bær, grønnsaker og potet i søknad om produksjonstilskudd. Innføring av ordningen ble bestemt i jordbruksoppgjøret 2025, og skal bidra til å styrke produksjonen av økologisk frukt, bær, grønnsaker og potet.

Foto: Landbruksdirektoratet

Nok et toppår for avvirkning i 2025

Tall fra Landbruksdirektoratet viser at skogeierne solgte 13,47 mill. kubikkmeter tømmer til industriformål i 2025. Dette er enda et toppår for avvirkning i Norge, og 960 000 kubikkmeter mer enn i forrige rekordår, som var i 2024.

Midler til å fremme hestesport, hestehold og avl

Landbruksdirektoratet har i 2025 fordelt over 27 mill. kroner til prosjekter innenfor hestesport, -hold og -avl. Prosjektene er spredt over hele Norge og bidrar til aktivitet på nasjonalt, regionalt og lokalt nivå. Ordningen er viktig for økt kompetanse, god dyrevelferd og styrket rekruttering blant barn og unge, samt sikre god avl og genetikk hos de ulike hesterasene. Prosjektene drives av frivillige organisasjoner.

Foto: Landbruksdirektoratet

Markedet for kjøtt

Salget av storfe og svin var høyt i 2025. Reguleringslagrene av svin og storfe ble tømt i løpet av årets første halvår, og det ble behov for å supplere med import. Det ble importert 12 400 tonn storfekjøtt og 4 600 tonn svinekjøtt i 2025. Det var høye priser internasjonalt, og spesielt gjaldt dette for storfe. Produksjonen og forbruket av fjørfekjøtt fortsatte å vokse i 2025.

Foto: Odelurbo.com

Del 3

Årets aktiviteter og resultater

Våre aktiviteter og resultater

Landbruksnæringene skaper arbeidsplasser, gir stor verdiskaping og bidrar til bosetting over hele landet.

Landbruksdirektoratet forvalter sentrale rammebetingelser for de som driver produksjon, foredling og handel med råvarer fra jordbruk, skogbruk og reindrift. I denne delen gir vi et helhetlig bilde av virksomheten og resultatene til de ulike fagområdene.

Avdeling handel og industri på besøk til et gårdsbruk.

Areal, skogbruk, ressursforvaltning og økologisk landbruk

BÆREKRAFTIG SKOGBRUK

Landbruksdirektoratet forvalter virkemidler for å oppfylle regjeringens mål om økt verdiskaping og et bærekraftig skogbruk.

Skogeierne solgte 13,47 mill. kubikkmeter tømmer til industriformål i 2025. Dette er 0,96 mill. kubikkmeter mer enn i 2024, som var forrige rekordår.

Foto: Landbruksdirektoratet

i

UTGIFTER FORDELT PÅ ORDNINGER

Tabellen under viser utgiftene innen forvaltningsområdet som er finansiert av tildelingen til Landbruksdirektoratet i 2025, fordelt på ordninger. Tilskudd og andre tiltak som er finansiert av Landbrukets utviklingsfond (LUF) eller andre fond, ikke-statlige ordninger og råd, er ikke inkludert i tabellen.

For en oversikt over utgifter finansiert av LUF viser vi til fondets årsrapport.

Ordning	Beløp (kr)
Tilskudd til genressursforvaltning og miljøtiltak	8 470 000
Tilskudd til kommunale jordvernstrategier	1 917 000
Driftsutgifter Viltfondet ⁽¹⁾	41 259 839
Tilskudd til viltformål ⁽²⁾	33 847 443
Jegerprøve m.m.	4 054 136
Tiltak for barn og unge - bruk av utmarksressurser	1 121 586
Arealressurskart	8 251 000
Tilskudd til erstatninger m.m. etter offentlige pålegg	73 094 842
Tilskudd ved avvikling av pelsdyrhold	310 125 372
Tilskudd til erstatninger ved naturskade	111 786 906
Tilskudd til Utviklingsfondet for skogbruket	3 666 000
Tilskudd til tiltak i skogbruket	88 812 820
Tilskudd til produksjonssvikt	71 694 894
Regionale miljøprogram	1 099 563 782
Evaluering av Regionale miljøprogram	1 410 873
Tilskudd til utvikling av plantemateriale m.m.	82 281 797
Total	1 941 358 290

¹⁾ Beløpet inkluderer Miljødirektoratets belastning (3,2 mill. kroner) som ikke inngår i direktoratets årsregnskap. Vi viser her til Del 6, herunder Note B og Forklaring til bruk av budsjettfullmakter.

²⁾ Beløpet inkluderer Miljødirektoratets belastning (10,3 mill. kroner) som ikke inngår i direktoratets årsregnskap. Vi viser her til del 6, herunder note B og forklaring til bruk av budsjettfullmakter.

Tømmeret hadde en bruttoverdi på 11 mrd. kroner for skog-eierne. Gjennomsnittlig pris var 820 kroner per kubikkmeter. Dette er et rekordhøyt prisnivå.

For sagtømmer av gran var prisen i januar 2025 på 998 kroner per kubikkmeter. Prisen nådde toppen i august med 1 090 kroner, før den falt til 987 kroner i desember. Massevirkeprisen økte fram mot toppen i mai 2025 og falt deretter resten av året.

De rekordhøye tømmerprisene i 2025 forklares i hovedsak av et redusert tilbud av tømmer på det europeiske markedet, samtidig som industriaktører har utvidet produksjonen og etterspør et større tømmervolum. Dette fører til stor konkurranse i norsk og utenlandsk industri for å sikre seg tømmer til egen produksjon. Underskuddet av tømmer i verdensmarkedet øker etterspørselen, også etter norsk tømmer. Underskuddet skyldes blant annet omfattende barkbilleangrep i Nord-Amerika og Europa. Delvis kan det også skyldes en bred europeisk oppslutning om ikke å handle med russiske råvarer, som følge av krigen i Ukraina. Fallet i tømmerprisene kan skyldes at skogindustrien ikke lenger har økonomi til å betale høye råvarepriser, fordi inntjeningen i sluttmarkedet ikke har hatt den samme utviklingen.

Skogeierne solgte 13,47 mill . kubikkmeter tømmer til industriformål i 2025.

TØMMERKAIER OG SKOGSVEIER

I 2025 ga Landbruksdirektoratet 41,9 mill. kroner i investeringsstøtte til tømmerkaier. Siden 2012 har 37 kaianlegg fått tilsagn om delfinansiering. Det ble utbetalt 35,6 mill. kroner i tilskudd til tømmerkaier i 2025. Nye kaier som ble ferdigstilt og sluttutbetalt i 2025 er Gårdsøya i Brønnøy, Kyrkjenes i Ullensvang og Drammensregionens virkesterminaler i Lier kommune.

Det ble nybygd 133 kilometer skogsveier med tilskudd i 2025, hvor 109 kilometer var skogsbilveier og 24 kilometer traktorveier. Tilsvarende tall for ombygging av skogsveier var 220 kilometer, herav var 208 kilometer skogsbilveier og 13 kilometer traktorveier. Tallene er noe lavere enn i 2024.

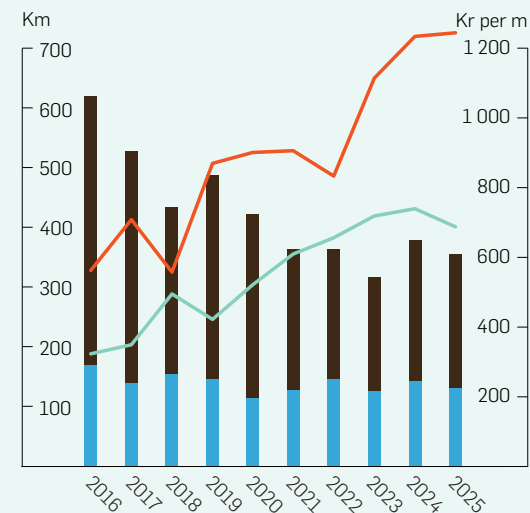
Gjennomsnittlig kostnad per meter nybygd skogsvei var i 2025 på 1 243 kroner, tilsvarende tall for ombygging var 687 kroner. Av tildelingen over LUF, ble det utbetalt 9,4 mill. kroner som tilskudd til drift i bratt og vanskelig terreng. Mesteparten av dette går til Vestland og Møre og Romsdal, hvor taubaneaktiviteten er størst.

Foto: Landbruksdirektoratet

Opprusting og nybygging av skogsveinettet bidrar til reduserte transportkostnader for skogbruket og samfunnet, men det er også viktig for miljø og klima ved at det blir mindre kjøring i terrenget og lavere drivstoffutslipp.

SKOGSVEIER, 2016–2025

- Ferdigstilt ombygget vei km
- Ferdigstilt nyanlegg km
- Kostnad ombygging – kr/m
- Kostnad nybygging – kr/m

Planlegging, bygging og ferdigstilling av en vei går gjerne over flere år. Dette fører til svingninger i statistikken.

SKOGKULTUR

Planting, ungskogpleie og andre skogkulturtiltak for å etablere og skjøtte ny skog, gir et viktig bidrag til økt volum- og verditilvekst i skogen. Tiltakene gir bedre lønnsomhet og økt verdiskaping for alle ledd i verdikjeden. Aktiv skogskjøtsel er ellers et godt klimatiltak som bidrar til å binde CO₂, samtidig som det bygger robuste og stormsterke skoger for fremtiden.

Resultatkartleggingen viser at det årlige hogstarealet ligger opp mot 500 000 dekar. Størstedelen av arealet forynges med planting og en noe mindre del med naturlig foryngelse, i det vesentlige furu. En del areal tas i bruk til andre formål (avskoging), og noe areal blir ikke tilrettelagt for ny foryngelse. Foryngelsesarealet ved planting lå på samme nivå som foregående år og endte i 2025 på 284 000 dekar. Ungskogpleie hadde derimot en økning i 2025 og endte på 358 000 dekar, sammenlignet med 314 000 dekar i 2024.

SKOGFONDORDNINGEN

Skogfondordningen er en bærebjelke for investeringer i skogen som bidrar til å sikre en bærekraftig forvaltning av skogressursene. Skattefordelen ved bruk av skogfond til investeringer i skogen, gjør ordningen gunstig for skogeier.

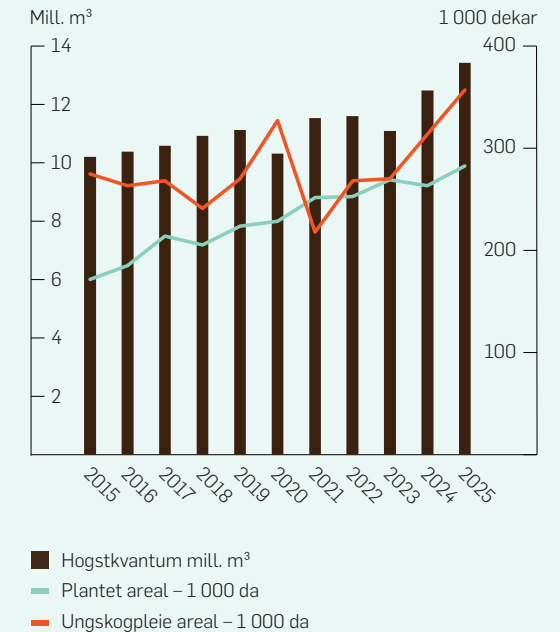
I 2025 satte skogeierne i gjennomsnitt av 15 prosent til skogfond. Skogeierne finansierte investeringer på litt over 1 mrd. kroner fra skogfondet, mens det ble satt av 1,57 mrd. kroner. Økt avvirkning og høye tømmerpriser er med på å øke den samlede fondsbeholdningen. Totalbeholdningen på skogfond var på 4,13 mrd. kroner ved årsskiftet.

Foto: Landbruksdirektoratet

i

AVVIRKNING, PLANTING OG UNGSKOGPLEIE

Vi har ikke tall for avvirkningsareal som direkte kan sammenlignes med plantet og ungskogpleiet areal. Det er behov for ungskogpleie både på arealer som er tilplantet og arealer som er naturlig foryngnet.

KLIMA- OG MILJØTILTAK I SKOGEN

Klima- og miljøtiltak er et sentralt område i skogpolitikken. I 2025 omfattet dette ordninger med tilskudd til gjødsling, tettere planting og ungskogpleie som klimatilak for å binde mer CO₂.

- Tilskudd til gjødsling ble gitt på 18 267 dekar med en tilskuddsutbetaling på 4,3 mill. kroner.
- Tilskudd til tettere planting ble gitt på 152 177 dekar med en tilskuddsutbetaling på 12,6 mill. kroner.
- Tilskudd til suppleringsplanting ble gitt på 39 333 dekar med en tilskuddsutbetaling på 6,5 mill. kroner.
- Tilskudd til ungskogpleie ble gitt med 5,84 mill. kroner.

SKOGBRUKSPLANLEGGING MED MILJØREGISTRERINGER

Skogbruksplanlegging med miljøregistreringer (MiS-kartlegging) er et virkemiddel for bærekraftig utnyttelse av skogressursene.

Det ble i 2025 utbetalt 29 mill. kroner i tilskudd til skogbruksplanlegging med miljøregistreringer. Dette er 6 mill. kroner mer enn året før. I 2025 ble det levert skogbruksplanprosjekter for et areal på litt over 3 mill. dekar. Vi har i 2025 et akkumulert nøkkelbiotopareal på 1,31 mill. dekar. Bevilgninger til skogbruksplanlegging med miljøregistreringer har vært stabilt de siste årene. Utbetalingene skjer etter hvert som prosjektene ferdigstilles.

Landbruksdirektoratet arrangerte i 2025 kurs i miljøregistreringer i skog (MiS) for å styrke kunnskapen om bærekraftig skogbruk. Kurset ble fulltegnet med 20 deltakere, med hovedtyngden av skogbruksplanleggere og andre konsulenter. Kurset ble gjennomført i samarbeid med Skogkurs og gir en innføring i å kartlegge og avgrense livsmiljøer, samt å typifisere natur etter Natur i Norge (NiN), som er et av flere aspekter i MiS.

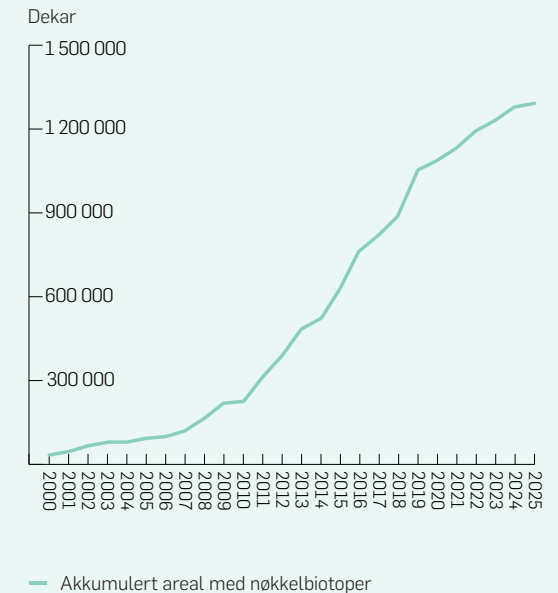

Foto: Landbruksdirektoratet

Aktiv skogskjøtsel er et godt klimatilak som bidrar til å binde CO₂.

i

AKKUMULERT AREAL MED NØKKELBOTOPAREAL FRA ÅR 2000 TIL 2025

ØKT INTERESSE FOR SKOGBRUKET I ET

KLIMA- OG MILJØPERSPEKTIV

Interessen for bærekraftig skogbruk øker. Landbruksdirektoratet har over flere år arbeidet med utredninger innenfor dette temaet. De fleste av disse utredningene har skjedd i samarbeid med Miljødirektoratet på felles oppdrag fra våre departementer.

Noen eksempler på resultater av klima- og miljør Samarbeidet som har blitt utført i 2025:

- **Vurdering av konsekvenser ved hel eller delvis innlemmelse av avskogingsforordningen (EUDR)**

Landbruksdirektoratet og Miljødirektoratet leverte i april en felles utredning om konsekvensene av hel eller delvis innlemmelse av EUDR. Forordningens formål er å hindre at utvalgte råvarer og produkter som plasseres på EUs indre marked eller eksporteres fra EU, bidrar til avskoging og skogforringelse.

- **Videreutvikling av kart over naturskog**

I januar 2025 ble første versjon av kart over naturskog, bestående av tre ulike kart, publisert. Kartene i denne første versjonen har en akseptabel presisjon, slik at det kan brukes som del av et kunnskapsgrunnlag, men bør ikke brukes alene som grunnlag for forvaltningsbeslutninger. Direktoratene fikk i oppdrag å videreutvikle kartene i 2025 og 2026. Hovedformål med en videreføring er å forbedre kvalitet og presisjon på kart over naturskog.

ØVRIGE TILTAK FOR SKOGBRUKET

I 2025 lå fangstene for stor granbarkbille i Sør-Norge på et moderat nivå sammenlignet med gjennomsnittet for alle årene med overvåking. Fylkene med de største fangstene i 2025 var Telemark, Buskerud og vestre deler av Innlandet. Det var til dels svært mye biller i noen av kommunene som ble hardt rammet av vindfellingene i 2021. Det er mulig stormen har utløst lokale utbrudd og at granbarkbillene har vært mange nok til å kolonisere relativt friske trær. Det er viktig at skogeier vurderer tiltak i utsatte områder og følger med i egen skog i 2026.

Stormlogistikkprosjektet er et prosjekt hvor Landbruksdirektoratet har samarbeidet med aktører innen skognæringen og skogindustrien for å se på utfordringer knyttet til logistikk i forbindelse med oppryddingen ved en ekstraordinær stormhendelse i skog. Prosjektet ble avsluttet i 2025, og prosjektets rapport er publisert på Landbruksdirektoratets nettsider.

Landbruksdirektoratet følger med på stormhendelser og lager situasjonsrapporter til Landbruks- og matdepartementet. I 2025 var det to større hendelser.

Fredag 17. januar rammet svært kraftige vindkast Trøndelag og Nordland. Hovedvekten av trefall ble meldt i Nord-Trøndelag. Landbruksdirektoratet fulgte opp hendelsen med statsforvalteren og Skogbrand forsikring.

Ekstremværet Amy traff store deler av Norge 3.-4. oktober. Skogbrand forsikring registrerte skader på skog fra 114 ulike kommuner etter ekstremværet. De fleste skadene var spredte og ikke store flater med vindfall. Landbruksdirektoratet fulgte opp hendelsen med statsforvalteren og Skogbrand forsikring. Det ble opprettet tilskuddsordning til opprydding av vindfelt furuskog i utvalgte berørte kommuner i Møre og Romsdal og Trøndelag etter stormen Amy.

I 2025 lå fangstene for stor granbarkbille i Sør-Norge på et moderat nivå sammenlignet med gjennomsnittet for alle årene med overvåking.

Foto: Landbruksdirektoratet

KLIMA- OG MILJØTILTAK I JORDBRUKET

Et bærekraftig landbruk med lavere utslipp av klimagasser er et av de overordnede målene for landbrukspolitikken. Landbruksdirektoratet er nasjonal forvalter av forskrifter og tilskuddsordninger som skal legge til rette for klima- og miljøtiltak på gården.

Tiltak og virkemiddelbruk må bygge på kunnskap om praktisk gjennomførbarhet og effekt under norske forhold. Landbruksdirektoratet forvalter ulike ordninger med tilskudd til kunnskapsutvikling.

GJØDSELBRUKFORSKRIFTEN

Regjeringen fastsatte 31. januar 2025 nytt gjødselregelverk som består av to nye forskrifter, gjødselvareforskriften og gjødselbrukforskriften. Landbruksdirektoratet har fått nasjonalt koordineringsansvar for gjødselbrukforskriften, og samarbeider med Miljødirektoratet, Mattilsynet og Helsedirektoratet om oppfølging av den.

Regelverket skal bidra til ressurseffektiv utnyttelse av gjødselvarer, samtidig som man reduserer avrenning av næringsstoffer til vassdrag og sjø og ivaretar naturmangfoldet. Gjødselbrukforskriften stiller strengere krav blant annet til spredemengder og spredetider for organisk gjødsel. Det er også nye krav til journalføring og innrapportering av opplysninger.

Landbruksdirektoratet har i 2025:

- bistått departementet i fastsettelse av forskriften,
- laget veiledning rettet mot bonden, inkludert en kalkulator for å beregne hvor stort spredeareal som trengs,
- publisert rundskriv sammen med de øvrige etatene med ansvar for forskriften,
- lansert en digital rapport til støtte for kommunenes forvaltning,
- gitt veiledning i den nye forskriften til næringen og forvaltningen i form av foredrag, dialogmøter mm., og på oppdrag og forespørsel avklart og utredet hvordan kravene i forskriften skal forstås og kan gjennomføres,
- på oppdrag og forespørsel avklart og utredet hvordan kravene i forskriften skal forstås og kan gjennomføres.

Foto: Colourbox.com

Tiltak og virkemiddelbruk må bygge på kunnskap om praktisk gjennomførbarhet og effekt under norske forhold.

Tilskudd til klimarådgeving som tilskuddsordning utenfor RMP

Utredning

 Rapport nr. 10/2025
7.4.2025

1

Foto: Landbruksdirektoratet

En viktig del av oppfølgingen av gjødselbrukforskriften er utvikling av digitale støttesystemer. Direktoratet skal utvikle nytt forvaltningssystem og digitale tjenester for bonden. Arbeidet startet i 2025 og utviklingsprosjektet avsluttes i 2027. De digitale tjenestene som utvikles skal gjøre det enkelt og effektivt for bonden å følge opp kravene som stilles til gjødselhåndtering i den nye forskriften. Kommunene skal få et verktøy som gjør kontroll av foretakene effektivt og risikobasert. Vi tilstreber tett involvering av forvaltningen og næringen. I utviklingen har vi vektlagt tett involvering av leverandører av skifteplanleggingsverktøy, og vi ønsker å forenkle hverdagen for bonden ved at innrapportering kan skje fra disse verktøyene. Utvikling av et jordprøveregister er også en del av prosjektet. I dette arbeidet er NIBIO en sentral aktør.

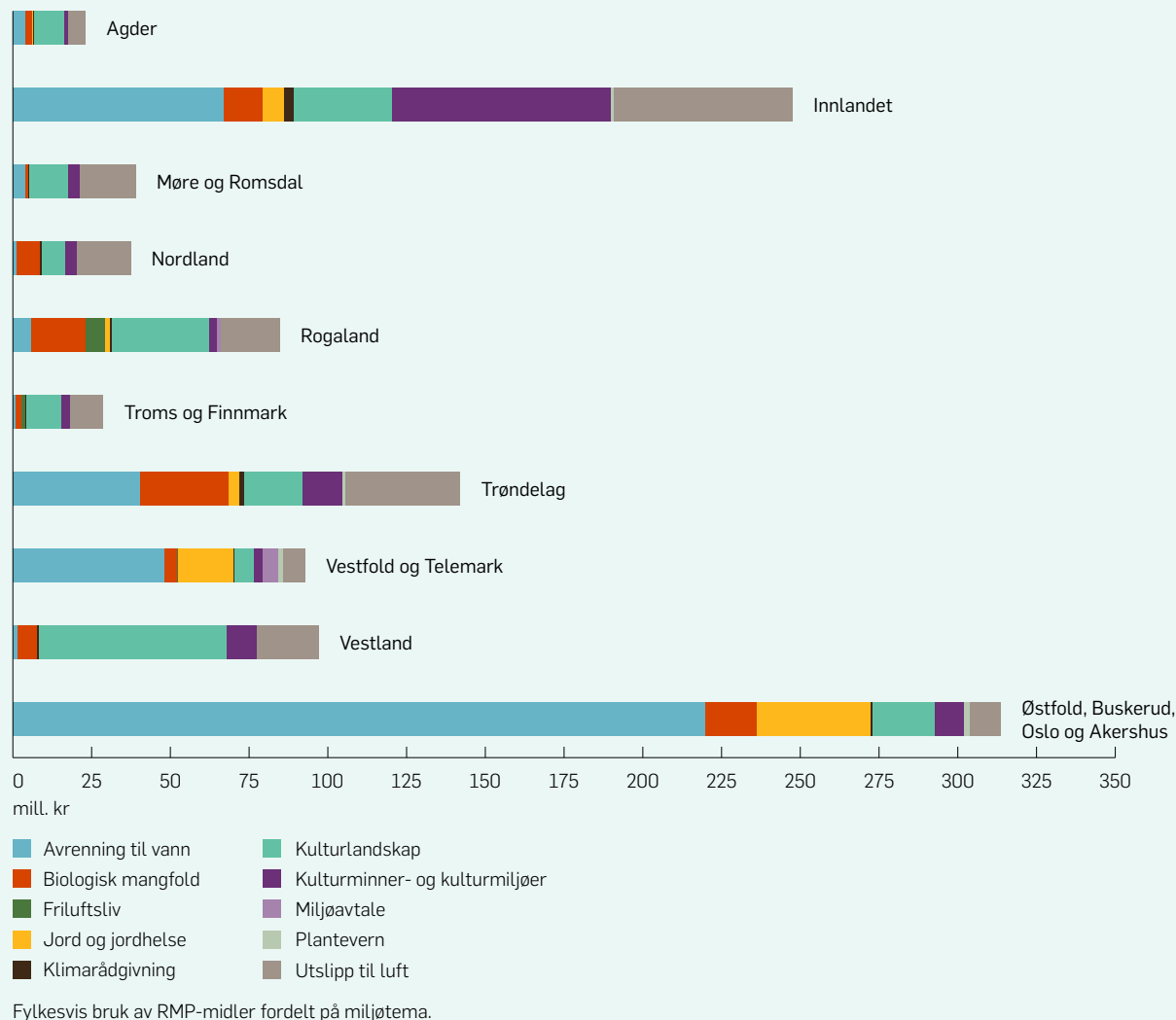
REGIONALE MILJØTILSKUDD I JORDBRUKET ETTER GJENNOMFØRING AV MILJØTILTAK

Hvert statsforvalterembete utarbeider egne miljøprogram basert på regionale utfordringer, og følger det opp med tilskudd som skal svare på utfordringene. Programmene rulleres hvert fjerde år. Gjeldende programmer er forlenget til fem års varighet på grunn av pågående prosess med evaluering av ordningen. De regionale tilskuddsforskriftene bygger på Nasjonal instruks for regionale miljøtilskudd. Landbruksdirektoratet utarbeider forskriftsmal med kommentarer for de regionale miljøtilskuddene.

I 2025 fikk ca. 23 000 jordbruksforetak tildelt regionale miljøtilskudd for til sammen om lag 1,1 mrd. kroner. Det var miljøtiltak som ble utført av bøndene i 2024 som var grunnlaget for utbetalingen. Det gikk mest midler til tiltak for å redusere avrenning til vassdrag og kyst, og tiltak for å ivareta kulturlandskap, henholdsvis 36 og 19 prosent av den nasjonale RMP-rammen. 18 prosent av RMP-rammen ble brukt til miljøtiltak som gir reduserte utslipp av klimagasser. 753 beitelag fikk støtte til organisert beitebruk gjennom RMP.

MIDLER TIL REGIONALE MILJØPROGRAM (RMP)

REGIONALE MILJØTILSKUDD

– SYSTEMUTVIKLING OG VEDLIKEHOLD

Bonden søker om RMP-tilskudd ved å tegne inn utførte miljøtiltak i et kart gjennom fagsystemet eStil-RMP. I 2025 ble det gjennomført tiltak for å oppgradere og modernisere søknads- og saksbehandlingssystemet. Dette reduserer risiko og sårbarhet, og bidrar til sikker drift av systemet.

REGIONALE MILJØTILSKUDD – EVALUERING

Regionale miljøtilskudd (RMP) er et sentralt miljøvirkemiddel i jordbruket og skal stimulere til miljøvennlig jordbruk på ti ulike miljøområder, ut over hva som kan forventes i vanlig jordbruksdrift. På oppdrag leverte NIBIO i desember 2025 en evaluering av tilskuddordningen. Evalueringen omfatter både en vurdering av forvaltningsmodellen og miljøeffekten av tiltakene. Hovedkonklusjonen er at tilskuddsordningen er et formåls effektivt virkemiddel for å bidra til jordbrukets miljøinnsats. Det anbefales likevel mindre endringer på organiseringen og tiltakene for å styrke ordningen ytterligere. Landbruksdirektoratet skal i samråd med Miljødirektoratet og Riksantikvaren legge fram forslag til endringer basert på evalueringen til jordbruksforhandlingene 2026.

KLIMARÅDGIVNING ETABLERT SOM RITTSTÅENDE TILSKUDD

Tilskudd til klimarådgiving ble opprettet som del av regionale miljøtilskudd (RMP) i 2021. Mellom 2021 og 2024 har 2 741 søkere mottatt tilskudd.

I jordbruksoppgjøret 2024 ble det bestemt at tilskuddet skulle flyttes ut av RMP og etableres som egen tilskuddsordning. Formålet er å gjøre ordningen mer målrettet, forvaltningen av ordningen mer effektiv og å kvalitetssikre klimarådgivingen ytterligere. Direktoratets utredning av den nye ordningen ble levert jordbruksoppgjøret 2025, og forskriftsutkastet ble sendt på høring august 2025.

Foto: Erling Fløestad, NIBIO

Høsten 2025 var siste søknadsrunde for tilskudd til klimarådgiving i RMP. Søknadssystemet/fagsystemløsningen for det frittstående tilskuddet er under arbeid og forventes ferdigstilt i løpet av våren 2026, og vil da raskt kunne åpne for søkere. Tilskuddet skal forvaltes av statsforvalteren som førsteinstans. Landbruksdirektoratet er klageinstans, og har ansvar for godkjenning og oppfølging av klimarådgivingsforetakene. Ordningen vil ha løpende søknadsfrist.

TILSKUDD TIL DRENERING AV JORDBRUKSJORD

Drenering øker jordas produksjonsevne, og er et viktig ledd i tilpasningen til et endret klima med mer nedbør. God drenering kan redusere faren for erosjon i form av overflateavrenning, som fører til tap av jord og fosfor, og redusert overflateavrenning bidrar til bedre vannkvalitet. Godt drenert mineraljord kan gi mindre dannelse av lystgass, men dette forutsetter god gjødslingsplanlegging.

I jordbruksoppgjøret i 2025 ble bevilgningsrammen økt i løpet av året til totalt 215 mill. kroner. Det ble gitt tilsagn om 239,2 mill. kroner i tilskudd, som vil bidra til å drenere nær 59 400 dekar, og utbetalt 140,2 mill. kroner til slutførte dreneringsprosjekter. Utviklingen i dreneringsaktivitet siden 2013, målt som andel ubrukte midler, viser at de økte tilskuddsrammene f.o.m. 2023 har hatt en klart positiv effekt på bruken av midlene. De siste tre årene viser den høyeste dreneringsaktiviteten målt i innvilget tilskudd siden ordningen ble innført i 2013.

Siden 2013 er det innvilget tilskudd til drenering av nær 629 550 dekar totalt. Det er likevel fortsatt et stort behov for drenering.

DRENERING – SYSTEMUTVIKLING

I løpet av 2025 har direktoratet utarbeidet ny søknads- og saksbehandlingsløsning for tilskudd til drenering av jordbruksjord for å effektivisere arbeidet for søker og forvaltning. Etter gode innspill fra forvaltninga er veiledningstekster og funksjoner i søknads- og saksbehandlerskjemaene forbedret. I tillegg er mer strukturerte data innarbeidet i søknadsskjemaene som grunnlag for bedre innsikt, styring og rapportering.

UTVIKLING I RAMME OG BRUK AV DRENERINGSMIDLER

Disponibel ramme

TILSKUDD TIL SPESIELLE MILJØTILTAK I JORDBRUKET

Spesielle miljøtiltak i jordbruket (SMIL) skal bedre miljøtilstanden i jordbruket ved å redusere forurensningen og ta vare på særpreg i jordbrukslandskapet, naturmangfold, kulturmiljøverdier og friluftsliv.

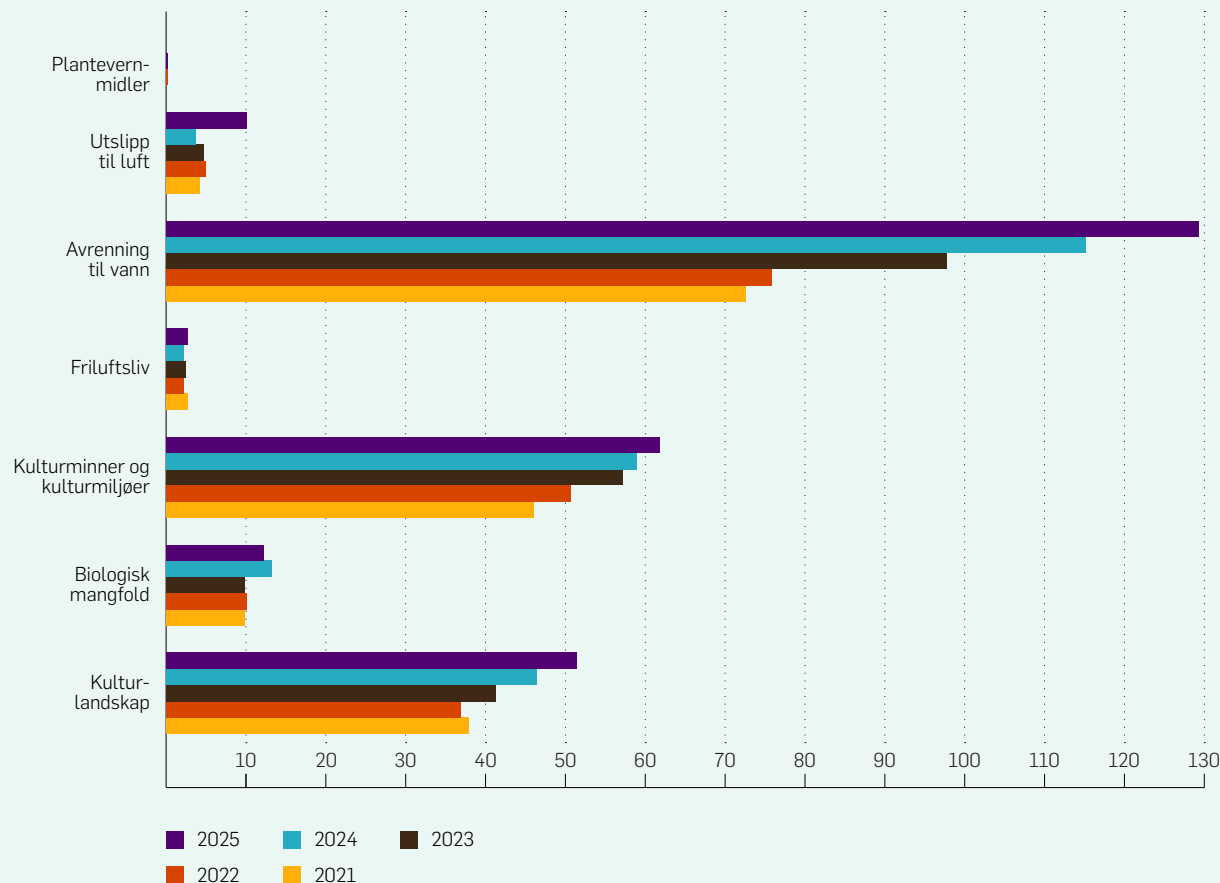
I 2025 var rammen på 220 mill. kroner. Landbruksdirektoratet fordeler rammer til statsforvalterne, som igjen fordeler videre til kommunene som forvalter ordningen. Landbruksdirektoratet veileder og gir råd om ordningen. 3 466 søknader fikk innvilget tilskudd. For første gang var andelen midler som gikk til tiltak for å redusere forurensing større enn andelen som gikk til å ta vare på kulturlandskapsverdier.

Antall søknader om SMIL-midler øker, både i antall søknader og søknadsbeløp. Totalt ble det søkt om over 566 mill. kroner i 2025, noe som er nesten 100 mill. kroner mer enn i 2024. Det er store geografiske forskjeller i hvordan midlene blir brukt.

SMIL kan innvilges til syv ulike miljøtema (se figur til høyre). Det har i flere år vært sentrale føringer over jordbruksavtalen om at hydrotekniske anlegg skal prioriteres der det er behov for oppgradering eller nye anlegg. I 2025 var «Avrenning til vann» det miljøtemaet det ble innvilget mest midler til, over 48 prosent. Dette bidrar blant annet til at helhetlig tiltaksplan for Oslofjorden følges opp med SMIL-midler.

SMIL – TILSAGN 2021-2025

Figuren viser at i tråd med nasjonale føringer innvilges stadig mer av den totale fylkesrammen til vannmiljøtiltak.

TILSKUDD TIL UTVALGTE KULTURLANDSKAP I JORDBRUKET OG VERDENSARVOMRÅDER

Tilskuddsordningene Utvalgte kulturlandskap i jordbruket og Landbrukets verdensarvordning er viktige virkemidler for å nå nasjonale mål og sikre bærekraftig bruk og bevaring av natur- og kulturmiljø. Satsingene har særlig effekt fordi de legger til rette for en helhetlig forvaltning av områdene.

Utvalgte kulturlandskap i jordbruket er en tverrfaglig, felles satsing fra Landbruks- og matdepartementet og Klima- og miljødepartementet. I 2025 ble det samlet bevilget 31,8 mill. kroner til ordningen. Av dette kom 15,5 mill. kroner gjennom jordbruksavtalen og 16,3 mill. kroner fra Klima- og miljødepartementet.

Landbrukets verdensarvordning bidrar til å ivareta våre internasjonale forpliktelser knyttet til natur- og kulturarv i verdensarvområdene. I 2025 ble det bevilget 9,5 mill. kroner over jordbruksavtalen til ordningen. I tillegg kommer midler over Klima- og miljødepartementets budsjett. Verdensarvområdene Vegaøyan, Vestnorsk fjordlandskap (Geirangerfjorden og Nærøyfjorden) samt Røros bergstad og Circumferensen omfattes av ordningen. De natur- og kulturhistoriske verdiene i disse områdene er avhengige av aktiv landbruksdrift, og kan svekkes dersom driften avtar eller opphører.

Ordningene gir resultater på både kort og lang sikt. På kort sikt gir rydding, beiting og slått av arealer, samt istandsetting kulturminner, synlige og konkrete effekter. På lengre sikt bidrar ordningene til økt arts mangfold og verdiskaping og styrket grunnlag for bosetting og sysselsetting. Den helhetlige tilnærmingen, der ulike fagfelt, sektorer, forvaltningsnivå og grunneiere samarbeider om å ivareta natur- og kulturmiljøverdier i kombinasjon med jordbruksdrift, gir gode resultater.

Aktiviteten i verdensarvområdene og i de utvalgte kulturlandskapene i 2025 blir oppsummert i en egen årsrapport til Landbruks- og matdepartementet og Klima- og miljødepartementet.

Foto: Jakob Torp Aasen

Tilskuddsordningene Utvalgte kulturlandskap i jordbruket og Landbrukets verdensarvordning er viktige virkemidler for å nå nasjonale mål og sikre bærekraftig bruk og bevaring av natur- og kulturmiljø.

TILSKUDD TIL FRØAVL, UTVIKLING AV PLANTEMATERIALE OG BEVARING AV GENETISKE RESSURSER

Den samlede genetiske variasjonen i landbruket innenfor arter av husdyr, kulturplanter og skogtrær er viktig for landbrukets produksjonsevne, tilpasning til klimaendringer og for å sikre tilrettelegging for et mer klimavennlig og klimatilpasset landbruk. Et stort og variert genmangfold i landbruket gir robusthet, stabilitet til våre produksjonsformer og er viktig for utvikling av framtidens næringer, produkter og driftsformer.

I 2025 ble det gitt om lag 8,1 mill. kroner til 52 tiltak for å styrke arbeidet med å øke og bevare de nasjonale genetiske ressursene innen husdyr, planter og skogtrær. Om lag halvpart av tildelingen innvilges til drift og resterende til prosjekter. For 2025 har det vært prioritert å gi midler til tiltak som bidrar til implementering av tiltaksplanen for genetiske ressurser 2023–2028 som «Omorganisering av det nasjonale bevaringssystemet for klonformerte planter». I 2025 har det blitt lansert en klonbank for potet og løk ved NIBIO Ås og en klonbank for grønnsaker og urter ved NIBIO Landvik.

Flere av tilskuddsordningene som Landbruksdirektoratet forvalter bidrar til å fremme klimatilpasset, variert og sykdomsfritt norsk plantemateriale. Det ble gitt tilskudd på 68,5 mill. kroner til kvalitetstiltak. For utvikling av plantemateriale og sikring av norsk sortsekte og sykdomsfritt plantemateriale til landbruket ble det gitt totalt 47,6 mill. kroner. Ordningen tilskudd til frøavl er en viktig del av Landbruksdirektoratets arbeid for å fremme klimatilpasset, sykdomsfritt og variert plantemateriale i Norge. I 2025 ble det gitt 14,1 mill. kroner i tilskudd til dyrking og forsyning av klimatilpassede sorter av fôrvekster, rotvekster og grønnsaker. Etter utvidelsen av forskriften i 2022 har ordningen også omfattet naturfrøavl av regionalt tilpassede pollinatorvennlige blomsterarter. Denne utvidelsen er en oppfølging av tiltak i den nasjonale tiltaksplanen for ville pollinerende insekter. I 2025 ble det innvilget tilskudd for naturfrø for to aktører med en samlet utbetaling på 2,45 mill. kroner.

TILSKUDD TIL TILTAK I BEITEOMRÅDER

Tilskuddsordningen skal legge til rette for best mulig utnyttelse av beiting i utmark, reduserte tap av dyr på utmarksbeite og fremme fellestiltak i beiteområdene. Gjennom tilrettelegging for beitebruk bidrar tilskuddet også til å forhindre gjengroing av kulturlandskap. Det gir tilskudd til ulike investeringstiltak, planleggings- og tilretteleggingsprosjekter og elektronisk overvåkningsutstyr. Elektronisk overvåkning gjør det lettere å ha kontroll på dyrene, og ved rovviltangrep kan man raskere sette inn tiltak.

Totalrammen for tilskudd til tiltak i beiteområde over jordbruksoppgjøret var i 2025 på totalt 32 mill. kroner. Av rammen var 6,5 mill. kroner øremerket til kostnader for beitenæringen som følge av skrantesyke (CWD) i Nordfjella og på Hardangervidda. 1 mill. kroner var øremerket til Norsk sau og geit sitt arbeid med rådgivning av beitelag. En betydelig del av de øvrige midlene, som forvaltes av kommunene, ble prioritert til elektronisk overvåkning.

Foto: Geir Harald Strand / Slag og Landskap

KLIMA- OG MILJØPROGRAMMET

Klima- og miljøprogrammet skal bidra til å styrke det faglige grunnlaget for rådgivning og kunnskapsutvikling om klima- og miljøtiltak i jordbruket.

Programmet hadde for 2025 et budsjett på 40 mill. kroner. Midlene ble utlyst høsten 2024 og fordelt i 2025. 11 mill. kroner ble fordelt til regionale prosjekter og 29 mill. kroner til nasjonale prosjekter. Av dette var 11 mill. kroner avsatt til øremerkede prosjekter fra jordbruksoppgjøret.

Landbruksdirektoratet mottok 53 søknader om støtte til nasjonale prosjekter, og tretten prosjekter ble tildelt midler. Blant disse finner vi prosjekter som omhandler:

- Jordhelse i praksis
- Hvordan bærekraft og diversitet kan styrkes på økologiske gårder
- Undersøkelser av gjødslingsstrategier på proteinavling og lystgassutslipp
- Naturbaserte løsninger for kantsoner og erosjonssikring

Da prosjektordningen innvilger flerårige prosjekter, er det til enhver tid mange pågående prosjekter. Prosjektet «Nye sorter og endret klima gir muligheter for bruk av luserne i nye klimasoner», undersøker hvordan luserne kan brukes til å øke avlingsnivået og forbedre fôrkvaliteten, samtidig som bruken av kunstgjødsel reduseres gjennom plantens egen nitrogenfiksering. Noe av den samme tematikken undersøkes i et prosjekt om åkerbønner i økologisk dyrking, der ugras er en utfordring.

HANDLINGSPLAN FOR BÆREKRAFTIG BRUK AV PLANTEVERN MIDLER

Handlingsplanen skal bidra til å redusere jordbrukets avhengighet av kjemiske plantevernmidler og risikoen for negative virkninger på helse og miljø. Handlingsplanen gjaldt fram til utgangen av 2025 og er nå under revisjon. Landbruks- og matdepartementet og næringsorganisasjonene vurderte at det fortsatt er udekte behov på flere viktige områder som er prioritert i handlingsplanen, som det bør arbeides videre med i 2026. Høsten 2025 lyste Landbruksdirektoratet ut totalt 15 mill. kroner i prosjektmidler som en del av oppfølgingen av handlingsplanen i 2026.

Vi mottok 27 søknader, med totalt søknadsbeløp på om lag 40 mill. kroner. Søknadene ble vurdert i samråd med Mattilsynet. Tolv prosjekter mottok tilskudd. Av disse omhandlet fem integrerte metoder, tre plantevernmidler i jord og vann, en bærekraftig/riktig bruk og tre plantevernmidler under norske forhold og hensyn til pollinatorer.

I et pågående prosjekt fra 2025 vil man gjennom prøver av luft og overflater i korn-, potet- og fruktfelt øke kunnskapen om eksponering for plantevernmidler blant de som sprøyter og befolkningen som oppholder seg nær sprøytede områder. Et annet pågående prosjekt fra 2024 vil undersøke hvordan ulike dyrkingstiltak innen regenerativt landbruk påvirker forekomsten av soppsjukdommer og mikroorganismer i korn, for å øke kunnskapen om sammenhengen mellom jordhelse og plantehelse.

Foto: Erling Fløystad / NIBIO

ØKOLOGISK LANDBRUK

Regjeringen lanserte revidert «Strategi for økologisk jordbruk (2025–2032)» i april 2025. Den nye strategien tallfester et mål om at ti prosent av det samlede norske jordbruksarealet skal være økologisk drevet i 2032. Målet skal nås blant annet ved tilrettelegging for økt omsetning og etterspørsel etter norske økologiske produkter.

Landbruksdirektoratet har i 2025 gitt tilsagn om tilskudd til prosjekter som er relevante for utvikling av økologisk produksjon og omsetning over tre prosjektordninger: Klima- og miljøprogrammet, Nasjonale tilretteleggingsmidler og Utviklingstiltak innen økologisk jordbruk. Det ble innvilget tilskudd på til sammen 20,3 mill. kroner fordelt på 15 prosjekter og elleve ulike prosjekteiere. Den samlede prosjektpor porteføljen dekker hele verdikjeden med vekt på marked og informasjon, rekruttering, storhusholdning, produktutvikling, grønt, agronomi og overføringsverdi til konvensjonell produksjon.

Av pågående prosjekter med særlig relevans for oppfølging av revidert strategi er tilskudd til Landbrukets økologikongress som går over to dager i februar 2026, med et bredt faglig program og med deltagelse fra bønder, veiledere, forskere, leverandører, faglag, offentlig forvaltning og andre. Her dekkes temaer som agronomi, jordhelse og marked. I prosjektet «Ø for økologisk» skal det blant annet gjennomføres en forbrukerundersøkelse for å finne fram til drivere og barrierer for økt konsum av økologisk mat, med hovedvekt på norsk økologisk frukt og grønt.

I 2025 ble to større anbud som hadde pågått siden 2023 innen økologisk storhusholdning og økologisk produktutvikling avsluttet, samtidig som jordbruksavtalen 2025 innebar at tilsvarende oppdrag skulle lyses ut for en ny periode. Landbruksdirektoratet har høsten 2025 gjennomført to anbuds-konkurranser for henholdsvis økt bruk av økologiske, bærekraftige og lokale jordbruksvarer i storhusholdning, og produktutvikling av økologiske produkter fra norsk jordbruk tilpasset dagligvare og storhusholdning. Anbudene har en verdi på 15 mill. kroner for storhusholdning og 6 mill. kroner for produktutvikling samlet for perioden 2026-2028. Som for forrige anbudsperiode var det Matvalget (Debio Marked) som vant anbudet på storhusholdning og NOFIMA som vant anbudet på produktutvikling.

Foto: Oskar Fuschmann, NIBIO

ERSTATNINGSORDNINGENE

NATURSKADEERSTATNING

Landbruksdirektoratet behandlet i 2025 totalt 1 328 saker etter lov om naturskadeerstatning. 1 175 av disse var knyttet til uværet «Hans» som oppstod i august 2023. Av de behandlede søknadene ble det gitt avslag i 570 saker. I de 758 sakene der det ble fattet vedtak om erstatning, ble det i alt innvilget 155,1 mill. kroner. Gjennomsnittlig saksbehandlingstid i 2025 var på rundt 16 måneder. Den lange saksbehandlingstiden skyldes det store antallet søknader etter uværet «Hans» og etterslep etter dette.

Naturskadeåret 2025 ble preget av to store hendelser. Av de 760 søknadene som ble mottatt i 2025 var 191 søknader knyttet til regn-, flom- og skredhendelsene som rammet Vestlandet 3.–4. mars, og 177 søknader var knyttet til stormen Amy som rammet Sør-Norge 4. oktober.

KLIMABETINGET PRODUKSJONSSVIKT

Formålet med tilskuddsordningen er å redusere, ikke erstatte, økonomiske tap for foretak som opplever klimabetinget produksjonssvikt i plante og honningproduksjonen.

For skadeåret 2025 ble det registrert i underkant av 850 søknader om tilskudd ved klimabetinget produksjonssvikt. Det vil si ca. 2,25 prosent av alle foretak som søker om produksjonstilskudd.

Samlet sett er året ikke å betrakte som et vanskelig år, men det var stor geografisk ulikhet i landet med hensyn til hvor stor del av produsentene som opplevde svikt i produksjonen. Trøndelag var absolutt hardest rammet, med i underkant av 560 søknader. Dette utgjør ca. ti prosent av alle plante- og honningprodusenter i denne regionen. For regionen var det kornprodusentene som opplevde de vanskeligste forholdene. 506 av søknadene gjaldt denne vekstgruppen, det vil si knapt 30 prosent av alle produsenter med korn og annet frø til modning i denne regionen. Det var både en tørr vår/forsommer, en svært varm sommer og vanskelige høsteforhold som forårsaket svikt i denne produksjonen.

OVERSIKT OVER TILSAGN OM NATURSKADEERSTATNING FRA 2020-2025

År	Antall mottatte søknader	Antall fattede vedtak	Vedtak om erstatning	Totalt tilsagn. mill. kroner
2025	760	1 328	758	155
2024	994	1 296	973	191
2023	2 437	496	311	61
2022	602	494	282	43
2021	246	254	125	21
2020	338	394	244	62

Grøntprodusentene rapporterte i løpet av sommeren at den svært drivende vekstsesongen førte til at deler av avlingen for noen vekster gikk opp i stakk, og dermed ikke ble salgsvare. Samlet av alle foretak som oppførte grønnsaker i søknad om produksjonstilskudd, søkte vel to prosent om tilskudd ved produksjonssvikt, mens det for Trøndelag var vel syv prosent av foretakene med grønnsakproduksjon som søkte om tilskudd ved produksjonssvikt.

Av de 850 søknadene om produksjonssvikt var 22 innen honningproduksjon. I den sammenheng er det viktig å huske at av de knapt 1 100 produsentene som har registrert bifolk i søknad om produksjonstilskudd, er de fleste små produsenter som betrakter honningproduksjonen enten som en garanti for nødvendig pollinering i annen produksjon, eller som en interessant biinntekt. Hvor vesentlig honningproduksjonen oppfattes i foretakets samla økonomi påvirker også i hvor stor grad det blir lagt arbeid i å søke om tilskudd ved produksjonssvikt.

ERSTATNING ETTER OFFENTLIGE PÅLEGG

Erstatningsordningen har som formål å gi økonomisk erstatning for å redusere belastningen ved ulike bekjempelsestiltak mot planteskadegjørere, dyresykdommer og smittestoffer. Landbruksdirektoratet administrerer ordningen og statsforvalteren er vedtaksmyndighet i første instans.

Samlet ble det utbetalt om lag 68,1 mill. kroner i erstatning etter pålegg i plante- og husdyrproduksjon i 2025. Størsteparten av erstatningene (ca. 66,9 mill. kroner) er utbetalt i forbindelse med pålegg innen husdyrproduksjoner. Dette omfatter blant annet utbetaling på om lag 38,1 mill. kroner etter funn av Salmonella, 11,6 mill. kroner etter funn av Aviaer influensa og om lag 0,5 mill. kroner etter funn av Storfetuberkulose. Det er 43 ulike produsenter som har søkt om erstatning for kostnader med pålagte tiltak i husdyrproduksjon i 2025, og de fleste av disse er fra Innlandet og Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus.

Erstatninger knyttet til ordningen for offentlige pålegg på egenproduserte planter og plantedeler utgjorde ca. 1,2 mill. kroner i 2025. Landbruksdirektoratet mottok seks søknader om erstatning fordelt på to fylker. Fra Rogaland ble det mottatt tre søknader, hvorav alle gjaldt soppen *Phytophthora ramorum*. Fra Vestland ble det også søkt erstatning for tre saker som omhandlet samme skadegjørere.

ERSTATNING ETTER AVVIKLING AV HOLD AV PELTSDYR

Landbruksdirektoratet administrerer ordningene erstatning etter avvikling av pelsdyrhold, erstatning for pelserier og fårkjøkken, kompensasjon for lavere årlig alderspensjon for pelsdyroppdrettere og tilskudd til arbeidsrettet kompetanseheving for pelsdyroppdrettere. I tillegg administrerer direktoratet ordningen som gjelder kompensasjon for kostnader til riving og opprydding av pelsdyranlegg, hvor statsforvalteren er vedtaksmyndighet i første instans.

I 2025 har direktoratet prioritert arbeidet med å utforme endelige tilbud om erstatning. Fram til nå har det blitt utbetalt om lag 2,107 mrd. kroner totalt for alle tilskudds-, kompensasjons- og erstatningsordningene for pelsdyroppdrettere, hvor blant annet 371,6 mill. kroner er utbetalt som kompensasjon etter avvikling av pelsdyrhold (gammel ordning), 1,412 mrd. kroner er utbetalt som erstatning etter avvikling av pelsdyrhold (ny ordning), og om lag 312,1 mill. kroner som kompensasjon for kostnader til riving og opprydding av pelsdyranlegg.

Ved årsskiftet var det gitt 232 endelige tilbud om erstatning etter avvikling av hold av pelsdyr. Det var også gitt avslag på 42 krav om erstatning. Det gjensto å gi endelig tilbud om erstatning i tre saker ved utgangen av året.

Ved årsskiftet var det gitt 232 endelige tilbud om erstatning etter avvikling av hold av pelsdyr.

AREAL- OG EIENDOMSFORVALTNING

AREALFORVALTNINGSARBEID

I 2025 har Landbruksdirektoratet arbeidet med å ivareta og utvikle landbrukets arealressurser gjennom utredninger, behandling av enkeltsaker, høringsuttalelser og veiledning av statsforvaltere, kommuner og andre.

Reindriftens arealbrukskart er, sammen med distriktsplanene, viktige verktøy for å synliggjøre hvordan reindriften bruker arealene sine. I 2025 ble ajourholdsløsningen for arealbrukskart videreutviklet, og en ny tjeneste lanseres 1. februar 2026.

Ajourholdsløsningen er en teknisk karttjeneste som reinbeitedistriktene bruker for å oppdatere informasjon om sin arealbruk. Løsningen legger til rette for bedre datagrunnlag over tid. Arealbrukskartene brukes blant annet i kommunal og fylkeskommunal arealplanlegging, konsekvensutredninger og annen offentlig forvaltning.

Vi har bidratt faglig inn i arbeidet med NIBIOs rapport om konsekvensutredning og reindrift. Dette arbeidet skal følges opp av Landbruksdirektoratet i 2026.

I april leverte direktoratet en utredning om etablering av et register over de viktigste jordbruksarealene av nasjonal interesse. Vi har også utarbeidet et utkast til veileder om urbant landbruk i lokal arealplanlegging, og målet er å publisere denne i 2026.

Vi har ivaretatt jordvern og reindrifts arealressurser i nasjonale høringer, herunder forslaget om forbud mot nedbygging av myr i plan- og bygningsloven, høring av ny kulturmiljølov og departementets arbeid med endringer i jordloven og skogbruksloven ved omdisponering fra skog til beite.

Landbruksdirektoratet har gitt uttalelse i forbindelse med oppstart og høring av planer for vindkraftutbygging og tilhørende nettanlegg i Finnmark. Sakene har vært fulgt opp i dialog med ansvarlige myndigheter, og vi vil også fremover følge prosessene tett.

Foto: E. Barand

Reindriftens arealbrukskart er, sammen med distriktsplanene, viktige verktøy for å synliggjøre hvordan reindriften bruker arealene sine.

Landbruksdirektoratet gir faglige råd til Landbruks- og matdepartementet i saker der statsforvalteren, fylkeskommunen eller Sametinget har kommet med innsigelser til kommunale planer som utfordrer nasjonale eller regionale interesser på jordvern eller reindriftens arealressurser. I 2025 gjaldt dette tre jordvernsaker.

Vi har arrangert digitale nettverkssamlinger for ansatte hos statsforvalterne som jobber med reindrift, jordvern og arealforvaltning. Nettsidene våre gir informasjon om nasjonal politikk på jordvernområdet og reindriftsområdet, samt veiledning for kommunal og regional planlegging.

VIDEREFØRING AV AREALSATSINGEN I REINDRIFTEN

Landbruksdirektoratet har i 2025 fortsatt den målrettede satsingen på å styrke kompetansen om arealforvaltning og reindrift.

For å styrke det tverrfaglige arbeidet med reindriftens arealforvaltning er det gode interne samarbeidet i direktoratet videreført. Nettverksbygging og samarbeid med relevante aktører og fagmiljøer har vært prioritert. Arealnettverk og reindriftskonferanser har vært sentrale arenaer for kunnskapsutveksling. Direktoratet har også deltatt aktivt i fylkeskommunenes regionale planforumer i de nordligste fylkene.

Før sommeren lanserte vi nye nettsider om reindriftens arealer. Sidene gir en samlet oversikt over reindriftsarealenes betydning, ansvarsfordelingen mellom ulike aktører og hvordan reindriftens interesser ivaretas i planleggingen. Målet er å styrke ivaretagelse av reindriftens rettigheter og behov, samt å gi planmyndigheter et bedre kunnskapsgrunnlag for å sikre reindriftens arealbruk i tråd med gjeldende lover og retningslinjer.

Nettsidene er også nyttige for reindriftnæringen, statlige myndigheter, utbyggere og andre interesserte aktører. Hovedbudskapet er at et helhetlig bilde av reindriften arealbehov krever flere kunnskapskilder som må ses i sammenheng, inkludert reindriften arealbrukskart, distriktsplaner, tradisjonell og erfaringsbasert kunnskap, samt forskning.

Det er igangsatt et arbeid med å oppdatere og forbedre informasjonen om areal og reindrift på direktoratets nettsider. Målet er å synliggjøre relevant informasjon om reindriften arealbruk. Gjennom disse tiltakene har avdelingen styrket kompetansen om arealforvaltning og reindrift.

Foto: Oskar Puschmann, NIBIO

Landbruksdirektoratet har i 2025 fortsatt den målrettede satsingen på å styrke kompetansen om arealforvaltning og reindrift.

ARBEID MED KOMMUNALE JORDVERNSTRATEGIER

Landbruksdirektoratet forvalter tilskuddsordningen der kommuner kan søke om tilskudd til å utarbeide kommunale jordvernstrategier. Ordningen er et virkemiddel under den nasjonale jordvernstrategien og ble etablert i 2022.

Kommunale jordvernstrategier skal bidra til økt kunnskap om jordbruksarealene, og styrke oppmerksomheten om jordvern i kommunale planprosesser. Målet med strategiene er å redusere omdisponering av dyrka og dyrkbar jord.

I 2025 var det elleve kommuner som søkte om tilskudd, og alle søknadene ble innvilget. Det ble totalt utbetalt i overkant av 1,7 mill. kroner. Ved utgangen av 2025 hadde totalt 51 kommuner mottatt tilskudd til utarbeiding av kommunal jordvernstrategi, og 19 av disse hadde ferdigstilt sin strategi.

I 2025 arrangerte Landbruksdirektoratet møter for kommunene som mottok tilskudd i 2024 og 2025. På møtene deltok også de respektive statsforvalterembetene og Norsk institutt for bioøkonomi (NIBIO). Formålet med møtene var å legge til rette for erfaringsutveksling og dialog, samt gi kommunene faglig støtte i det videre arbeidet med utarbeiding av kommunale jordvernstrategier.

EIENDOMSLOVGIVNINGEN

Enkeltaksbehandling innen areal- og eiendomsforvaltningen i landbruket skjer i hovedsak gjennom kommunenes forvaltning av jord- og konsesjonslovgivningen. Landbruksdirektoratet er klageinstans for statsforvalternes førsteinstansvedtak. Vi rådgir og veileder øvrig forvaltning og mottar ellers en rekke henvendelser om eiendomslovgivningen fra privatpersoner og andre.

I 2025 behandlet Landbruksdirektoratet 14 saker som førsteinstans. Førsteinstanssakene omhandler hovedsakelig krav om dekning av sakskostnader etter forvaltningsloven § 36, og søknader om unntak fra konsesjonsplikt etter konsesjonsloven.

Førsteinstanssakene har en gjennomsnittlig saksbehandlingstid på 15 dager.

I medhold av konsesjonsloven § 7 fastsetter, opphever og endre Landbruksdirektoratet lokale forskrifter om nedsatt konsesjonsgrense. Dette skjer etter anmodning fra kommunen. I 2025 fastsatte vi tre forskrifter om nedsatt konsesjonsgrense, mens én eksisterende forskrift ble opphevet.

Direktoratet har bistått Landbruks- og matdepartementet i deres arbeid med regelverksutvikling.

BEITEBRUK- OG ROVVILTFORVALTNING

Landbruksdirektoratet ivaretar den landbruksfaglige delen av den todelte målsettingen i rovviltpolitikken. I 2025, som tidligere år, har vi prioritert tett dialog med Mattilsynet og Miljødirektoratet gjennom faste kontaktpunkter. God dyrevelferd, bærekraftig utnyttelse av utmarksbeiter og reduserte tap til rovvilt er sentrale forutsetninger for et levende landbruk i hele landet. Vi har også jevnlig dialog med statsforvalteren.

Når det gjelder tamrein og tap til fredet rovvilt, har vi særlig arbeidet med oppdrag knyttet til tiltakspakken for reindrift og energi, samt tiltak som kan kompensere for ulemper. Disse oppdragene løses i hovedsak sammen med Miljødirektoratet. I 2025 er det igangsatt et større arbeid om tiltakspakken for reindrift og energi. Som del av denne pakken har vi i samarbeid med Miljødirektoratet arrangert seminar om rovvilt og tap av tamrein i Tromsø 26-27. november 2025.

Landbruksdirektoratet har også bidratt med faglige innspill om forpliktelser etter Bernkonvensjonen og øvrige folkerettslige krav knyttet til reindriften.

Landbruksdirektoratet ivaretar den landbruksfaglige delen av den todelte målsettingen i rovviltpolitikken.

Forvaltning av høstbart vilt

Landbruksdirektoratet overtok ansvaret for forvaltningen av de høstbare viltartene fra Miljødirektoratet 1. januar 2025, og har fra da det overordnede ansvaret for forvaltning av de høstbare viltressursene og regelverket for jakt og fangst i Norge. Som del av myndighetsoverføringen overtok Landbruksdirektoratet også ansvaret for jegeropplæring og jaktutøvelsen. 2025 har vært et overgangs- og etableringsår for Landbruksdirektoratet på dette området, som har gitt nyttige erfaringer knyttet til oppbygging av ansvar, rutiner og samarbeid. Det har vært et godt og konstruktivt samarbeid med Miljødirektoratet i overgangsfasen, noe som har bidratt til kontinuitet og stabil forvaltning av høstbart vilt og jaktutøvelsen.

HJORTEVILT

FORVALTNING AV HJORTEVILT

Det felles i overkant av 110 000 hjortevilt (elg, hjort, rådyr og villrein) per år i Norge. Hjort står for nesten halvparten av disse da det her har vært en sterk økning i avskytingen de siste tiårene. Utviklingen for elg har gått motsatt vei, og det felles omtrent dobbelt så mye hjort som elg. Kommunene har en viktig rolle som lokal viltmyndighet i forvaltningen av elg, hjort og rådyr, mens villreinnemndene, som Landbruksdirektoratet har ansvaret for, har tilsvarende rolle i villreinforvaltningen.

HJORTEVILTSTRATEGI

Landbruksdirektoratet fikk i forbindelse med myndighetsoverføringen i oppdrag fra departementet å gjennomføre høring av ny nasjonal hjorteviltstrategi og slutføre denne. Dette var et arbeidet som ble påbegynt av Miljødirektoratet i 2022. Bred høring ble gjennomført i 2025 og strategien skal ferdigstilles i starten av 2026. Hjorteviltstrategien vil være et sentralt dokument for satsingsområder og prioritering av midler de kommende årene.

Foto: Landbruksdirektoratet

Landbruksdirektoratet overtok ansvaret for forvaltningen av de høstbare viltartene fra Miljødirektoratet 1. januar 2025, og har fra da det overordnede ansvaret for forvaltning av de høstbare vilt ressursene og regelverket for jakt og fangst i Norge.

HELSEOVERVÅKNINGSPROGRAMMET FOR VILT (VILTHOP)

Landbruksdirektoratet finansierer helseovervåkningsprogrammet for vilt (viltHOP). Programmet ble startet i 1998 og hovedformålet er å kartlegge og overvåke ulike sykdommer hos blant annet hjortevilt, samt å finne årsak til sykdom hos enkeltindivider. Landbruksdirektoratet styrket overvåkningsprogrammet i 2025 ved å inkludere et prosjekt som forsøker å finne svar på hvorfor så mange elgkalver dør i deler av landet, og et som skal sammenligne syke rådyr med diarè mot friske dyr fra samme område.

BESTANDSOVERVÅKNINGSPROGRAMMET FOR HJORTEVILT

Landbruksdirektoratet finansierer bestandsovervåkningsprogrammet for hjortevilt. Programmet ble startet i 1991 og følger bestandsutviklingen til villrein, hjort og elg i store deler av landet. Hovedfokus i programmet er rettet mot dyrenes vitalitet, fruktbarhet og beitetilbud. Landbruksdirektoratet styrket også dette programmet gjennom et prosjekt som skal se på årsaker og mekanismer bak elgens varierende kondisjon i Norge.

VILLREIN

Forvaltningen av villrein er utfordret av skrantesjuka (CWD), påvist i Nordfjella i 2016 og på Hardangervidda i 2021–2022. Sykdommen er en alvorlig prionsykdom som tidligere ikke har vært registrert i Europa. Hele villreinstammen i Nordfjella sone 1 ble tatt ut ved statlig uttak i 2017/2018, og bestanden på Hardangervidda er redusert for å hindre videre smitte. Landbruksdirektoratet deltar i månedlige møter med Mattilsynet og Miljødirektoratet om situasjonen, og er observatør i arbeidsgruppen som utreder reetablering av villrein i Nordfjella sone 1.

LOV- OG FORSKRIFTSARBEID

Viltressursloven (lov 20. juni 2025 nr 102 om jakt, fangst og felling av vilt mv.) ble vedtatt av Stortinget i 2025. Den vil tre i kraft 1. juli 2026. Fra samme tidspunkt vil dagens [viltlov](#) (lov 29. mai 1981 nr 38 om jakt og fangst av vilt) oppheves. Landbruksdirektoratet var en del av arbeidsgruppen som arbeidet fram forslaget til ny lov.

Etter vedtagelsen av viltressursloven har det også blitt arbeidet intensivt med forberedelsen av et forslag til nødvendige forskriftsendringer som følge av lovendringen og ulike anmodningsvedtak fra Stortinget. Forslaget til forskriftsendringer er ventet sendt på høring januar/februar 2026. Endringene skal være på plass til ikrafttredelse samtidig med viltressursloven 1. juli 2026.

JAKT OG JEGEROPPLÆRING

ANTALLET SOM JAKTER I JAKTÅRET 2024/2025

Det har vært en nedgang i antall aktive jegere de siste årene. I 2025 deltok 130 130 jegere i én eller flere former for jakt. Av disse deltok 92 630 i ren hjorteviltjakt (elg, hjort, villrein og rådyr), mens 37 500 deltok i ren småviltjakt.

Samtidig var det totalt 171 740 norske jegere som betalte jegeravgiften. Kvinneandelen blant jegere som betaler jegeravgift øker gradvis. Blant betalende jegere under 30 år i jaktåret 2024/2025 var 17 prosent kvinner.

JEGEROPPLÆRINGEN

Landbruksdirektoratet har overtatt ansvaret for jegeropplæringen i Norge, herunder jegerprøven og utdanning av jegerprøveinstruktører. Det ble gjennomført totalt 13 276 jegerprøveeksamener i 2025 som er 1 723 flere enn 2024, og Landbruksdirektoratet utdannet og autoriserte 27 jegerprøveinstruktører samme år.

Landbruksdirektoratet har overtatt ansvaret for jegeropplæringen i Norge, herunder jegerprøven og utdanning av jegerprøveinstruktører

Kommuner kan søke direktoratet om refusjon av kommunens utgifter til jegerprøven basert på antall avlagte eksamener. I 2025 søkte 187 kommuner om refusjon på de 13 276 gjennomførte eksamenen.

I 2025 er det startet en prosess for evaluering og vurdering av videreutvikling av dagens jegerprøveordning.

TILSKUDD TIL TILTAK FOR Å GI BARN OG UNGE ØKT FORSTÅELSE FOR BRUK AV UTMARKSRESSURSENE

Tilskuddsordningene er rettet mot opplæring og aktiviteter for barn og unge, med søkelys på bærekraftig og høstingsbasert friluftsliv, jakt og fangst, bærekraftig bruk av naturressurser, og undervisning om utmarksressurser. Landbruksdirektoratet mottok 32 søknader i 2025, med en samlet søknadssum på 3,3 mill. kroner. Søknadene viser en god geografisk spredning, og det ble tildelt 1,2 mill. kroner.

TILSKUDD TIL VILTILTAK

Tilskuddsordningen skal bidra til en forvaltning som fremmer et høstingsverdig overskudd av viltet. Innenfor denne rammen, skal ordningen legge til rette for rekruttering og verdiskaping basert på jakt og fangst som del av friluftslivet. I 2025 bevilget Landbruksdirektoratet 16,7 mill. kroner til nasjonale tiltak fordelt på 45 prosjekter. Videreføring av pågående prosjekter har blitt prioritert, hvor det er mange prosjekter på hjortevilt og kompetansebygging. Det er også prioritert midler til prosjekter på hønsfugl, hvor flere forskningsprosjekter hadde oppstartsår i 2025. 10,1 mill. kroner ble forvaltet av fylkeskommunene til regionale og lokale tiltak.

Foto: Landbruksdirektoratet

Landbruksdirektoratet forvalter ordningen med tilskudd til tiltak for å gi barn og unge økt forståelse for bruk av utmarksressursene.

ANNET ARBEID MED MILJØ, KLIMA OG BÆREKRAFT

MATSVINN

Landbruksdirektoratet har ansvaret for å kartlegge omfanget i jordbrukssektoren og bidra i arbeidet med å redusere matsvinn. Landbruksdirektoratet publiserte i 2025 rapporten «Matsvinn i jordbrukssektoren, Kartlegging for 2024». Matsvinnet var på (om lag) 43 100 tonn i 2024, en nedgang på 18 prosent fra 2023. Innen primærleddet var 82 prosent av matsvinnet fra grøntsektoren, og bestod i hovedsak av utsorterte poteter og gulrøtter. Kartlagt matsvinn har årlige variasjoner grunnet værforhold m.m. Datakvaliteten i rapporteringene i grøntsektoren har blitt stadig bedre siden første kartlegging i 2020. Vi kjenner til flere feilkilder i tidligere rapporteringer, og nedgangen bør derfor tolkes med varsomhet. Det er behov for flere år med statistikk for å få et mer presist bilde av status og utvikling.

Redusert matsvinn inngår som ett av tiltakene i «Klimatiltak i Norge», og Landbruksdirektoratet samarbeider med Miljødirektoratet om de landbruksrelevante kapitlene i rapporten.

Stortinget vedtok lov om forebygging og reduksjon av matsvinn (matsvinnloven) i juni 2025. Tilhørende forskrifter er under utvikling og arbeidet skal ferdigstilles i 2026. Lov og forskrifter vil tre i kraft samtidig. Loven omfatter både aktsomhetsvurderinger, donasjon og nedprising, og vil i første omgang kun omfatte større private og offentlige virksomheter som produserer, omsetter eller distribuerer mat. Landbruksdirektoratet deltar i direktorats-gruppen som utarbeider forslaget til forskrift.

«Bransjeavtale om reduksjon av matsvinn fra 2017» er under revidering, og arbeidet vil fortsette i 2026. Landbruksdirektoratet deltar i møter og gir innspill ved behov.

BÆREKRAFTIGE MATSYSTEMER

Bærekraftige matsystemer er satt høyt på agendaen av både FN og EU. Begrepet omfatter fire dimensjoner: sosial, økonomisk, miljømessig og styringsmessig bærekraft. Landbruks- og matdepartementet følger opp den nasjonale dialogen om bærekraft i det norske matsystemet, som skal bidra til at Norge når FNs bærekraftsmål.

En intern kartlegging har tidligere vist at mange av de virkemidler og oppgaver direktoratet forvalter kan påvirke bærekraften i det norske matsystemet. I 2023 satte vi som mål at Landbruksdirektoratet skal være en tydelig leverandør av faktabasert kunnskap om dette temaet. I 2024 fulgte vi opp målet med å etablere en intern arbeidsgruppe på tvers av avdelingene, som følger opp aktuelle saker.

I 2025 var bærekraftige matsystemer i Norge et tema under Landbruksdirektoratets kunnskapskonferanse i mars. I tillegg har arbeidsgruppa bidratt med ulike innspill til det offentlige matsystemutvalget, som skal levere en utredning innen november 2026. Landbruksdirektoratet deltok også på matsystemutvalgets innspillsmøte i Tromsø, der det ble belyst både utfordringer og muligheter i reindriftsnæringen.

KLIMATILTAK I NORGE – KUNNSKAPSRUNNLAGET 2026

Miljødirektoratet har i oppdrag å levere årlige oppdateringer av kunnskapsgrunnlaget om hvordan vi i Norge kan redusere de nasjonale utslippene av klimagasser og øke opptak og lagring av CO₂. Kunnskapsgrunnlaget dekker alle sektorer, og presenteres i den årlige rapporten Klimatiltak i Norge. Landbruksdirektoratet har i samarbeid med Miljødirektoratet utarbeidet sektorkapitlene om klimatiltak i jordbruk og klimatiltak i skog- og arealbrukssektoren. I tiltaksark beskrives potensialet for økt opptak og reduserte klimagassutslipp for sektorenes respektive klimatiltak, samt de viktigste barrierene og mulige virkemidler for å oppnå hele eller deler av dette potensialet.

«Bærekraftige matsystemer» omfatter fire dimensjoner: sosial, økonomisk, miljømessig og styringsmessig bærekraft.

KLIMATILPASNING I LANDBRUKET

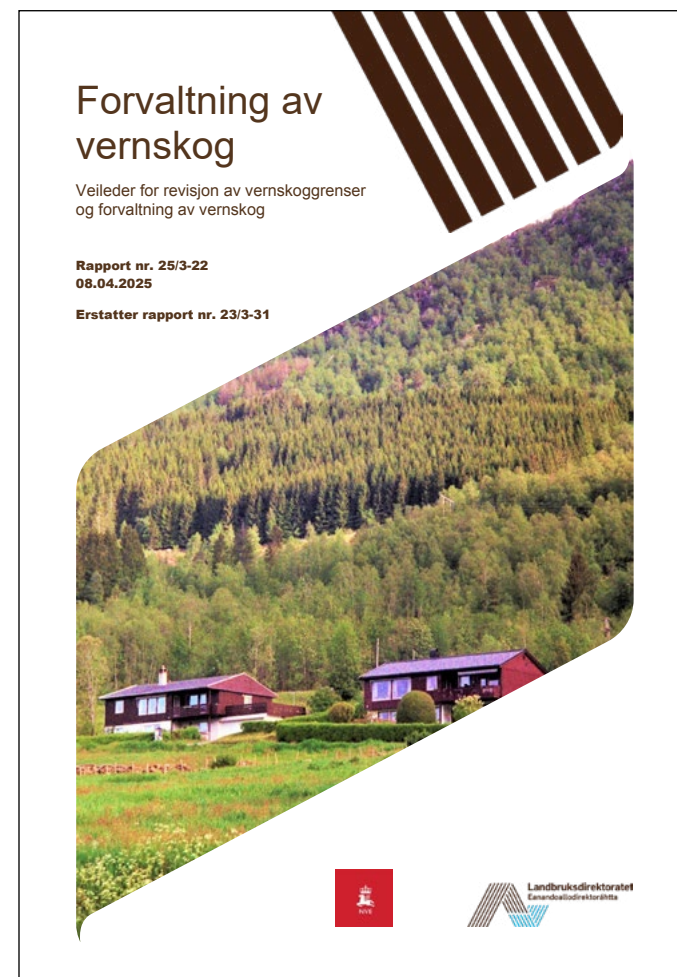
Klimatilpasning handler om å erkjenne at klimaet er i endring, forstå konsekvensene av klimaendringer og iverksette tiltak for å hindre skade, men også utnytte muligheter endringene kan gi. Landbruket har til alle tider vært nødt til å tilpasse seg et klima i endring. Med de klimaendringene vi nå står ovenfor, vil det likevel være behov for enda mer målrettet innsats og økt bevissthet om klimatilpasning.

I 2025 fikk Landbruksdirektoratet i oppdrag fra Landbruks- og matdepartementet å nedsette en arbeidsgruppe som skal gå gjennom klimatilpasninger i landbruket. Arbeidsgruppen skal gi oppdatert oversikt over kunnskap om klimatilpasning og peke ut retning for videre arbeid på feltet. Vi kom godt i gang med arbeidet i 2025 og skal levere rapport innen 1. juli 2026. Vi har også fortsatt å bidra inn i Miljødirektoratets arbeid med nasjonal klimasårbarhetsanalyse som startet opp i 2024. Her har vi representanter i ekspertgruppene for infrastruktur, mat, og natur og kulturmiljø. I tillegg bidrar vi inn i del to av klimasårbarhetsanalysen hvor det ses på sårbarhet for, og konsekvenser av, klimaendringer i Sápmi. Direktoratet har oversendt informasjon om konsekvenser og samfunnskostnader av klimaendringer i landbrukssektoren til Ekspertutvalget om klimatilpasning. Utvalget utreder de samfunnsøkonomiske konsekvensene av klimaendringene i Norge.

Landbruksdirektoratet har publisert revidert utgave av [Normaler for landbruksveier](#), der klimatilpasning og hensyn til naturfare er innarbeidet. Vi har også publisert [veileder for revisjon av vernskoggrenser og forvaltning av vernskog](#) i samarbeid med NVE.

I tillegg bidrar Landbruksdirektoratet til klimatilpasning gjennom blant annet tilskuddsordningene regionale miljøtilskudd (RMP) og spesielle miljøtiltak i jordbruket (SMIL), som er omtalt i andre kapitler i årsrapporten.

Landbruksdirektoratet er en av tolv etater i Naturfareforum, som arbeider sammen for å bedre samfunnets trygghet mot naturfare. Arbeidet som skjer i Naturfareforum har klar tilknytning til klimatilpasning, blant annet gjennom identifikasjon av mangler eller forbedringspotensial knyttet til forebygging av uønskede naturhendelser.

Bærekraftig reindrift

REINTALLSUTVIKLING

Landbruksdirektoratet rapporterer årlig på informasjon om reintall. Tallene er hentet fra Melding om reindrift, som hver siidaandelsleder er ansvarlig for å levere. Melding om reindrift behandles av statsforvalteren. Direktoratet lager statistikk basert på de innrapporterte tallene. Vi vurderer i samarbeid med statsforvalteren behovet for en offentlig kontrollert telling.

Formålet med offentlig telling er å sikre at det foreligger kontrollerte oppgaver over antall rein i reinbeitedistrikter og reinlag. I distrikter der tellinger ikke gjennomføres, legges det rapporterte reintallet i Melding om reindrift til grunn for videre oppfølging. I 2025 har det påbegynte tellinger i reinbeitedistrikt 41 – Beaskádas i Vest-Finnmark og i reinbeitedistrikt 18 – Voengelh-Njaarke i Nordland.

Sammen med statsforvalteren har vi i 2025 revidert og forbedret rutiner og risikovurderinger for gjennomføringen av offentlig kontrollerte reintellinger.

Tall fra Melding om reindrift for 2025 viser at reintallet gikk noe opp siden forrige driftsår, med en økning på 2 133 reinsdyr. I et femårsperspektiv er likevel årets reintall på et stabilt nivå.

Flere reinbeitedistrikter i spesielt Øst- og Vest-Finnmark er fortsatt over sitt fastsatte øvre reintall. Vi har i 2025 fortsatt oppfølgingen av de distriktene som er over sitt øvre fastsatte reintall.

Foto: E. Brand

Formålet med offentlig telling er å sikre at det foreligger kontrollerte oppgaver over antall rein i reinbeitedistrikter og reinlag.

i

Tabellen under viser utgiftene innen forvaltningsområdet finansiert av tildelingen til Landbruksdirektoratet i 2025 fordelt på ordninger.

Ordning	Beløp (kr)
Oppfølging av reingjerdekonvensjoner og vedlikehold av konvensjonsgjerder mot Russland, Finland og Sverige m.v. ⁽¹⁾	13 006 405
Tilskudd til fjellstuer	885 000
Tiltak for bærekraftig reindrift som reintelling og kontrolltiltak grenseoverskridende reinbeite ⁽²⁾	7 366 660
Beiteleie Trollheimen/Igelfjellet	255 447
Tilskudd til reindriften for andel av verdiskapning fra vindkraft	5 723 307
Tilskudd til Reindriften utviklingsfond3	88 500 000
Tilskudd til Norske reindriftsamers landsforbund (NRL)	8 600 000
Direktetilskudd til reindriftnæringen	128 863 949
Velferdsordninger	3 280 309
Total	256 481 077

¹⁾ Beløpet inkluderer statsforvalterens belastning (2 mill. kroner) som ikke inngår i direktoratets årsregnskap. Vi viser her til del 6, herunder note B og forklaring til bruk av budsjettfullmakter.

²⁾ Beløpet inkluderer statsforvalterens belastning (5,3 mill. kroner) som ikke inngår i direktoratets årsregnskap. Vi viser her til del 6, herunder note B og forklaring til bruk av budsjettfullmakter.

³⁾ Årets overføring til Reindriften utviklingsfond (RUF). Vi viser til årsrapport for RUF for oversikt over tilskudd og andre tiltak som er finansiert av fondet.

UTVIKLINGEN I REINTALLET DE SISTE FEM ÅRENE

Område	Reintallsutvikling					Fastsatt øvre reintall
	31.3.2021	31.3.2022	31.3.2023	31.3.2024	31.3.2025	
Øst-Finnmark	72 321	72 301	71 355	72 544	74 051	70 650
Vest-Finnmark	77 846	78 268	77 594	77 174	77 758	75 989
Troms	12 249	12 779	12 599	12 908	13 124	15 750
Nordland	13 977	13 992	13 932	13 835	13 798	18 200
Nord-Trøndelag	14 078	13 996	14 063	13 971	13 923	16 300
Sør-Trøndelag og Hedmark	13 874	13 949	14 068	14 036	14 014	14 300
Reinlag	11 813	11 773	11 487	10 551	10 484	Ikke fastsatt
Hele reindriften	216 208	217 058	215 098	215 019	217 152	

PRODUKSJON OG PRISER PÅ REINKJØTT

Lagerbeholdningen av reinkjøtt forble høy gjennom 2025, og var ved utgangen av året på 837 tonn, om lag 36 tonn høyere enn på samme tidspunkt i 2024. Produksjonen av reinkjøtt var nærmere 120 tonn høyere i 2025 enn året før.

I 2025 ble det slaktet 64 091 rein ved godkjente slakterier, tilsvarende 1 420 tonn reinkjøtt (inkludert bein). Dette er en økning på tolv prosent sammenlignet med 2024. I tillegg ble det gjennomført privat slakting av 6 062 rein. Økningen i slakteuttaket må blant annet ses i sammenheng med at slakting ble forskjøvet fra desember 2024 til januar 2025, samt høyere slakteuttak hos enkelte siidaandeler etter et lavt nivå i 2024.

Gjennomsnittlig slaktevekt ved slakteri var 22,15 kg. Kalveslakt utgjorde om lag 79 prosent av det totale slakteuttaket.

Gjennomsnittspris til reieneier, omsatt via slakteri, ble estimert til 102 kroner per kg i 2025. Dersom denne prisen blir stående, innebærer det en økning på om lag 3,6 prosent sammenlignet med 2024.

Det ble importert 10,3 tonn reinkjøtt, inkludert hele og halve skrotter, samt utbeinet kjøtt. Samtidig ble det eksportert i underkant av 20 tonn. Av dette utgjorde eksport av levende rein nærmere tolv tonn, resten var kjøttstykker med bein, og utbeinet kjøtt.

I 2025 ble det slaktet 64 091 rein ved godkjente slakterier, tilsvarende 1 420 tonn reinkjøtt (inkludert bein).

BEITEKRISE I 2025

Vinteren og våren 2025 var det igjen beitekrise i store deler av reindriftsnæringen i Finnmark, og i deler av Troms og Nordland. Beitekrisen skyldes klimatiske forhold og vekslende vær mellom plussgrader og regn, streng kulde, sterk vind og snø. I mange områder dannet det seg islag mot bakken og flere harde lag i snøen som reinen ikke klarte å komme seg gjennom. Som følge av dette var reineiere nødt til å tilleggsføre flokkene, i hovedsak med kraftfôr og rundballer gjennom vinteren og våren. Krisen startet i desember i Troms og utvidet seg til Øst-Finnmark, Vest-Finnmark og Nordland i løpet av januar og februar. I Nordland var krisen over i april. I Troms og Finnmark varte den til slutten av mai. Om lag 147 000 rein (68 prosent) av landets totalt 215 000 rein, og 386 (72 prosent) av landets totalt 539 siidaandeler var berørt av krisen.

Det ble utbetalt 43,3 mill. kroner i ekstraordinære tilskudd til beredskap, fordelt mellom 40,4 mill. kroner i tilskudd til innkjøp og transport av fôr mv. og 2,9 mill. kroner i tilskudd til flytting av rein fra vinter- til sommerbeite. De ekstraordinære tilskuddene til beredskap dekkes av beredskapsfondet over Reindriften utviklingsfond (RUF). Samlet var det i Reindriften avtalen 2024/2025 satt av 10 mill. kroner til beredskapsfondet i 2025. Det var derfor nødvendig å overføre midler fra direktetilskudd og velferdsordninger, samt å omdisponere midler fra andre RUF-ordninger for å finansiere beitekrisen.

BEREDSKAP I REINDRIFTEN

Reindriften har siden 2017 opplevd beitekrise i fem av ni vintere. Vanskelige forhold med låste beiter oppstår enten grunnet islag eller store snømengder og har økt i omfang de siste seks årene, hvor det har vært erklært større beitekriser fire av seks vintere (2020, 2022, 2024 og 2025).

Et system for å håndtere beitekrisene ble etablert etter krisevinterne i 2017 og 2020 inkludert oppstart av beredskapsutvalgene i hvert av de seks reinbeiteområdene, og et for reinlagene. Utvalgene består av medlemmer fra statsforvalteren (leder), reindriftsnæringen og Mattilsynet. Det er utvalgets oppgave å fastslå om det skal erklæres beitekrise, samt å gi faglige råd til utøveren. Statsforvalteren har det operative ansvaret i beredskapsarbeidet, både som leder av beredskapsutvalget, i tilskuddsforvaltningen og for tiltak som skal iverksettes.

Vi har et koordinerende ansvar i beredskapsarbeidet og skal bidra til lik praksis i de ulike områdene. I 2025 ble det avholdt regelmessige møter med utvalgene. Et årlig fysisk møte ble også avholdt i Alta hvor det i tillegg til Statsforvalter og medlemmer av beredskapsutvalgene var invitert representanter fra Veterinærinstituttet (Reinhetsetjenesten), fôrproducentene, HMS-tjenesten i reindriften i Norsk Landbruksrådgivning, NRL og LMD. Formålet med møtet var å heve kompetansen i beredskapsutvalgene, og å utveksle erfaringer på tvers av reinbeiteområdene.

Beredskapssystemet har ved flere anledninger blitt gjennomgått og justert. Videre har det blitt skrevet flere rapporter om beitekrise og beredskap av forskjellige arbeidsgrupper. Seinest i 2024 ble det gjort en gjennomgang av beredskapen i reindriften av en arbeidsgruppe bestående av representanter fra NRL, LMD og statsforvalteren, med Landbruksdirektoratet som sekretariat. I 2025 er det utarbeidet nye maler for beredskapsplan som distriktene kan ta i bruk for å planlegge hvordan de kan forbygge og håndtere beitekrise. Malen kan hjelpe distriktene og reinlagene å vedta egne beredskapsplaner, noe det vil bli krav om for tilskuddssøknader for neste reindriftsår.

Foto: Landbruksdirektoratet

Reindriften har siden 2017 opplevd beitekrise i fem av ni vintere.

GRENSEGJERDET MOT RUSSLAND

I 2025 ble arbeidet med å restaurere reingjerdet langs grensen mot Russland videreført. Gjerdet skal hindre at norsk tamrein krysser grensen til Russland. Det ble gjennomført restaurering av om lag 3,5 km av gjerdestrekningen og foretatt tilsyn og kritisk vedlikehold av hele strekningen på 150 km. Det ble brukt om lag 4 mill. kr til restaurering og vedlikehold i 2025. Vi forventer at regelmessig utføring av tilsyns- og vedlikeholdsoppgaver og bygging av nye gjerder der behovet er størst vil bidra til å forbedre gjerdets tilstand. Det har i 2025 også vært oppmerksomhet på opprydding av gammelt gjerdematerial i terrenget. Vi samarbeider med statsforvalteren ved befaringer av reingjerdet herunder bruk av kjøretøy, droner og annet utstyr.

GRENSEOVERSKRIDENDE REINDRIFT MELLOM NORGE OG SVERIGE

Etter at 1972-konvensjonen mellom Sverige og Norge opphørte i 2005 reguleres grenseoverskridende reindrift på norsk side i dag av grensereinbeiteoven. Manglende konvensjon gir norsk reindrift enkelte utfordringer. Noen reinbeitedistrikt opplever å bli stengt ute fra tidligere beiteområder i Sverige, samtidig som reindriften har opplevd tilfeller av ulovlig beiting fra svensk reindrift på norske områder.

Statsforvalteren i Trøndelag og Statsforvalteren i Nordland er i 2025 tildelt midler til kontrolltiltak for grenseoverskridende reindrift mellom Norge og Sverige. Statsforvalteren i Troms og Finnmark er tildelt midler til kontrolltiltak for grenseoverskridende reindrift mellom Norge og Sverige, oppfølging av ulovlige forhold, og oppfølgingsprosjekt for bruksregler.

Vi har ikke behandlet saker som gjelder ulovlig beiting fra svensk side eller andre forhold på norske områder, eller dispensasjon for beiting på norsk side, i 2025.

REINDRIFSAVTALEN

I februar 2025 ble partene enige om en avtale for driftsåret 2025/2026 med en økonomisk ramme på 250 mill. kroner. En representant fra Landbruksdirektoratet er en del av statens forhandlingsutvalg i de årlige forhandlingene om ny reindriftsavtale mellom staten og Norske Reindrifsamers Landsforbund (NRL).

FORBEREDELSE TIL REINDRIFSAVTALEN 2025/2026

Vi har i forkant av og i forbindelse med avtaleforhandlingene levert svar på oppdragsbrev 1 og 2 med beregninger og utredninger som grunnlag for forhandlingene.

OPPFØLGING AV REINDRIFSAVTALEN

Vi har utført alle oppdrag som fulgte av reindriftsavtalen. I tillegg har vi som oppfølging av avtalen gjennomført arbeid med regelverk, utarbeidet rundskriv og laget veiledere.

i

FORDELINGER AV UTBETALTE MIDLER OVER REINDRIFSAVTALEN 2025

- Kostnadssenkende og direkte tilskudd [56 %]
- Tilskudd til utviklings- og investeringsfondet (RUF) [39 %]
- Tilskudd til organisasjonsarbeid [4 %]
- Velferdsordninger [1 %]

DIREKTETILSKUDD

Direktetilskuddene over Reindrifftsavtalen består av tilskudd til siidaandeler og reinlag, tilskudd til reinbeitedistrikter og reinlag («distriktstilskudd») og i 2025: et særskilt tilskudd til distriktenes og reinlagenes beredskapsfond. Totalt er det utbetalt 128,9 mill. kroner over direktetilskuddene. De disponible midlene utgjorde 133,4 mill. kroner, det vil si at det var et mindreforbruk på 4,5 mill. kroner. Avtalepartene Norske Reindrifftsamers Landsforbund (NRL) og Landbruks- og matdepartementet (LMD) bestemmer hva mindreforbruket skal brukes til.

TILSKUDD TIL SIIDAANDELER OG REINLAG

Tilskudd til siidaandeler og reinlag skal bidra til å fremme en bærekraftig reindrift, kvalitet og produktivitet, samt øke inntekten i næringen. Tilskuddet omfatter ordningene produksjonspremie, kalveslaktetilskudd, etableringstilskudd, særskilt driftstilskudd til kvinner, særskilt driftstilskudd til ungdom og ektefelle-/samboertilskudd. Totalt er det utbetalt 86,2 mill. kroner i tilskudd til 408 siidaandeler og fire reinlag i 2025.

Det kom inn 441 digitale søknader for 2024/2025, og alle ble behandlet digitalt. I løpet av de første 30 dagene etter søknadsfristen ble om lag 80 prosent av søknadene ferdigbehandlet. Sammenlignet med tidligere år er dette et godt resultat, og det viser at digitaliseringen av tilskuddsordningene har bidratt til raskere saksbehandling.

TILSKUDD TIL REINBEITEDISTRIKTER OG REINLAG

Tilskudd til reinbeitedistrikter og reinlag skal bidra til økt ansvar for utvikling av reindriften i en bærekraftig retning, balanse mellom reintall og beiter, sikring av arealer og økt lønnsomhet.

Tilskuddet skal videre gi grunnlag for avsetning til beredskap, investeringer i utstyr til føring, arbeid med helse, miljø og sikkerhet og avløserordning ved sykdom ut over folketrygdens generelle ordninger, samt avløserordning ved ferie og fritid.

Totalt er det utbetalt 35 mill. kroner i tilskudd til 68 reinbeitedistrikter og fire reinlag i 2025.

EKSTRAORDINÆRT TILSKUDD TIL BEREDSKAPSFOND

I 2025 ble det utbetalt et ekstraordinært tilskudd til distriktenes og reinlagenes beredskapsfond på 45 kroner per rein. Formålet med tilskuddet var å styrke beredskapsfondene, slik at distriktene og reinlagene kan håndtere de 30 første døgnene av en beitekrise selv.

Totalt er det utbetalt 7,7 mill. kroner i tilskudd til 60 reinbeitedistrikter og fire reinlag.

VELFERDSORDNINGER I REINDRIFTEN

Velferdsordningene i reindriften skal bidra til å fremme likestilling, sikre gode generasjonsoverganger og støtte en bærekraftig utvikling av næringen. Ordningene omfatter tidligpensjon, sykepengeordning og tilskudd til avløsning ved svangerskap, fødsel, adopsjon og dødsfall.

Det var ingen endringer i satsene i 2025. I 2025 mottok 18 personer tidligpensjon, alle med enbrukerpensjon. I løpet av året gikk sju personer ut av ordningen, mens to nye mottakere kom inn. Det ble utbetalt 2,4 mill. kroner over tidligpensjonsordningen i 2025, samme nivå som i 2024.

Det er utbetalt 3,3 mill. kroner over velferdsordningene i 2025. Disponible midler var 3,3 mill. kroner.

i

UTBETALTE MIDLER OVER REINDRIFTSAVTALEN I 2025, FORDELT ETTER ORDNINGER.

Ordning	Utbetalt i 2025 (kr)
Tilskudd til Reindriffts utviklingsfond (RUF)*	88 500 000
Tilskudd til organisasjonsarbeid	8 600 000
Kostnadsenkende og direkte tilskudd	128 863 949
Velferdsordninger	3 280 309
Sum reindrifftsavtalen	229 244 258

*Årets overføring til Reindriffts utviklingsfond (RUF). Vi viser til årsrapport for RUF for oversikt over tilskudd og andre tiltak som er finansiert av fondet.

Inntekts- og velferds- politiske tiltak i jordbruket

PRODUKSJONS- OG AVLØSERTILSKUDD

Landbruksdirektoratet har det overordnede ansvaret for forvaltning av produksjons- og avløsertilskudd. Produksjonstilskudd er en fellesbetegnelse for flere av de vanligste tilskuddene i jordbruket. Dette inkluderer blant annet areal- og kulturlandskapstilskudd og tilskudd til husdyr. Avløsertilskudd gis til foretak med husdyr for å dekke utgifter til avløsning gjennom året.

Formålet med produksjonstilskudd og avløsertilskudd er å bidra til et aktivt og bærekraftig jordbruk i tråd med de målene Stortinget har satt.

Foto: Oskar Puschnann, NIBIO

Produksjonstilskudd er en fellesbetegnelse for flere av de vanligste tilskuddene i jordbruket.

i

UTGIFTER FORDELT PÅ ORDNINGER

Tabellen under viser utgiftene innen forvaltningsområdet finansiert av tildelingen til Landbruksdirektoratet i 2025 fordelt på ordninger. Tilskudd og andre tiltak som er finansiert av Landbrukets utviklingsfond (LUF) eller andre fond, ikke-statlige ordninger og råd, er ikke inkludert i tabellen.

For en oversikt over utbetalinger finansiert av LUF vises til fondets årsrapport.

Ordning	Beløp (kr)
Forskning og innovasjon	250 884 101
Tilskudd til nasjonalt senter for fjellandbruk	4 358 000
Tilskudd til veterinærdekning	198 802 519
Støtte til jordbruks- og veksthusnæringen for ekstraordinære strømutgifter	37 142 390
Tilskudd til Landbrukets utviklingsfond	2 995 383 000
Pristilskudd (melk, kjøtt, ull og egg)	3 646 334 571
Produksjonstilskudd	16 762 697 894
Tilskudd til Norsk landbruksrådgivning og Norsk gartnerforbund	118 000 000
Tilskudd til veterinære reiser og semintjenester	131 413 109
Tilskudd til fruktlager	26 700 000
Velferdsordninger	1 978 839 386
Total	26 150 554 970

TILSKUDDSBETALING

I 2025 ble det utbetalt 16,8 mrd. kroner i ordinært produksjonstilskudd og 1,6 mrd. kroner i avløsertilskudd.

Totalt mottok over 37 000 foretak disse tilskuddene. Dette utgjorde 64 prosent av budsjettet for jordbruksavtalen 2024–2025.

INNFØRING AV PRISTILSKUDD FOR ØKOLOGISK FRUKT, BÆR, GRØNNSAKER OG POTET

For å styrke produksjonen av økologisk frukt, bær, grønnsaker og potet bestemte jordbruksavtalepartene i jordbruksoppgjøret 2025 at det skal innføres et eget pristilskudd for økologisk frukt, bær grønnsaker og potet. I tråd med dette ble regelverk og veiledningsmateriale oppdatert og fagsystemet videreutviklet, slik at foretak kunne søke om dette tilskuddet gjennom søknad om produksjons- og avløsertilskudd høsten 2025. Under følger søknadstall for ordningen. Endelig godkjenning og utbetaling skjer i starten av 2026.

Vekst	Antall søkere	Antall enheter
Økologisk frukt, kg	93	636 138
Økologiske bær, kg	71	121 823
Økologisk salat, stk	26	498 658
Økologiske urter, potter	15	4 149 073
Økologiske grønnsaker (ekskl. salat og urter), kg	79	2 394 727
Økologiske poteter, kg	76	356 627

Kilde; Eget uttrekk fra søknadssystem 26. januar 2026

Fordeling av midler fra jordbruksavtalen etter ordning	Utbetalt i 2025 (etter søknadsomgangen 2024) - i kr. ⁽¹⁾
Driftstilskudd til melkeproduksjon	2 138 322 519
Driftstilskudd til spesialisert storfekjøttproduksjon	761 633 881
Tilskudd for husdyr	4 721 090 328
Tilskudd til små og mellomstore melkebruk	238 203 631
Tilskudd for dyr på beite	866 327 151
Tilskudd for dyr på utmarksbeite	1 467 249 094
Arealtilskudd	3 503 577 721
Kulturlandskapstilskudd	2 717 762 551
Arealtilskudd til økologisk landbruk	85 338 287
Tilskudd til økologisk husdyrproduksjon	80 733 297
Distriktstilskudd til frukt, bær og veksthusgrønnsaker (inkl. salat på friland)	382 306 856
Distriktstilskudd for potetproduksjon i Nord-Norge	20 056 133
Tilskudd for bevaringsverdige husdyrraser	32 223 550
Tilskudd til avløsning	1 593 498 175
Bunnfradrag	220 490 139
Netto produksjonstilskudd og tilskudd til avløsning (før diverse trekk)	18 387 833 035

¹⁾ Kilde; Datasett publisert på datanorge.no med opplysninger fra søknad om og utbetaling av produksjonstilskudd til jordbruksforetak for søknadsåret 2024. <https://data.norge.no/nb/datasets/20bbc842-9140-32fb-a522-fe716eed1015/produksjons-og-avlosertilskudd-til-jordbruksforetak-soknadsar-2024>

PRØVEORDNING OM TEIGBASERT TILSKUDD MV. FOR UTVALGTE AREALER I NORD-NORGE

Landbruksdirektoratet har i 2025 utformet og implementert prøveordning om teigbasert tilskudd mv. for utvalgte arealer i Nord-Norge, etter at partene i jordbruksoppgjøret 2024 ble enige om å prøve ut et teigbasert tilskudd. Formålet med prøveordningen er å forhindre gjengroing av areal og bidra til drift av krevende areal, og ordningen består av to tilskudd fordelt på tolv kommuner:

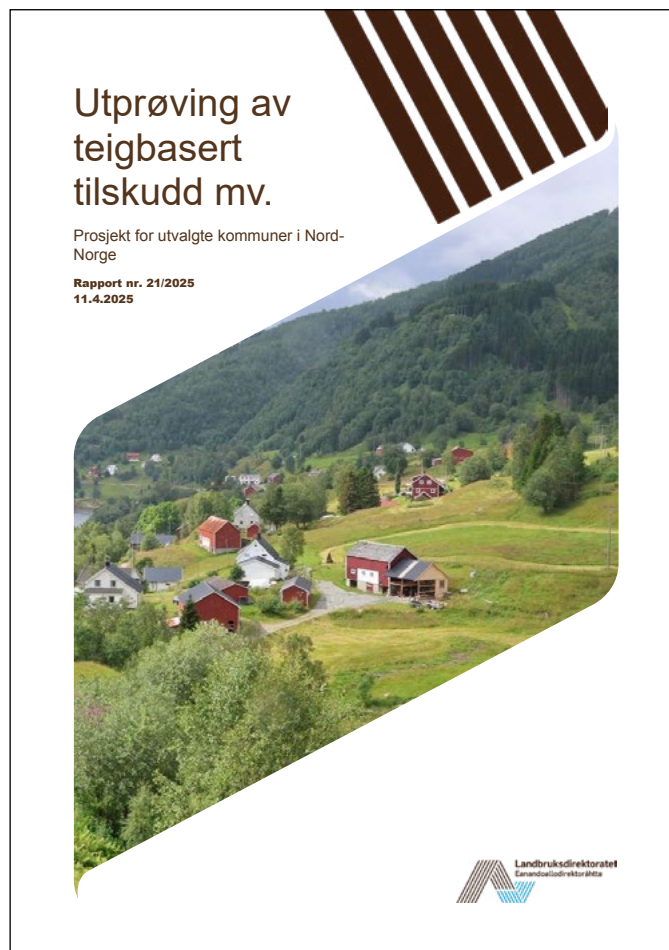
- tilskudd for drift av små teiger
- tilskudd for drift av arealer som det ikke ble søkt tilskudd for i 2024

59 foretak søkte om tilskudd for drift av 943 små teiger på til sammen 4 441 dekar i 2025. Det ble utbetalt totalt 685 000 kroner.

13 foretak søkte om tilskudd for drift av arealer som det ikke ble søkt tilskudd for i 2024. Foretakene søkte om tilskudd for areal på 28 landbrukseiendommer med en samlet størrelse på 443 dekar. Det ble utbetalt totalt 126 600 kroner i tilskudd.

Kommunen er førsteinstans i prøveordningen, og fikk dermed en ny oppgave i 2025. Statsforvalteren har fått ekstra oppgaver knyttet til veiledning og oppfølging av kommunene, samt eventuell klagesaksbehandling. Landbruksdirektoratet har brukt ressurser på å etablere og administrere ordningen, blant annet knyttet til regelverksutvikling, utarbeidelse av veiledningsmaterieell og utvikling av fagsystem.

I forkant av jordbruksoppgjøret 2026 vil Landbruksdirektoratet publisere en foreløpig evaluering av prøveordningens mål-oppnåelse, både med tanke på å forhindre gjengroing og med tanke på de forvaltningsmessige erfaringene fra prøveprosjektet.

Landbruksdirektoratet har i 2025 utformet og implementert prøveordning om teigbasert tilskudd mv for utvalgte arealer i Nord-Norge.

VELFERDSORDNINGENE, VETERINÆR- ORDNINGENE OG NÆRINGSUTVIKLING

VELFERDSORDNINGENE

Velferdsordningene i jordbruket er viktig for å opprettholde drift og rekruttering til landbruket. Landbruksdirektoratet forvalter velferdsordningene gjennom drift av fagsystemer, kompetansebygging og veiledning av saksbehandlere hos statsforvalterne og behandling av klagesaker, samt at direktoratet utbetaler tilskuddene.

Tilskudd til avløsning ved sykdom og fødsel mv. bidrar til å dekke kostnader ved avløsning ved egen eller barns sykdom, svangerskap, adopsjon og dødsfall. Kommunene er vedtaksmyndighet for ordningen. Utbetalingene til avløsning ved sykdom mv. økte i 2025 til 205 mill. kroner. Økningen på om lag 27 mill. kroner fra 2024 skyldes både flere avløste dager med 60 prosent og høyere satser med 40 prosent, samtidig som antall mottakere av tilskuddet har blitt redusert pga. færre jordbruksforetak. Dette tyder på at den enkelte mottaker avløses oftere og/eller over lengre tid. Dette viser at sykefraværet blant bøndene følger utviklingen i samfunnet for øvrig med økt sykefravær. I 2025 har det også vært en økning i avløsning knyttet til graviditet og fødsel, samt sykdom hos barn.

Selvstendig næringsdrivende får dekket 80 prosent av inntekten ved sykdom over folketrygden når sykemeldingen er over 16 dager. Gjennom sykepengeordningen får jord- og skogbrukere dekket 100 prosent ved sykdom ut over 16 dager. Sykepengeordningen er et kollektivt tilskudd som utbetales samtidig med sykepengene direkte fra NAV til mottaker. Landbruksdirektoratet utbetaler midler til NAV året etter at sykepengene ble utbetalt. Utbetalingene over sykepengeordningen øker noe som samsvarer med utviklingen i avløsning ved sykdom.

Landbruksvikarordningen skal bidra til at bonden får tilgang til kvalifisert hjelp til avløsning ved sykdom og i krisesituasjoner. Det er statsforvalteren som fatter vedtak om tilskudd. Det er 72 avløserlag som mottar tilskuddet, og disse er spredt over hele landet.

Tidligpensjonsordningen skal bidra til å lette generasjons-
overganger i jordbruket for de som har hatt hoveddelen av inntekten sin fra jordbruk/skogbruk. Statsforvalterne er vedtaksmyndighet for ordningen. I 2025 var det 130 nye saker i tidligpensjonsordningen, noe som er seks prosent færre enn i 2024. Direktoratet har tydeliggjort i vedtaksbrevene at tilskuddet er et årlig tilskudd og satsene fastsettes av Stortinget i forbindelse med statsbudsjettet.

NY TILSKUDDSORDNING FOR KURS FOR AVLØSERE OG LANDBRUKSVIKARER

Landbruksdirektoratet etablerte i 2025 et nytt tilskudd for kurs for avløserer og landbruksvikarer, med en ramme på 1 mill. kroner. Vi mottok 31 søknader med et samlet søknadsbeløp på om lag 3 mill. kroner. 13 kurs fikk tilskudd etter prioritering der geografisk spredning var et viktig kriterium. Direktoratet mener tilskuddet har bidratt til rekruttering og til at flere kurs er etablert eller blitt gjennomført i større omfang enn tidligere, særlig kurs rettet mot ungdom.

TILSKUDD TIL VETERINÆRREISER OG VETERINÆRTJENESTER

Tilskudd til veterinærreiser har som formål å jevne ut forskjeller i husdyrproducentenes veterinærkostnader, mens tilskuddene til veterinærdekning skal bidra til å finansiere de kommunale veterinærtjenestene.

**Velferdsordningene
i jordbruket er viktig for
å opprettholde drift og
rekruttering til landbruket.**

Landbruksdirektoratet forvalter tilskudd til veterinærreiser. Vi har i løpet av året hatt dialog med statsforvalterne som er vedtaksmyndighet for ordningen. Ordningen er effektiv å forvalte, hovedsakelig som følge av innføring av automatisk saksbehandling i 2020. I 2025 ble dessuten regelen om bruk av nærmeste veterinær opphevet, noe som har forenklet regelverket siden regelen ikke lot seg kontrollere.

Tilskuddene til veterinærdekning omfatter vakt-, administrasjons- og stimuleringsstilskudd. Landbruksdirektoratet forvalter vakt- og administrasjonstilskudd til veterinærdekning, som fordeles mellom vaktområder. Statsforvalterne fatter vedtak om stimuleringsstilskudd, som har som formål om å sikre tilgang på veterinærtjenester i kommuner med dårlig næringsgrunnlag. Vi har hatt dialog med statsforvaltere og kommuner om utfordringer som knytter seg til veterinærdekningen. Flere kommuner opplever at det er krevende å oppfylle den lovpålagte plikten de har til å sørge for tilfredsstillende tilgang på tjenester fra dyrehelsepersonell og organisere en klinisk veterinæravt utenom ordinær arbeidstid.

NÆRINGS- OG KOMPETANSEUTVIKLING I JORDBRUKET

Midler til å fremme hestesport, -hold og -avl

Landbruksdirektoratet har ansvaret for fordelingen av tre prosent av Norsk Rikstoto sitt overskudd fra pengespill på hest. Midlene skal gå til prosjekter som fremmer hestesport, -hold og -avl, herunder prosjekter som bidrar til god dyrevelferd, rekruttering, kompetanse og utvidede bruksområder, for eksempel hest og helse.

Det ble gjennomført to søknadsomganger i 2025. Overskuddet på 14,2 mill. kroner fra 2023 ble tildelt 30 prosjekter i februar, mens overskuddet på 13 mill. kroner fra 2024 ble tildelt 30 nye prosjekter i oktober. I utlysningene ble det gitt tematiske føringer. De tematiske føringene har vært gjennomgående i de to utlysningene, med unntak av «økt bruk av de nasjonale hesterasene». Denne føringen var ikke med i første utlysning, men ble en egen prioritering høsten 2025. Fordeling av midler på de tematiske føringene fremgår av figuren til høyre. Det vises til egen årsrapport for midler til å fremme hestesport, -hold og -avl, for mer informasjon om forvaltningen av ordningen i 2025.

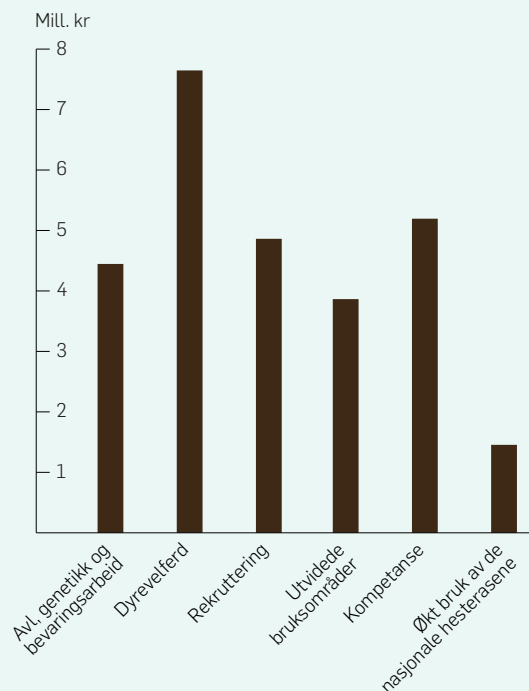

Foto: Landbruksdirektoratet

Landbruksdirektoratet har ansvaret for fordelingen av tre prosent av Norsk Rikstoto sitt overskudd fra pengespill på hest.

i

TILDELING AV MIDLER FRA 2023 OG 2024 FORDELT I 2025 PÅ DE TEMATISKE FØRINGENE I UTLYSNINGEN

NASJONALE TILRETTELEGGINGSMIDLER

I september 2025 ble nasjonale tilretteleggingsmidler utlyst for prosjekter med oppstart i 2026. Prioriterte områder ble gitt i jordbruksoppgjøret 2025, og var HMS i landbruket, økologisk landbruk, rekruttering til landbruksutdanning, oppfølging av grøntrapporten, lokalmat og økt selvforsyning. Vi mottok 43 søknader med et samlet behov på 62,5 mill. kroner. Det ble tildelt om lag 13 mill. kroner til 14 prosjekter. Det vises til årsrapport for LUF for ytterligere informasjon.

NASJONALT SENTER FOR FJELLANDBRUK

Nasjonalt senter for fjellandbruk mottar tilskudd som skal bidra til å fremme et lønnsomt og bærekraftig landbruk i fjellområdene, med utgangspunkt i fjellbygdene sine særtrekk og fortrinn. Senteret er lokalisert på Løken Gård i Øystre Slidre kommune. Det er årlige kontaktmøter mellom direktoratet og senteret. Av aktiviteter som ble gjennomført i 2025, nevnes informasjonskampanjer og kunnskapsdeling mellom regionene i fjellområdene. Senteret har i 2025 utarbeidet en handlingsplan med aktiviteter som skal bidra til måloppnåelse.

REGIONAL NÆRINGSUTVIKLING

Landbruksdirektoratet har forvaltningsansvaret for flere ordninger som blir forvaltet av fylkeskommunene. Tilskuddsordningene skal bidra til nærings-, kunnskaps- og kompetanseutvikling, samt rekruttering regionalt. I 2025 var det totale budsjettet for disse ordningene på 84 mill. kroner. Direktoratet bidrar med kompetanse til fylkeskommunene knyttet til fag og forvaltning. Det vises til årsrapporten for Landbrukets utviklingsfond (LUF) for ytterligere informasjon.

TILSKUDD TIL FELLESANLEGG FRUKT

Tilskuddet til fellesanlegg frukt skal fremme samarbeid om sortering, pakking og omsetning for å sikre forbrukerne tilgang på norsk frukt. Ordningen ble styrket med 4 mill. kroner i 2025. Landbruksdirektoratet fatter vedtak om tilskudd etter søknader fra fruktpakkerier. I 2025 var det åtte pakkerier som mottok tilskudd.

INN PÅ TUNET

Landbruksdirektoratet har ansvaret for fire nasjonale veiledere om Inn på tunet. I 2025 har vi på oppdrag fra LMD utarbeidet et faglig grunnlag for ny «Nasjonal strategi for Inn på tunet». I forbindelse med strategiarbeidet har vi hatt dialog med sentrale aktører og aktuelle direktorat. Vi har fått reetablert nettverk og fått ny og utvidet kunnskap om feltet.

Foto: Landbruksdirektoratet

Landbruksdirektoratet har ansvaret for veiledere for Inn på tunet. Tilbudet omfatter blant annet tilrettelagte og kvalitetssikrede velferdstjenester på gårdsbruk, og gir bonden mulighet til å skape arbeidsplasser og inntekter.

RÅDGIVNING TIL LANDBRUKET

Norsk Landbruksrådgiving SA (NLR) og Norsk Gartnerforbund (NGF) mottar tilskudd som skal bidra til rådgiving og kunnskapsformidling. Landbruksdirektoratet tildeler tilskuddene.

Tilskuddet til NLR bidrar til et likeverdig rådgivningstilbud til alle bønder i hele landet. I tillegg skal støtten brukes til å utvikle kunnskap innen konvensjonell og økologisk planteproduksjon, samt til HMS i landbruket. I tillegg mottar NLR tilskudd til HMS-tjenesten i reindriften. Landbruksdirektoratet har halvårige kontaktmøter med NLR.

NGF har i mange år arbeidet med energi- og klimarådgiving, og fra 2023 har de mottatt 1 mill. kroner til dette arbeidet. Rådgivingen bidrar til reduksjon i fossil energibruk i veksthus, og omlegging til fornybare energikilder i tråd med jordbrukets klimaavtale.

PRISTILSKUDD OG AVGIFTER FOR KJØTT, MELK, EGG, ULL, VEGETABILER, HONNING OG KORN

Pristilskudd blir utbetalt til produsenten gjennom omsetningsleddet, det vil si eggpakkeri, meieri og slakteri, sammen med oppgjøret for varene bonden har levert. Samtidig blir produsenten trukket for omsetningsavgift og eventuelt overproduksjonsavgift for melk.

Når direktoratet hver måned sender oppgjør for produsentrettede tilskudd og avgifter til omsetningsleddet, trekkes det også fra forskningsavgift. I samme oppgjør blir frakttilskudd for egg og slakt lagt til.

FRAKTTILSKUDD TIL SLAKT OG KVALITETSTILSKUDD STORFE

I februar 2025 leverte Landbruksdirektoratet utredningen *Utredning om beregning av frakttilskudd til frakt av slaktedyr – særlig om satser til nye store slakterier*, på oppdrag fra Landbruks- og matdepartementet. Utredningen vurderte nye metoder for beregning av frakttilskudd, med særlig fokus på nyoppstartede store slakterier, som følge av konkrete søknader om overgang til kommunesatser og planlagt oppstart av et nytt slakteri høsten 2025.

Satsene for frakttilskudd ble opprinnelig fastsatt med bakgrunn i bevilgningen etter jordbruksavtalen, Prop. 105 S (2023–2024). Etter en nedjustering i Prop. 149 S (2024–2025) ble satsene justert ned fra 1. juli 2025. Samme dato ble satsene for kvalitets-tilskuddet til storfe justert opp, i tråd med fastsettelsen i årets jordbruksoppgjør. Begrunnelsen for økningen var den krevende økonomien i storfekjøttproduksjonen.

FRAKTTILSKUDD OG RAPPORTERING FOR EGG

For egg ble det i 2025 beregnet nye satser for frakttilskudd, basert på en full gjennomgang av anleggsstrukturen. De nye satsene trer i kraft fra 2026.

Eksterne brukere, herunder Nortura, Norsk Fjørfevalg og Kjøtt- og fjørfebransjens Landsforbund, har fått tilgang til rapporten *Eggleveranser til pakkeri* og kan selv hente ut tall ved behov. Det er også utviklet en ny rapport som gir statsforvalterne tilgang til oversikt over eggleveranser til pakkeri i eget fylke.

i

TABELL MED OVERSIKT OVER PRISTILSKUDD FOR PRODUDKSJONSKATEGIER

Pristilskudd	Mill. kroner
Tilskudd til norsk ull	106,6
Tilskudd til norsk skinn	3,8
Pristilskudd melk	1 612,6
Pristilskudd kjøtt	1 689,2
Pristilskudd egg	4,4
Frakttilskudd kjøtt	216,3
Frakttilskudd egg	12,2

Pristilskudd for grøntsektoren blir forvaltet sammen med produksjonstilskuddene. Tabellen viser utbetalt pristilskudd for ull, skinn, melk, kjøtt, egg og frakttilskudd i 2025.

KVOTEORDNINGEN FOR MELK

SALG AV MELKEKVOTE

I 2025 måtte selgere av melkekvote for første gang siden 2022 selge 40 prosent av grunnkvoten til staten. Salgsomgangen ble som forventet påvirket av de høye salgstallene de to foregående år, hvor 100 prosent av kvoten kunne selges privat. I 2025 var det 70 produsenter som solgte kumelkkvote, mot 1 035 i 2024. Saksbehandlingen gikk raskt, og søknadene var i all hovedsak ferdigbehandlet tre uker etter søknadsfristen gikk ut.

INGEN KJØP AV KVOTE FRA STATEN

Heller ikke i 2025 var det mulig å kjøpe grunnkvote for kumelk fra staten. Grunnkvoten for kumelk som ble solgt til staten i 2023 og 2024, skulle i utgangspunktet samles opp og selges ut i omsetningsrunden i 2025. På grunn av enigheten i jordbruksoppgjøret, om å avsette 4. mill. liter kumelk til rekrutteringskvote i Troms og Finnmark, ble den akkumulerte mengden kvote fra 2023 og 2024, samt kvoten som ble solgt til staten i 2025, samlet opp og avsatt i sin helhet til rekrutteringskvoten. Dette utgjør samlet 3 079 015 liter kumelkkvote. De drøye 142 000 literne geitemelkkvote som ble solgt til staten i 2025, selges ikke ut igjen.

VOLUMAVGRENSNING FOR KJØP AV KVOTE

I jordbruksoppgjøret i 2024 ble det bestemt å innføre en begrensning på kjøp av kvote over produksjonstakene som skulle gjelde fra og med omsetningsrunden i 2025. Landbruksdirektoratet har utviklet funksjonalitet i fagsystemet for å håndtere kjøpsbegrensningen. Dette omfattet håndtering av unntakstilfeller, innføring av automatisk kontroll i søknadsskjemaet for kjøp fra staten, samt etablering av varsel til saksbehandler for å kontrollere kravet i søknader om salg av grunnkvote.

REKRUTTERINGSKVOTE TROMS OG FINNMARK

Det ble enighet mellom partene i jordbruksoppgjøret 2025 om å tilby 4 mill. liter rekrutteringskvote til nye kumelkprodusenter i Troms og Finnmark. Landbruksdirektoratet har i etterkant av dette arbeidet med utvikling av ordningen. Vi bistod Landbruks- og matdepartementet med regelverksutviklingen og regelverket ble sendt på høring i desember.

HUSDYRKONSESJON

Husdyrkonsesjonsordningene regulerer omfanget av svine- og fjørfeproduksjon hos den enkelte produsent. Formålet er å spre de kraftfôrbaserte husdyrproduksjonene på flere enheter. Ved brudd på konsesjonsregelverket blir produsentene ilagt en standardisert erstatning som inndrar fortjenesten de har hatt på den ulovlige produksjonen.

Fra og med 1. januar 2020 ble det fastsatt en øvre grense for hvor mange avlspurker som kan utrangeres årlig. Samtidig ble det etablert en overgangsordning med midlertidige konsesjoner for produsenter som hadde et høyt antall utrangerte purker før denne datoen. Den midlertidige konsesjonsordningen for utrangerte avlspurker ble avviklet 1. januar 2025. Det var da 103 produsenter som hadde midlertidig konsesjon.

Erstatningssats for overskridelse av konsesjonsgrensen for utrangerte avlspurker ble utarbeidet i 2024 og trådte i kraft 1. januar 2025. Øvrige satser for standardisert erstatning ved overproduksjon ble revidert i 2025 og fastsatt med virkning fra 1. januar 2026.

Foto: Oskar Puschmann, NIBIO

I 2025 var det 70 produsenter som solgte kumelkkvote, mot 1 035 i 2024.

JURIDISKE PROSESSER KNYTTET TIL HUSDYRKONSESJONSOMRÅDET

Landbruks- og matdepartementet har de senere år blitt stevnet i saker som omhandler husdyrkonsesjon. I to av disse har Landbruksdirektoratet opptrådt som partsrepresentant på statens vegne. Sakene ble behandlet i Oslo tingrett i 2024. Etter anke fra motpartene var begge sakene oppe for Borgarting lagmannsrett i 2025. Lagmannsretten opprettholdt tingrettens avgjørelser og ga staten fullt medhold i begge tilfeller. En av sakene ble anket til Høyesterett, men anken ble nektet fremmet av ankeutvalget.

STRØMSTØTTEORDNINGEN

I 2025 fortsatte Landbruksdirektoratet å administrere den midlertidige strømstøtteordningen for jordbruks- og veksthusnæringen. Ordningen ble etablert i 2022 og er forlenget ut 2029.

EFFEKTIV SAKSBEHANDLING

Saksbehandlingen hadde god fremdrift i 2025, selv om færre saksbehandlere enn planlagt arbeidet med ordningen. Alle dispensasjonssøknader mottatt i 2025 er ferdigbehandlet. Videre er alle klagesaker mottatt før desember 2025 ferdigbehandlet, og de fleste tilbakebetalingssakene er ferdigbehandlet. Det ble også gjennomført flere risikobaserte kontroller i løpet av året, som har bidratt til korrekte utbetalinger.

UTBETALT 38 MILL. KRONER I 2025

Saksbehandlingen hadde god fremdrift i 2025, selv om færre saksbehandlere enn planlagt arbeidet med ordningen. Alle dispensasjonssøknader mottatt i 2025 er ferdigbehandlet. Videre er alle klagesaker mottatt før desember 2025 ferdigbehandlet, og de fleste tilbakebetalingssakene er ferdigbehandlet. Det ble også gjennomført flere risikobaserte kontroller i løpet av året, som har bidratt til korrekte utbetalinger.

Strømprisene i 2025 var noe høyere enn i 2024, men likevel lavere enn i 2022 og 2023. Samtidig ble terskelverdien for støtte justert fra 73 til 75 øre/kWh uten mva. i 2025.

Ved inngangen til 2025 søkte ca. 17 000 foretak om støtte gjennom ordningen for jordbruksforetak. Ved utgangen av året var tallet ca. 12 800. Jordbruksforetak fikk støtte dersom gjennomsnittsprisen i prisområdet oversteg terskelverdien for støtte:

- Øst-Norge: fikk støtte for januar, februar og november.
- Sør-Vest-Norge: fikk støtte for januar, februar, juli, august og november.
- Vest-Norge: fikk støtte for februar og november.
- I andre prisområder var strømprisene lavere enn terskelverdien hele året.

Foretakstype	Periode	Utbetalt støtte i kroner	Antall foretak som mottok støtte (ca.)
Jordbruksforetak	Desember 2021-november 2025	22 021 405	8 932
Veksthusforetak	Fjerde kvartal 2024	1 359 296	99
	Første kvartal 2025	9 877 107	131
	Andre kvartal 2025	1 014 287	78
	Tredje kvartal 2025	3 263 333	77
Vanningslag	Andre periode 2024	628	2
	Første periode 2025	68 564	18
	Andre periode 2025	92 826	10
Enkeltutbetalinger*		265 925	
Totalt i 2025		37 963 371	

*I tillegg til ordinære utbetalinger har vi gjort manuelle beregninger i klagesaker og andre korrigeringer.

Veksthus og vanningslag fikk støtte basert på faktiske strømknaster, uavhengig av gjennomsnittsprisen i prisområdet. Antall søknader var litt høyere enn i 2024, men lavere enn i 2022 og 2023.

Tabellen viser hvor mye som er utbetalt til de ulike foretakstypene i 2025. Tabellen viser også hvilken periode det er utbetalt støtte for, og hvor mange foretak som fikk utbetalt støtte i 2025 for hver periode.

Produksjon, marked, handel og industri

PRODUKSJON OG MARKEDET FOR JORDBRUKSVARER

Her presenterer vi forvaltningen av importvernet, markedsordninger og tiltak rettet mot å utvikle landbruksbasert industri. Kunnskap om verdikjeden for mat og innsikt i markeds- og forsyningssituasjonen nasjonalt og internasjonalt, er sentrale oppgaver for å forvalte dette området.

FORSYNINGSSITUASJONEN

Ubalanse i markedene håndteres fortløpende som en del av Landbruksdirektoratets ordinære drift. LMD har ved behov blitt orientert om overordnet forsyningsstatus og situasjoner som oppstår på internasjonale matvaremarkeder. Vi hadde god oversikt over status for råvareproduksjonen og matvareforsyningen i 2025, og de tiltakene vi iverksatte bidro til å opprettholde en stabil forsyningssituasjon for mat og fôrproduksjon.

KORN OG KRAFTFÔR

I sesongen 2024–2025 ble det produsert 1,2 mill. tonn korn, erter og oljefrø. Produksjonen var 40 prosent høyere enn sesongen før, og to prosent høyere enn gjennomsnittet for de siste fem årene. Produksjonen av mathvete endte på 70 000 tonn, 63 prosent under femårssnittet. Den lave matkornandelen førte til et høyt importbehov. Det ble importert ca. 218 600 tonn mathvete på matkornkvoten i løpet av sesongen.

Felleskjøpet Agri forventer at kornproduksjonen øker til rundt 1,25 mill. tonn i sesongen 2025–2026, noe som ligger over både fjoråret og femårssnittet. Mathveteproduksjonen er anslått til 151 400 tonn, over dobbelt så mye som året før, og gir en matandel på 58 prosent. Importbehovet for matkorn er beregnet til 135 100 tonn.

Økende interesse for å produsere bygg, sammen med lavere etterspørsel etter bygg til bruk i kraftfôrproduksjon, førte til et overskudd av bygg i 2025. Håndteringen av overskuddet er nærmere beskrevet i delkapittelet «Landbruksdirektoratet som sekretariat» under «Omsetningsrådet».

Omsetningen av kraftfôr i 2025 var på 2 026 453 mill. tonn, opp 2,6 prosent fra 2024.

Foto: Landbruksdirektoratet.

I sesongen 2024–2025 ble det produsert 1,2 mill. tonn korn, erter og oljefrø. Produksjonen var 40 prosent høyere enn sesongen før.

i

Tabellen under viser utgiftene innen forvaltningsområdet finansiert av tildelingen til Landbruksdirektoratet i 2025 fordelt på ordninger. Tilskudd og andre tiltak som er finansiert av Landbrukets utviklingsfond (LUF) eller andre fond, ikke-statlige ordninger og råd, er ikke inkludert i tabellen.

Ordning	Beløp (kr)
Beredskapslagring av matkorn	72 016 312
Markedstiltak	292 478 143
Prisnedskrivning korn	1 755 688 919
Frakttilskudd, kraftfôr og korn	346 866 805
Matkorntilskudd	67 036 531
Tilskudd til avlsorganisasjoner	16 845 000
Tilskudd til beredskapslagring av såkorn	3 912 270
Utredning av korn- og kraftforpolitikken	640 000
Total	2 555 483 980

FRUKT OG GRØNT

Ved inngangen til 2025 var det mer norske grønnsaker og poteter på lager enn på samme tid året før. Dette ga lite behov for suppleringsimport av lagringsgrønnsaker i første halvår.

Omsetningen av norske poteter i 2025 ble høyere enn tidligere år. Dette skyldes økt produksjon, samtidig som det ble innført prosenttoll på potet, noe som gjør det mindre attraktivt å importere.

2025 endte med avlinger omtrent på normalnivå for de fleste kulturer, og lagertellingen per 1. januar 2026 viser at det er god tilgang på norske produkter.

Den store satsingen på norske epler de siste årene har ført til økt omsetning i 2025. Både eksponering i butikk, og gjennomgående god kvalitet har bidratt til økningen. Omsetningen av norske jordbær til konsum har hatt en marginal økning.

KJØTT

Etter flere år med betydelige reguleringslagre av storfe- og svinekjøtt, snudde utviklingen i 2025. Lagrene ble tømt, og i løpet av året var det jevnlig behov for å supplere markedet med import av svin, storfe og egg. Veksten i kyllingmarkedet fortsatte.

Svinekjøtt

Reguleringslageret på 1 645 tonn svinekjøtt ble tømt i løpet av årets første tre måneder. Produksjonen av svinekjøtt var stabil. Til tross for forventet nedgang i antall slaktegriser i 2025 som følge av endrede konsesjonsregler, ble nivået opprettholdt gjennom økte slaktevekter og høyere effektivitet i produksjonen. Etterspørselen ble høyere enn forventet, og salget økte med 4,4 prosent i 2025. Den økte etterspørselen gjorde det nødvendig med suppleringsimport. Totalt ble det importert 4 616 tonn svinekjøtt i 2025, en økning på 125 prosent fra 2024.

Storfekjøtt

Reguleringslageret, som ved inngangen til 2025 var på 5 000 tonn etter flere år med høyt nivå, ble tømt i slutten av mai som følge av lavere produksjon og sterk etterspørsel. Årsproduksjonen falt med 3,8 prosent til like under 82 800 tonn. Hovedårsaken var fortsatt lav slakting av melkeku som følge av økte melkekvoter, samt fall i okseproduksjonen etter tidligere produksjonsregulerende tiltak.

Etter at reguleringslageret var tømt var det behov for mer kjøtt enn det som ble produsert, noe som medførte behov for suppleringsimport. Importen av storfekjøtt endte på 12 400 tonn, en økning på 67 prosent fra året før.

Sau og lam

Etter flere år med fallende produksjon siden rekordåret 2018, økte produksjonen av lammekjøtt i 2025 med 1,7 prosent, drevet av høye slaktevekter etter en god beitesesong. Etterspørselen etter norsk lam er fortsatt stabil, og reguleringslageret ble ikke brukt i 2025.

Produksjonen av sauekjøtt falt med 1,6 prosent i 2025, en ønsket utvikling ut fra markedssituasjonen, som er preget av lav etterspørsel etter sauekjøtt. Ved utgangen av året lå det 916 tonn sauekjøtt på reguleringslager, en økning på nesten 100 tonn fra året før.

Importen av saue- og lammekjøtt økte med 44 prosent til 960 tonn.

Den store satsingen på norske epler de siste årene har bidratt til økt omsetning i 2025.

KYLLING

Produksjonen av kylling fortsatte å øke i 2025 og endte på 113 476 tonn, en økning på 2,4 prosent fra 2024. Veksten er primært drevet av økte slaktevekter. Det har i flere år vært en trend i Norge at slaktekyllinger blir større. Dette skyldes både bedre effektivitet og en økende andel saktevoksende kyllinger som lever lenger og dermed blir større.

Importen av fjørfekjøtt er lav, fordi norsk produksjon stort sett dekker etterspørselen, og at norsk fjørfekjøtt har godt omdømme når det gjelder dyrehelse. Internasjonalt preges sektoren av sykdomsutfordringer som salmonella og fugleinfluensa. Engrosprisen på fjørfekjøtt var stabil gjennom 2025 og var 38,75 kroner per kilo ved årets slutt, 3,4 prosent høyere enn året før og godt under øvre prisgrensen på 41,38 kroner.

EGG

Etter rekordhøy import i 2024 bedret tilgangen på norskproduserte egg seg i 2025. Nyetablerte eggprodusenter bidro til økt produksjon, og det ble klekket 4,9 prosent flere verpekyllinger. Tilførselene av egg økte med 3,2 prosent sammenlignet med året før. Samtidig økte engrossalget med 0,6 prosent, til 68 027 tonn. Det var imidlertid fortsatt underdekning av norske egg også i 2025. Tollavgiften på skallegg og heleggmasse var derfor nedsatt i store deler av året.

Det ble importert 2 234 tonn ferske skallegg, 46 prosent mindre enn året før. Importen av heleggmasse økte på sin side med 25 prosent, til 550 tonn. Historisk har norskandelen av engrossalget av egg ligget på 99–100 prosent. I 2025 var andelen 97 prosent, mens den i 2024 var nede på 95 prosent.

MELK

Det ble levert 1 547 mill. liter ku og geitemelk til meieri i 2025. Dette var 67 mill. liter mer enn i 2024, og det høyeste nivået på flere år.

I 2024 resulterte høy etterspørsel etter melk til fritak fra overproduksjonsavgift og avkortning av melk anvendt til pulver. For 2025 ble forholdstallet, som angir hvor stor andel av kvoten produsentene kan levere uten å betale overproduksjonsavgift, satt til 1,20 for kumelk for å dekke en forventet fortsatt høy etterspørsel. For geitemelk ble forholdstallet satt til 0,95.

I tillegg til at det faktiske melkevolumet ble høyere enn det som var lagt til grunn da forholdstallet ble fastsatt, ble også behovet for melk lavere enn forventet. Dette førte til et overskudd i markedet for melk og meieriprodukter, og oppbygging av reguleringslagre for både ost, smør og melkepulver. Eksporten av smør og ost ble doblet sammenlignet med 2024, og også eksporten av myse og andre melkeproteiner økte. Importen av meieriprodukter som ost og yoghurt steg samtidig.

I 2026 er forholdstallet satt til 1,01 for kumelk og 1,00 for geitemelk.

Etter rekordhøy import i 2024 bedret tilgangen på norskproduserte egg seg i 2025.

ØKOLOGISK PRODUKSJON

Landbruksdirektoratets samarbeid med Statistisk sentralbyrå (SSB) om å omtale utviklingen i det økologiske jordbruket fortsatte i 2025. SSB omtalte areal, husdyrtall og antall jordbruksbedrifter på sine nettsider. Landbruksdirektoratet omtalte jordbruksproduksjon, omsetning gjennom dagligvarehandel og andre salgskanaler, og internasjonal utvikling i rapporten «Produksjon av økologiske jordbruksvarer». Rapporten ble presentert på et seminar om utviklingen i markedet for økologiske jordbruksvarer, arrangert sammen med SSB.

For å styrke datagrunnlaget, inngikk Landbruksdirektoratet i 2025 en treårig kontrakt med en ekstern aktør om kjøp av økologiske omsetningstall fra dagligvarehandelen.

HANDEL MED JORDBRUKSVARER OG ORDNINGER RETTET MOT NÆRINGS- MIDDELINDUSTRIEN

INTERNASJONALE FORHANDLINGER

Direktoratet videreførte arbeidet med faglige analyser og grunnlagsmateriale til bruk i internasjonale forhandlinger, samt rapporter om hvordan handelen med landbruksvarer utvikler seg i henhold til internasjonale forpliktelser. Vi ga departementet råd om hvilke konsesjoner det er mulig å tilby, og hvilke prioriteringer som bør gjøres i forhandlinger om frihandelsavtaler. I 2025 deltok direktoratet på forhandlingsmøter i pågående frihandelsforhandlinger, implementerte avtalen med India og gjennomførte analyser i forbindelse med utviklingen i den aktuelle handelspolitiske situasjonen.

Rapporten «Produksjon av økologiske jordbruksvarer» ble presentert på et seminar om utviklingen i markedet for økologiske jordbruksvarer, arrangert sammen med SSB.

EØS

Direktoratet bistår departementet løpende i forvaltning og oppfølging av handelsavtaler på landbruk som er inngått innenfor EØS-samarbeidet.

Utviklingen i retning av mer sektorovergripende regelverk innenfor EU skaper utfordringer knyttet til praktisering av EØS-avtalen. Et eksempel er avskogingsforordningen der formålet er redusert avskoging som klimatiltak, men der forordningen også regulerer handel med varer som er utenfor virkeområdet til EØS-avtalen. Som følge av EØS-avtalens mer omfattende regelverksutvikling og økende betydning for landbruk og næringsmiddelindustri, styrker nå direktoratet sitt EØS-arbeid i en samordnet innsats med departementet og landbruksråden ved EU-delegasjonen. Formålet er at norske myndigheter skal kunne fange opp relevant landbruksregelverk på et tidlig tidspunkt, med større mulighet for å kunne ivareta norske interesser i regelverket og samtidig gi næringen bedre tid for tilpasninger.

VEIKART

Direktoratet har bistått departementet i arbeidet med å utarbeide regjeringens veikart for landbruksbasert næringsmiddelindustri. Veikartet ble presentert 16. juni 2025 for organisasjoner og næringsliv. Veikartet ble godt mottatt og tar for seg problemstillinger som selvforsyning, marked og konkurransekraft, arbeidskraft, grønn omstilling, EØS og andre spesifikke temaer som er sentrale for utvikling av den landbruksbaserte næringsmiddelindustrien.

TOLLAVGIFTSNEDSETTELSE FOR BASIS JORDBRUKSVARER

Landbruksdirektoratet kan gi generelle eller individuelle nedsettelse av tollavgiftssatser for import av landbruksvarer. Dette kan gjøres når importvaren ikke konkurrerer med norske landbruksvarer (norsk produksjon av tilsvarende landbruksvarer), eller når det er behov for å supplere norsk produksjon med importerte varer.

Generelle nedsettelse av tollavgiftssatser gjelder for bestemte varer i en bestemt periode. Den nedsatte tollavgiftssatsen gjelder for alle aktører og det er ingen kvantumsbegrensninger. Nivået på den nedsatte tollavgiftssatsen settes slik at importvaren får om lag norsk pris. I 2025 var det totalt 324 generelle tollavgiftsnedsettelse, 19 flere enn i 2024.

Individuelle nedsettelse av tollavgiftssatser er enkeltvedtak, og gis etter visse vilkår til enkelte varer som supplement til norske varer eller for å tjene enkelte formål. Den nedsatte tollavgiftssatsen gjelder for en fastsatt periode. I 2025 ble det behandlet 3 210 søknader om individuell tollavgiftsnedsettelse, av disse ble 860 automatisk behandlet. Det ble innvilget 2 267 individuelle tollavgiftsnedsettelse, noe som er 30 færre enn året før.

FORVALTNINGEN AV TOLLKVOTER

Landbruksdirektoratet fordeler tollkvoter som gir rett til å importere en bestemt mengde varer tollfritt eller til redusert tollavgiftssats. Tollkvotene er et resultat av Norges handelsavtaler eller et virkemiddel i landbrukspolitikken. Kvotene for korn- og kraftfôrvarer er eksempler på sistnevnte. I 2025 ble 93 importkvoter fordelt ved auksjon, og 16 kvoter ble fordelt etter søknad. Totalt ble det gjort 2 665 automatiske uttak av tollkvoter i 2025, det samme som i 2024.

I 2025 ble 93 importkvoter fordelt ved auksjon, og 16 kvoter ble fordelt etter søknad. Her er direktoratets auksjonsteam i arbeid.

Foto: Landbruksdirektoratet

IMPORT OG EKSPORT AV BEARBEIDDE JORDBRUKSVARER

Etter EØS-avtalens protokoll 3 er bearbeidede landbruksvarer regnet som frihandelsvarer. Prisforskjellen mellom EU og Norge på råvarer som inngår i ferdigvaren kan utjevnes gjennom toll eller prisnedskrivning under den såkalte råvarepris-kompensasjonsordningen (RÅK-ordningen). Importen av RÅK-varer gir konkurranse for RÅK-industrien i Norge og norske landbruksråvarer. I 2025 ble det importert 659 000 tonn RÅK-varer til en verdi av 25,6 mrd. kroner. Importert mengde RÅK-varer økte med fem prosent fra i fjor, og verdien av importen økte med elleve prosent. Melkebaserte drikkevarer, øl, mineralvann og smaksatt yoghurt hadde økt import i 2025. Førstnevnte økte med 49 prosent fra året før.

550 importører søkte om tollavgiftsnedsettelse for en eller flere RÅK-varer i 2025. Totalt mottok vi ca. 20 400 søknader om tollavgiftsnedsettelse for RÅK-varer, en økning på rundt 900 saker fra i fjor. Av alle søknader ble 87 prosent innvilget.

Det ble eksportert 70 000 tonn RÅK-varer i 2025, tilsvarende mengde som i 2024. Sauser, supper, knekkebrød og smaksatt yoghurt er varegrupper som har hatt økt eksport. Øl, brød og brødvarer, pizza og sjokolade har hatt nedgang i eksporten.

BRUK AV UTENLANDS BEARBEIDING

Gjennom ordningen utenlandsk bearbeiding kan norske råvarer som bearbeides i utlandet få tollavgiftsfritak når det ferdige produktet innføres til Norge.

I 2025 ble det importert 16 355 tonn til en verdi av 995 mill. kroner etter bearbeiding i utlandet. Dette tilsvarer en økning på 7,5 prosent i mengde sammenlignet med året før. Den varen det ble importert mest av etter bearbeiding i utlandet, var melkeerstatninger til dyrefôr. Melkeerstatninger utgjorde 30 prosent av den totale mengden. Antall aktører som importerte under ordningen ble redusert fra 35 i 2024 til 29 i 2025.

BRUK AV INNENLANDS BEARBEIDING

Gjennom ordningen innenlands bearbeiding kan utenlandske landbruksvarer innføres tollfritt til Norge for bearbeiding her, ved etterfølgende gjenutførsel innen seks måneder.

Formålet med ordningen er å legge til rette for at norsk næringsmiddelindustri kan utnytte bearbeidingskapasiteten gjennom produksjon for eksport, samtidig er det viktig at produksjonen ikke fortrenger avsetning og foredling av norske varer eller skaper konkurranseskjevheter for norsk næringsmiddelindustri. Det skal betales tollavgift for restproduktene som skal omsettes eller forbrukes i Norge.

I 2025 ble det eksportert 4 807 tonn bearbeidet ferdigvarer til en verdi på 299 mill. kroner etter innenlands bearbeiding. Dette var en økning på fem prosent i mengde og 56 prosent i verdi sammenlignet med året før. Økning i verdi skyldes i stor grad at nye aktører har kommet inn i ordningen og eksporterer ferdigvarer med høyere prisnivå. I 2025 ble det totalt behandlet 62 søknader under denne ordningen.

PRISUTJEVNINGSORDNINGEN FOR MELK (PU)

Prisutjevningsordningen for melk skal bidra til at melkeprodusentene får samme pris for melken uavhengig av geografisk lokalisering og hva den skal brukes til på meieriet. Landbruksdirektoratet forvalter og fører regnskap for prisutjevningsordningen for melk. I 2025 var inntektene i ordningen på 1,23 mrd. kroner. Inntektene kom fra avgift på konsummelk, fløte og mysost. Utgiftene var 1,32 mrd. kroner, hvorav 39 prosent gikk til ulike melke- og biprodukter, 42 prosent gikk til å finansiere fraktordninger, og 18 prosent gikk til konkurransefremmende tiltak til meieriselskap utenom Tine og Normilk. En prosent gikk til administrasjon av ordningen. Underskuddet for regnskapsåret 2025 var på 81,1 mill. kroner (og ble dekket av egenkapital i fondet). Totalt ble det brukt 1 549 mill. liter ku- og geitemelk til å produsere melkeprodukter i 2025.

Prisutjevningsordningen for melk skal bidra til at melkeprodusentene får samme pris for melken uavhengig av geografisk lokalisering og hva den skal brukes til på meieriet.

VOLUMMODELL MELK

Den 1. november 2024 ble målprisen på melk avvirket og erstattet med volummodell melk. Modellen innebærer at Tine SA skal fastsette prisen på rå melk i form av en «planlagt gjennomsnittlig engrospris» (PGE) to ganger i året. I fastsettelsesbrevet om forskriftsendringer mv. som følge av overgang fra målprissystem til volummodell for melk, slo Landbruks- og matdepartementet fast at hovedelementene i markedsordningen for melk i store trekk videreføres. Departementet varslet samtidig at det skulle iverksettes et arbeid med sikte på forbedringer av ulike elementer innen ordningen.

Som en del av dette arbeidet ble det nedsatt to arbeidsgrupper: «Fløte og fett – prising og mottakspått» og «Markedsbalansering – forenkling og tydeliggjøring». I løpet av våren 2025 gjennomgikk de to arbeidsgruppene sentrale elementer i reguleringen av melkesektoren. Landbruksdirektoratet ledet arbeidsgruppene og var sekretariat for arbeidet. Rapportene ble lagt frem 1. juli 2025.

TILSKUDD TIL BEARBEIDETE JORDBRUKSVARER (RÅK-TILSKUDD)

Landbruksdirektoratet utbetalte 202 mill. kroner i råvarepris-kompensasjon (RÅK-tilskudd) til næringsmiddelindustrien i 2025, mot 225 mill. kroner i 2024. Utbetalingene ble redusert som følge av mindre prisforskjell mellom norske og internasjonale råvarer.

Ordningen ble utvidet med ferdigretter med ris, puddinger og desserter i 2025. Tilskudd ble utbetalt for bruk av nesten 40 000 tonn norske jordbruksråvarer. En stor andel av utbetalingene går til storfekjøtt og ost, som benyttes i produksjon av pizza, som er den største ferdigvaren. Det var 45 bedrifter som mottok RÅK-tilskudd i 2025.

Direktoratet har gjennomført kontroller av både søknader om reseptgodkjenning og søknader om tilskudd. Enkelte søknader har etter kontroll blitt endret før utbetaling, og det har kun vært mindre beløp som er krevd tilbakebetalt i 2025.

En stor andel av RÅK-utbetalingene går til storfekjøtt og ost, som benyttes i produksjon av pizza, som er den største ferdigvaren.

TILSKUDDSDORDNINGER TIL KORN OG KRAFFÔR

Formålet med pristilskuddene til korn er å øke inntekter, redusere kostnader og utjevne distriktsforskjeller i produksjon og omsetning av jordbruksprodukter i tråd med de målsetninger Stortinget har fastsatt. Husdyrprodusenter og produsenter av økologisk korn er berettiget tilskudd til henholdsvis frakt av kraftfôr og frakt av økologisk korn. De øvrige pristilskuddene er det industrien som er mottakere av. Med industrien menes her kornhandlere, matmelmøller og kraftfôrprodusenter.

Satsene vedtas i jordbruksavtalen. For prisnedskrivningstilskudd korn og matkorntilskudd gjelder satsene per kornår, som utgjør perioden 1. juli til 30. juni. For frakt av korn og kraftfôr gjelder rammen som framgår av jordbruksavtalen fra 1. januar.

Prisnedskrivningstilskudd korn

Prisnedskrivningstilskudd utbetales per kilo for alt norsk korn, oljefrø og erter, unntatt såkorn. Økologisk korn har en høyere sats enn konvensjonelt korn. Sesonger med stor kornproduksjon medfører høye samlede utbetalinger. Den dårlige kornhøsten i 2023 ble etterfulgt av avlinger over fem-årsnittet i både 2024 og 2025, og det ble i regnskapsåret 2025 utbetalt 1 756 mill. kroner i tilskudd.

Matkorntilskudd

Matkorntilskuddet gis til norsk korn som brukes i produksjon av matmel og andre kornprodukter til forbrukermarkedet. Satsen fra 1. juli 2025 var 82 øre per kg sammenlignet med 47 øre per kg sesongen før. Utbetalingen per sesong varierer med tilgangen, som igjen påvirker forbruket av norsk mathvete. Andelen matkorn i norsk mel var tilnærmet 34 prosent i 2025.

I regnskapsåret 2025 utbetalte Landbruksdirektoratet 67 mill. kroner i matkorntilskudd, Til sammenligning utbetalte Landbruksdirektoratet 41,5 mill. kroner i regnskapsåret 2024.

Tilskudd til frakt av korn og kraftfôr

Tilskudd for frakt av korn utgjør tre ordninger: tilskudd til frakt av norsk korn fra overskuddsområdet til produksjonsanlegg i resten av landet, tilskudd til frakt av karbohydratråvarer til kraftfôr fra utlandet til underskuddsområdet, og tilskudd til frakt av økologisk korn fra kornprodusent til mottaksanlegg.

Til sammen ble det utbetalt 125,8 mill. kroner i 2025 til frakt av korn.

Tilskudd til frakt av kraftfôr utbetales til husdyrprodusenter på grunnlag av satser fastsatt av Landbruksdirektoratet etter en vedtatt beregningsmodell. Det ble i 2025 utbetalt 221 mill. kroner over ordningen.

Beredskapslagring av matkorn

Beredskapslagring av matkorn er ikke en tilskuddordning, men kontraktsmessig forpliktelse som er inngått med staten etter en offentlig anskaffelsesprosess.

Oppbyggingen skal skje med 15 000 tonn per år til målet om et lager på 82 500 tonn mathvete, tilsvarende tre måneders forbruk er nådd. Oppbyggingen er i rute og ved utgangen av 2025 er det innkjøpt og lagt på lager 30 000 tonn mathvete. Lagringen skjer hos kornhandlere og matmelmøller. I februar 2025 ble det inngått kontrakter med fire ulike aktører om lagring med oppstart høsten 2026 og 2027, til sammen 30 000 tonn. I august ble det inngått kontrakt med én aktør om lagring med oppstart høsten 2028 og 2029, for til sammen 22 500 tonn.

Foto: Landbruksdirektoratet

Beredskapslagring av matkorn er ikke en tilskuddordning, men kontraktsmessig forpliktelse som er inngått med staten etter en offentlig anskaffelsesprosess. Oppbyggingen er i rute.

Regional og lokal forvaltning

STATSFORVALTEREN

Landbruksdirektoratet har gitt innspill til LMD om prioriteringer, føringer og krav til statsforvalterne i styringsdokumentene, herunder tildelingsbrev og hovedinstruks, for 2026. Direktoratet har ansvar for utforming av kapittel 5 i tildelingsbrevet «Budsjett-tildelinger 2026 Landbruks- og matdepartementet». Dette gjelder de økonomiske virkemidlene der budsjett-disponeringsmyndigheten er delegert til statsforvalterne eller kommunene. Landbruksdirektoratet har i 2025 deltatt i departementets kartlegging av ressurs-situasjonen hos statsforvalterne, som del av sekretariatet for kartleggingsarbeidet på landbruksområdet.

Statsforvalteren skal ivareta kontroll med at kommunene forvalter de økonomiske virkemidlene de har ansvar for på en forsvarlig måte og i henhold til etablert intern kontroll. Landbruksdirektoratet gir årlig ut en veileder som skal hjelpe statsforvalteren i å ivareta kravene til kontroll med egen og kommunenes tilskuddsforvaltning.

I 2025 arrangerte Landbruksdirektoratet 64 samlinger med statsforvalterne for å formidle fag- og forvaltningskompetanse, samt legge til rette for erfaringsutveksling. Hovedtyngden av disse samlingene og møtene var digitale. Målet med erfaringsutveksling er å bidra til faglig kalibrering på tvers av embetene. Direktoratet arrangerte også månedlige digitale møter med landbruks- og reindriftsdirektørene med samme formål. I tillegg arbeidet vi med videreutvikling av innhold og struktur i Statsforvalternett. Direktoratet har også deltatt i Landbruks- og matdepartementets styringsmøter med statsforvalterne i 2025.

KOMMUNENE

Kommunene har vedtaksmyndighet for flere av de landbrukspolitiske virkemidlene rettet mot næringsdrivende innen jordbruk og skogbruk, og er myndighet etter plan- og bygningslov. Kommunen forvalter også de fleste juridiske virkemidlene etter eiendomslovgivningen i landbruket. Statsforvalteren er departementets og direktoratets bindeledd overfor kommunene. Direktoratet gir veiledning og instruks knyttet til de økonomiske virkemidlene. Statsforvalteren ivaretar kontroll med at kommunene har en forsvarlig forvaltning.

FYLKESKOMMUNENE

Fylkeskommunene forvalter ulike tilskuddsordninger innen nærings- og kompetanseutvikling, samt rekruttering. Direktoratet samhandler også med fylkeskommunene i forvaltningen av høstbare viltressurser (som elg, hjort, rådyr og villrein).

Vi har i løpet av 2025 hatt ett webinar med fylkeskommunene og deltatt på samling for ansatte i fylkeskommunene som jobber med nærings- og kompetanseutvikling. Vi har også deltatt i fylkeskommunenes regionale planforumer i de nordligste fylkene.

I 2025 arrangerte Landbruksdirektoratet 64 samlinger med statsforvalterne for å formidle fag- og forvaltningskompetanse, samt legge til rette for erfaringsutveksling.

Samarbeid med andre

ARTSDATABANKEN

Landbruksdirektoratet har i ulike direktoratsgrupper samarbeidet med Artsdatabanken på ulike tema som for eksempel økologisk grunnkart og fremmede arter.

BRØNNØYSUNDREGISTERET

I forbindelse med myndighetsoverføringen overtok Landbruksdirektoratet eierskapet til Jegerregisteret. Landbruksdirektoratet og Brønnøysundregistrene har inngått avtale om teknisk drift, hvor Brønnøysundregistrene forvalter registeret på vegne av Landbruksdirektoratet.

Jegerregisteret er et offentlig register som gir en oppdatert oversikt over personer som har rett til å utøve jakt, felling og fangst i Norge. Registeret inneholder blant annet opplysninger om bestått jegerprøve, betalt jegeravgift, lisensjakt, autorisasjoner, rapportering av jakt- og fangstutbytte til Statistisk sentralbyrå, gjennomførte skyteprøver og obligatoriske skudd, samt registrerte våpenopplysninger.

Landbruksdirektoratet har det overordnede faglige og juridiske ansvaret for registeret, herunder regelverk, jegerprøveordningen og vesentlige endringer i registreringssystemet og registerets innhold. Brønnøysundregistrene drifter systemet etter avtalte spesifikasjoner, inkludert den digitale løsningen «Min jegerside» og tilhørende brukerstøtte.

DIREKTORATET FOR SAMFUNNSSIKKERHET OG BEREDSKAP (DSB)

Landbruksdirektoratet deltar i DSB sitt rådgivende skogbrann- og stormutvalg, der formålet er løpende samråd mellom beredskapsog skogaktører om beredskap. DSB er også en del av sekretariatet for Naturfareforum, sammen med Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) og Statens vegvesen (SVV).

DIREKTORATET FOR STRÅLEVERN OG ATOMSIKKERHET (DSA) – KRISEUTVALGET FOR ATOMBEREDSKAP

Landbruksdirektoratet har en rolle inn mot Kriseutvalget som en av Kriseutvalgets rådgivere. Direktoratet har i 2025 deltatt i flere møter og seminarer.

GRENSEKOMMISSARIATET FOR DEN NORSK-RUSSISKE GRENSE

Landbruksdirektoratet har gjennom året dialog med Grensekommisæren for den norsk-russiske grensen i arbeidet med reingjerdet mot Russland. Grensekommisariatet har bistått med tilrettelegging av møte med Russisk part i forbindelse med erstatning for beite av norsk rein i Russland.

Foto: Landbruksdirektoratet

Direktoratet har kontakt -og samarbeidsmøter med mange eksterne interessenter, slik som f.eks NHO Mat og Drikke.

INNOVASJON NORGE

Landbruksdirektoratet samarbeider tett med Innovasjon Norge og Bionova for å nå viktige mål innen:

- næringsutvikling og lokalmat
- klima- og miljøtiltak
- sirkulær bioøkonomi

Samarbeidet er formalisert gjennom en avtale som følges opp med årlige kontaktmøter og fagmøter knyttet til spesifikke oppdrag og områder. Vi har flere felles kontaktpunkter med brukerne våre. Gjensidig forståelse av hverandres ordninger og organisasjoner styrker arbeidet vårt. Dette gjelder bl.a. innenfor biogass, ny gjødselvereforskrift, lokalmat, Inn på tunet og næringsutvikling. I forbindelse med arbeidet med etablering av tilskuddsordning for investeringer på melkesetre, har direktoratet og Innovasjon Norge samhandlet tett.

Mot slutten av året gjennomførte vi i samarbeid med Innovasjon Norge og Miljødirektoratet et webinar om EUs avskogingsforordning.

Vi har tett samarbeidet med Innovasjon Norge gjennom Markedsutvalget for reinkjøtt i 2025. Vi ser på dette samarbeidet som en viktig ressurs for å styrke den langsiktige utviklingen av reinkjøttmarkedet. Umami Arena for storhusholdningsmarkedet og Reinkjøttkonferansen er to sentrale arrangementer i samarbeidet.

KONKURRANSETILSYNET

Direktoratet har hvert år et kontaktmøte med Konkurransetilsynet. Direktoratet har hatt både formell og uformell kontakt med Konkurransetilsynet det siste året.

MATTILSYNET

Landbruksdirektoratet og Mattilsynet har et langvarig samarbeid, forankret i egen samarbeidsavtale. Direktoratene har en rekke kontaktpunkter som diskuteres i årlige direktørmøter, og hyppigere møter på avdelingsnivå. Dette gleder blant annet;

- EØS-forum for landbruk og mat
- Økologisk landbruk
- Handlingsplan for bærekraftig bruk av plantevernmidler
- Tiltak for reduserte klimagassutslipp fra plante- og husdyrproduksjon
- Jordhelsetiltak- eksempelvis regler for produksjon og bruk av kompost
- Husdyrgjødsel og andre gjødselvarer
- Utveksling av informasjon i dyrevelferdssaker
- Samarbeidsmøter om forskning og utvikling (FoU) behov innen landbruks- og matsektoren
- Innenfor beredskap og dyresykdommer i reindriften
- Innenfor sikkerhet, beredskap og personvern
- Dyrevelferd, utmarksbeite og rovvilt
- Samarbeid om datadeling knyttet til «Melding om bruk av slam» og møteplassen «Samarbeidsforum for integrasjonspartnere» i tiltaket om skifteverktøy. Det er også erfaringsutveksling innen flere digitaliseringstiltak.

MILJØDIREKTORATET

Samarbeidet med Miljødirektoratet er forankret i en egen samarbeidsavtale mellom direktoratene, og det avholdes årlige direktørmøter. Det er i tillegg et omfattende samarbeid på flere områder.

Nedenfor er en liste over noen av temaene vi har samarbeidet med Miljødirektoratet om i 2025:

- Videreutvikling av kart over naturskog
- Referansegruppe for naturregnskap (også sammen med SSB)
- Informasjonsopplegg for naturkartlegginger i skog
- EUs avskogingsforordning
- Oppfølgingsplan for trua natur
- Tiltaksplan for ville pollinerende insekter
- Bekjempelse av fremmede skadelige organismer
- Oppfølging av Biomangfoldkonvensjonen
- Rapportering på Naturavtalen
- Klimatiltak i Norge
- Helhetlig plan for bærekraftig bruk av nitrogen i jordbruket
- Sekretariat for Regnskapsgruppa for jordbrukets klimaavtale
- Veiledning til gjødselbrukforskrifta
- Virkninger på klimagassutslipp av klima- og miljørelevante ordninger i jordbruksavtalen
- Nasjonal klimasårbarhetsanalyse
- Arbeidsgruppe for klimatilpasning i landbruket
- Forvaltning og utvikling av virkemidlene innenfor erstatningsordninger og den todelte målsettingen i rovviltpolitikken.
- Tiltakspakke for reindrift og energi, hvor målet er å ivareta hensynet til både reindrift og utbygging av kraft og nett.

NORGES FORSKNINGSRÅD

Landbruksdirektoratet er sekretariat for styrene for Forskningsmidlene for jordbruk og matindustri (FFL/JA). Sekretariatet samarbeider med Forskningsrådet om de administrative tjenestene Forskningsrådet leverer til styrene. Det er gjennom året løpende dialog om utlysninger, søknadsbehandling og pågående prosjekter, samt samarbeid om porteføljeanalyser mm.

I 2025 har sekretariatet sett behov for å tydeliggjøre roller og ansvar i samarbeidet mellom Forskningsrådet og styrene. Tidligere avtale om samarbeid har blitt erstattet av to nye avtaler i 2025, én avtale om styrenes kjøp av tjenester og én avtale om strategisk samarbeid. Avtalen om kjøp av tjenester beskriver ansvar, rolle og oppgaver i grensesnittet mellom Forskningsrådet og sekretariatet for de administrative tjenestene Forskningsrådet leverer for styrene for FFL/JA, samt kostnadene knyttet til kjøp av tjenestene. Avtalen om strategisk samarbeid skal bidra til å styrke samarbeidet på det faglige og strategiske området, samt sikre gode prosesser og en formålstjenlig ansvarsdeling mellom partene. Dette er viktig for at forskningsmidlene innen landbruks- og matsektoren samlet sett skal gi best mulig effekt for sektoren.

NORGES VASSDRAG- OG ENERGIDIREKTORAT (NVE)

NVE leder sekretariatet og styringsgruppen for Naturfareforum. Landbruksdirektoratet er ett av flere direktorater og etater som deltar i Naturfareforum.

I 2025 har NVE og Landbruksdirektoratet hatt samarbeid på flere områder innenfor skjæringspunktet skog og skred.

Noen av oppgavene vi har hatt samarbeid om:

- Oppfølging av stortingsmelding (Meld. St. 27)
- Sluttføring av veileder til statsforvalteren for fastsetting av vernskogforskrifter.
- Sammen med NIBIO utarbeidet en analyse for å vise omfanget av sikringsskog i Norge.
- Utarbeiding av kunnskapsgrunnlag for bakkemontert solkraftverks virkning på landbruk til, bruk på NVEs nettside.

NORSK INSTITUTT FOR BIOØKONOMI (NIBIO)

Landbruksdirektoratet og NIBIO har samarbeidsavtale og årlige direktørmøter. Vi samarbeider på mange områder innenfor jordbruk, skogbruk og reindrift, samtidig som NIBIO har en sentral rolle i å utvikle forvaltningsrelevant kunnskap for landbruket.

I 2025 har vi blant annet hatt samarbeid om følgende:

- NIBIO og Landbruksdirektoratet samarbeider om å videreutvikle Miljøregistreringer i Skog. Blant annet forslag til å implementere ny kunnskap om inngangsverdier, regionale prioriteringer og utfigureringskriterier for nye livsmiljøer.
- Skogskadeovervåking med fokus på stor granbarkbille.
- Kunnskapsgrunnlag for økt utnyttelse av næringsstoffer i jordbruket, og redusert næringsstofftap og forurensning til luft, jord og vann.
- Kunnskapsgrunnlag for reduserte klimagassutslipp og økt opptak av karbon i jord- og skogbruket.
- Utarbeidelse av bestilling av kunnskapsgrunnlag til bruk inn i arbeidsgruppe klimatilpasning i landbruket.
- NIBIO ledet arbeidet med å videreutvikle ajourholdsløsningen for reindriftens arealbrukskart.
- Bidrag inn i NIBIOs oppdrag om å utarbeide et forslag til en metodikk for vurderinger av reindrift i konsekvensutredninger.

REINHELSETJENESTEN

Vi deltar i brukergruppen for reinhelsetjenesten sammen med representanter for reindriften og statsforvalterne. Formålet er å styrke kunnskapen om god dyrehelse og dyrevelferd i reindriften og blant veterinærer.

RIKSANTIKVAREN

Landbruksdirektoratet har en tre-parts samarbeidsavtale med Riksantikvaren og Miljødirektoratet. Riksantikvaren sitter i sekretariatet for Utvalgte kulturlandskap i jordbruket. Riksantikvaren har bidratt i arbeidet med evaluering og forslag til endringer av tilskuddsordningen Regionalt miljøtilskudd (RMP).

SKATTEETATEN

Skatteetaten har opplysninger om personers inntekter som Landbruksdirektoratet bruker i forvaltningen av flere tilskuddsordninger. Samarbeidet med Skatteetaten muliggjør bruk av Skatteetatens digitale delingstjenester. Opplysningene danner grunnlag for behandling og kontroll av søknader om tilskudd, og er nødvendig for å utarbeide Totalregnskap for reindriftsnæringen.

STATISTISK SENTRALBYRÅ (SSB)

Vi har et nært samarbeid med SSB. Hvert år deler vi betydelige datamengder som grunnlag til SSBs produksjon av offisiell landbruksstatistikk. Dette er formalisert gjennom en samarbeidsavtale med formål om å heve kvaliteten både for dataeier og i statistikken som produseres.

Vi sitter også som medlem i utvalget for offisiell statistikk, hvor SSB er leder av utvalget. Utvalget gjennomførte jevnlig møter i 2025, med fokus på forbedring av kvalitet i statistikk og aktuelle temaer tatt opp av utvalgsmedlemmene.

Landbruksdirektoratet har i 2025 deltatt i referansegruppe for nasjonalt naturregnskap, som SSB og Miljødirektoratet samarbeider om.

Landbruksdirektoratet og SSB gjennomførte i 2025 en kvalitetsgjennomgang av de offisielle reindriftsstatistikkene for første gang. Kvaliteten ble vurdert mot kravene til offisiell statistikk og brukernes behov, og resulterte i en rapport fra SSB med forslag til forbedringer.

Vi bidrar i kvalitetssikringen av kommunenes rapportering gjennom KOSTRA landbruk, og er representert inn i arbeidsgruppen KOSTRA landbruk i regi av SSB. Vi er også representert inn i SSBs rådgivende utvalg for arealstatistikk.

STIFTELSEN NORSK MAT

Landbruksdirektoratet og Stiftelsen Norsk Mat har en samarbeidsavtale som skal bidra til informasjonsutveksling bedre tilrettelegging av tjenester til brukerne. Aktuelle tema for samarbeid og årlig kontaktmøte i 2025 var blant annet:

- Inn på tunet, herunder godkjenningsordningen, nettsider og ny nasjonal strategi.
- Behov for tilpasninger i KSL-sjekklista som følge av nytt gjødselregelverk.
- Informasjon om utvikling av nytt Landbruksregister.
- Statistikk og kartlegging av lokalmatprodusenter sitt kompetansebehov, overføring av ansvaret for det merkantile kompetansetilbudet til kompetansenettverkene for lokalmat.
- Evaluering av Stiftelsen Norsk Mat sitt arbeid med forbrukerrettet informasjon om økologiske varer.

TOLLETATEN

Landbruksdirektoratet forvalter importvernet for landbruksvarer sammen med Tolletaten. Vi samarbeider godt for å løse felles utfordringer på området, og har IT-systemer som er koblet mot hverandre for deling av informasjon. Vi har et årlig toppleder-møte og en løpende dialog gjennom året, og samarbeidet er forankret i en felles samarbeidsavtale.

Direktoratet gir Tolletaten tips som bidrar til målrettet kontroll av importen av landbruksvarer, og Tolletaten kontakter oss ved behov i forbindelse med kontroller og aksjoner. Vi har også dialog med Tolletatens etterrettingsdivisjonen om områder der vi mener at Tolletaten bør ha særlig oppmerksomhet. Tolletatens arbeid med klassifisering av varer er sentralt for oss, fordi korrekt klassifisering er bestemmende for forvaltningen av importvernet.

Landbruksdirektoratet har gitt innspill til ekspertgruppen som skal gjennomføre en ekspertutredning av Tolletaten.

Landbruksdirektoratet hadde i 2025 felles seminar i samarbeid med tolletaten og mattilsynet for importører av jordbruksvarer. Det er planlagt nytt seminar i 2026.

Videre har vi i samarbeid med Tolletaten undersøkt gjeldene vareførselsforskrift, regelverk og mulighetene for regelverksendringer for transport av fôr gjennom Finland. Dette for å lette arbeidet til reieneierne i perioder med låste beiter ved å åpne opp for transitt av fôr utenom vei. Vi vil fortsette dialogen med tollmyndighetene for å finne mulige løsninger for transport av reinfôr via Finland ved fremtidige beitekriser.

Landbruksdirektoratet forvalter importvernet for landbruksvarer sammen med Tolletaten. Vi samarbeider godt for å løse felles utfordringer på området, og har IT-systemer som er koblet mot hverandre for deling av informasjon.

Landbruksdirektoratet som sekretariat

OMSETNINGSRÅDET

Markedsreguleringen skal bidra til å balansere markedene for jordbruksvarer til lavest mulig kostnad. Oppgaven er forankret i omsetningsloven, som gir det juridiske grunnlaget for markedsreguleringssystemet. Omsetningsrådet forvalter midlene, mens ansvaret for den operative gjennomføringen i all hovedsak er lagt til markedsregulatorne, dvs. Tine SA, Nortura SA og Felleskjøpet Agri SA.

Rådet består av elleve medlemmer som representerer myndighetene, faglagene, samvirkeorganisasjonene, industrien og handelen. Landbrukets organisasjoner har flertall i rådet. LMD har ledervervet og Landbruksdirektoratet er sekretariat. Direktoratet forbereder sakene og følger opp vedtakene som fattes. Rådet har gitt oss myndighet til å fatte vedtak i saker av ikke-prinsipiell karakter. Det ligger også til sekretariatrollen å kreve inn og forvalte avgiftsmidlene som brukes for å balansere markedet. Avgiftene fra de forskjellige varegruppene skal holdes adskilt, og midlene er derfor plassert i seks separate fond. Satsene for omsetningsavgift fastsettes årlig av LMD etter anbefaling fra Omsetningsrådet, og belastes primærprodusenten per kg eller per liter solgt vare. Mens LMD fastsetter avgiftssatsene eller maksimalrammene for dem, ligger det til Omsetningsrådet å forvalte avgiftsmidlene. De skal disponeres på den mest kostnadseffektive måten, med mål om å oppnå balanse mellom tilbud og etterspørsel i markedet. Landbruksdirektoratet forberedte 107 saker i 2025. Det ble avholdt ti møter, hvorav seks digitale. I september ble det avholdt fagtur til Trøndelag. I 2025 har Landbruksdirektoratet innført bruken av styreportalen Admincontrol som effektiviserer arbeidet med saksdokumenter og protokoller.

Etter flere år med stort overskudd av kjøtt, endret markedsbalansen seg til underskudd for flere av kjøttslagene i 2025. Ved inngangen til året var reguleringslageret stort, på totalt 7 512 tonn. Omsetningsrådet iverksatte flere tiltak for å håndtere overskuddet, blant annet økt slaktning av kalv og økt frysefradrag ved salg av storfekjøtt fra reguleringslager. Det ble også gjennomført partisalg av svinekam. Reguleringslageret ble tømt for svin i uke 13 og storfe i uke 22. Det var tomt for disse kjøttslagene resten av året, og det ble åpnet for import. Samtidig var det overskudd av sau i 2025, og ved utgangen av året var det 916 tonn sau på reguleringslager. Omsetningsrådet vedtok derfor i 2025 å øke frysefradraget for sau i starten av 2026. 2025 var første året der ordningen prisnedskrivning ved salg av kjøtt til spesialmarkeder var åpen for alle aktører. Tidligere har denne ordningen vært forbeholdt Nortura som markedsregulator, og har ikke vært benyttet. Omsetningsrådet vedtok også å åpne for reguleringslagring av skåret vare av storfe i «batch» tilsvarende hele slakt, som en fast ordning. Dette skal gjøre reguleringslagret vare av storfe mer anvendelig og attraktiv, noe som igjen kan redusere reguleringskostnadene og gjøre markedsreguleringen mer effektiv.

Omsetningsrådet på fagtur for å lære mer om landbruket i Trøndelag.

Foto: Landbruksdirektoratet

Kornhøsten 2025 var preget av overskudd av bygg, og Omsetningsrådet vedtok flere tiltak for å håndtere dette. For å stimulere til økt forbruk, vedtok rådet å gi tilskudd til kraftfôrprodusenter som kompensasjon for økt bruk av norsk bygg. Overskuddet av bygg førte til pågang av leveranser til markedsregulator Felleskjøpet Agri SA fra andre kornkjøpere på den doble mottaksplikten. Dobbelt mottaksplikt for korn hadde frem til 2025 ikke vært benyttet. Stor pågang både fra kornprodusenter og kornkjøpere gjorde at markedsregulators mottaks- og lager-situasjon var begrenset. For å avhjelpe denne situasjonen, vedtok Omsetningsrådet å gi tilskudd til kornkjøpere som kompensasjon for utsatt leveranse av korn til markedsregulator.

Omsetningsrådet vedtok også at det kan bevilges midler til Graminor AS for etablering av «speed breeding»-anlegg i prosjektperioden 2025–2028, med en maksimal ramme på 15 mill. kroner. For 2026 er det bevilget 3,75 mill. kroner. Klimaendringer gjør at det er behov for å utvikle nye, robuste plantesorter raskere enn dagens foredlingssykluser tillater. Med «speed breeding»-anlegg kan foredlingssyklusen for korn reduseres fra 12–15 år til åtte år.

Melkeproduksjonen økte betydelig i 2025, for å møte en økende etterspørsel i markedet. Utover året oversteg imidlertid tilførslene behovet, noe som førte til en økning i reguleringslagrene for ulike melkeprodukter. Dette ga økte reguleringskostnader i 2025. Det forventes også store reguleringslagre i første halvår 2026.

Omsetningsrådet forvaltet i 2025 budsjetterte inntekter på om lag 800 mill. kroner. De samlede kostnadene ved markedsreguleringen var budsjettert til om lag 740 mill. kroner, der avsetningstiltak og produksjonsregulerende tiltak utgjorde om lag 370 mill. kroner av budsjettet. Omsetningsrådet leverer egen årsmelding, der det er mer informasjon om bruk av midler og resultater.

LANDBRUKETS UTVIKLINGSFOND (LUF)

Landbrukets utviklingsfond (LUF) gir økonomisk støtte til tiltak som styrker næringsgrunnlaget i landbruket. Fondet er viktig for utviklingen av landbrukseiendommer og tilknyttede næringer. Støtte fra fondet kan brukes til å utvikle og utvide næringsgrunnlaget på landbrukseiendommer, inkludert kombinert arbeidsplass, eller til å fremme aktivitet i landbruksnæringen og tilknyttede sektorer.

Stortinget bevilger midlene til LUF, vanligvis i forbindelse med behandlingen av jordbruksoppgjøret og statsbudsjettet (Prop 1 S for Landbruks- og matdepartementet). Landbruks- og matdepartementet (LMD) eier fondet. De utarbeider vedtekter, foreslår bevilgninger i statsbudsjettet, rapporterer til Stortinget om resultater og sender årlige tildelingsbrev til virksomheter som forvalter midlene. Dette er Landbruksdirektoratet, Innovasjon Norge, Stiftelsen Norsk Mat og fylkeskommunene. Statsforvalteren mottar tildelingsbrev fra Kommunal- og distrikts departementet etter innspill fra LMD. LMD er ansvarlig for å legge frem tilbud til Norges bondelag og Norges bonde- og småbrukarlag om forhold som berører fondet, i forbindelse med de årlige jordbruks forhandlingene. Landbruksdirektoratet administrerer fondet. Oppgavene inkluderer:

- gjennomføring av vedtak om bruk av midlene
- rapportering til LMD om vesentlige avvik
- utarbeidelse av årsregnskap og prognoser
- avlegge årsrapport

I 2025 ble fondet tilført 2,995 mrd. kroner. Det ble utbetalt 2,741 mrd. kroner, noe som ga et positivt resultat på 373,8 mill. kroner.

Mer informasjon om fondets bruk og resultater finnes i årsrapporten for LUF 2025.

Landbrukets utviklingsfond (LUF) gir økonomisk støtte til tiltak som styrker næringsgrunnlaget i landbruket.

Mer informasjon om fondets bruk og resultater finnes i årsrapporten for LUF 2025

FORSKNINGSMIDLENE FOR JORDBRUK OG MATINDUSTRI

Landbruksdirektoratet er sekretariat for styret for Fondet for forskningsavgift på landbruksprodukter (FFL) og styret for FoU-midler over jordbruksavtalen (JA). Styrene finansierer forskning og innovasjon i hele verdikjeden fra primærledd til industri og forbruker. Til sammen utgjorde FFL/JA sin støtte til forskning om lag 296 mill. kroner i 2025.

Sekretariatet har det siste året planlagt og tilrettelagt sju styremøter og forberedt 60 saker for styrene. En av sekretariatets viktigste oppgaver er å gjennomføre utlysning av forskningsmidler, vurdere søknader og legge fram innstilling for styrene, samt effektivere vedtak og oppfølging av prosjektene.

Interessen for forskningsmidlene er økende, noe som gjenspeiles i flere søknader enn tidligere. I 2025 mottok styrene 99 søknader om midler til forskningsprosjekter, mot 92 året før. 18 prosjekter ble innvilget for i alt 212 mill. kroner for perioden 2026-2029. Styrene mottok 92 søknader om midler til utredninger og forprosjekt i 2025, mot 75 året før. 27 av søknadene ble innvilget for til sammen 20 mill. kroner for 2026 og 2027.

FFL har et særlig ansvar for den langsiktige kunnskaps- og kompetanseoppbyggingen hos matforskningsinstituttet Nofima, og gir i alt 350 mill. kroner til deres strategiske programmer for 2025-2028. Forskningen skal bidra til et mer bærekraftig matsystem og gi viktig, grunnleggende og framtidsrettet kunnskap for mat- og næringsmiddelindustrien med hensyn til sunnhet, smak, mattrygghet og kvalitet. Gjennom dette har forskningen også som mål å bidra til sunnere matvalg, redusert matsvinn og økt forståelse for bærekraftige matvalg hos befolkningen.

Gjennom de strategiske programmene bygges kompetanse som skal bidra til en lønnsom og konkurransekraftig norsk næringsmiddelindustri som skaper merverdi av norske råvarer, gir økt selvforsyning og trykker arbeidsplasser. Ved tett kontakt og samarbeid med industrien sikres relevant forskning og kort vei til anvendelse og verdiskapning.

FFL og JA bidrar også med rammetilskudd til ulike formål, etter søknad for perioder på tre til fire år. Forskningsrådets miljøforskning støttes med til sammen 6,5 mill. kroner per år. JA bidrar årlig med 4 mill. kroner til Graminors forskning innen planteforedling, samt 2,5 mill. kroner til norsk-svensk hesteforskning. Sekretariatet har det administrative ansvaret knyttet til innvilgning og oppfølging av mottakerne av disse tilskuddene. Ansvaret for å overføre støtten til norsk-svensk hesteforskning vil bli overført fra JA-styret til Landbruksdirektoratet fra og med 2026, jf. Prop.129 S (2024-2025).

Styrene for FFL/JA inviterte i juni 2025 til innspillseminar der ca. 90 deltakere fra næring, forskningsmiljøer og forvaltning deltok. Sekretariatet og andre ressurspersoner i Landbruksdirektoratet stod for planlegging og gjennomføring av seminaret. Hensikten med seminaret var å få innspill til forskningsprioriteringer for de kommende årene. Innspillene er et viktig grunnlag for prioriteringene i utlysningene av forskningsmidler i 2026 og 2027.

For styrenes virksomhet for 2025, vises det til egne årsrapporter.

Styrene for FFL/JA inviterte i juni 2025 til innspillseminar der ca. 90 deltakere fra næring, forskningsmiljøer og forvaltning deltok.

Foto: Landbruksdirektoratet

REGNSKAPSGRUPPA FOR KLIMAAVTALEN

Regnskapsgruppa for klimaavtalen i jordbruket skal føre regnskap for oppfølging av avtalen og gjøre opp status for progresjon og utvikling. Landbruksdirektoratet og Miljødirektoratet utgjør sekretariatet for gruppa. I regi av regnskapsgruppa er det gjennomført ulike FoU-prosjekter som skal bidra til økt kunnskap og forbedret rapportering blant annet om lystgass fra dyrka mark og metodikk for rapportering av fangvekster og biokull i klimagassregnskapet.

REINDRIFTSSTYRET

Reindriftsstyret behandler saker som følger av reindriftsloven og av instruksen for Reindriftsstyrets arbeid. De syv medlemmene velges for en periode på fire år. Tre oppnevnes av Sametinget og fire av Landbruks- og matdepartementet. Medlemmene skal ha en fordeling etter geografi, faglige forutsetninger og samfunns-erfaringer. Det skal også være mest mulig lik representasjon av begge kjønn, samt aktive utøvere av reindrift i Reindriftsstyret.

Reindriftsstyret har både en rådgiver- og forvalterfunksjon. Rådgiverfunksjonen er rettet mot både offentlige organer og andre interesser i samfunnet. Under Reindriftsstyrets rådgivende funksjon, hører det til at Reindriftsstyret blant annet kan gi høringsuttalelser i saker som gjelder reindriften, herunder lovendringer, og andre saker av betydning for reindriften. Reindriftsstyret har i 2025, blant annet gitt uttalelse til Energidepartementet på plan- og utredningsprogrammet for vindkraftutbygging på Nordkinnhalvøya.

Forvalterfunksjonen gir Reindriftsstyret kompetanse til å behandle saker som følger av reindriftsloven, og styret er også klageinstans for statsforvalteren.

Landbruksdirektoratet er sekretariat og utøvende organ for Reindriftsstyret.

Reindriftsstyret avholdt seks møter i 2025, og behandlet totalt 19 saker. Blant disse var flere klagesaker med endelige styrevedtak, inkludert klage på regresskrav etter reintelling i reinbeitedistrikt 13 i Øst-Finmark. Reindriftsstyret har også behandlet plan for videre reintallsoppfølging i tråd med nye endringer i reindriftsloven av 1. juli 2025.

Reindriftsstyret har et overordnet ansvar for at et bærekraftig reintall oppnås, blant annet ved oppfølging av siidaer som er over sitt fastsatte bærekraftige reintall.

I forbindelse med styremøter, har Reindriftsstyret som mål å møte reindriftsutøvere og andre relevante aktører. I 2025 har Reindriftsstyret hatt dialogmøter med reinbeitedistrikter i Polmak-området, og i Nordland og Sør-Troms om aktuelle saker i deres reinbeiteområder, samt at styret var representert på Norske Reindriftsamers Landsforbund sitt landsmøte i Kirkenes. Formålet er å øke innsikten og forståelsen for utfordringer som reindriften har i de enkelte reinbeiteområdene. Reindriftsstyret har også fått orientering fra Landbruks- og matdepartementet om grenseoverskridende reindrift mellom Norge og Sverige.

Landbruks- og matministeren og Reindriftsstyret har årlig et felles møte for å utveksle informasjon om aktuelle saker som berører reindriftnæringen. Dialogen mellom politisk ledelse og Reindriftsstyret er viktig for å skape en felles forståelse for utfordringer og muligheter for reindriftnæringen.

REINDRIFTENS UTVIKLINGSFOND

Reindriften Utviklingsfond (RUF) skal gjennom økonomiske virkemidler bidra til utvikling av reindriftnæringen i tråd med de reindriftpolitiske målene. Fondet forvaltes av et styre med fire medlemmer, oppnevnt for to år av gangen av Landbruks- og matdepartementet og Norske Reindriftsamers Landsforbund. Landbruksdirektoratet er sekretariat og har ansvar for regnskap og årsrapport for fondet. I tillegg er administrativ vedtaksmyndighet delegert til oss i saker med søknadsbeløp inntil 200 000 kroner, når sakene ikke er av prinsipiell karakter.

Fra møte i Reindriftsstyret.

Foto: Landbruksdirektoratet

I 2025 gjennomførte RUF-styret totalt åtte møter. Ett av møtene ble avholdt i Alta i februar, i forbindelse med reindriffts-konferansen 2025, hvor både styremedlemmer og sekretariatet deltok. De øvrige møtene ble gjennomført som videokonferanser.

I Reindrifftsavtalen 2024/2025, som gjaldt for budsjettåret 2025, ble det bevilget totalt 73,9 mill. kroner til fondet, hvorav 59,1 mill. kroner var øremerket av avtalepartene. Av de øremerkede midlene var de største tildelingene til beredskapsfond, utviklingsprogrammet, fagbrevordningen, reinpramming og markedstiltak.

Etter overføringer fra 2024 og i 2025 og omdisponeringer bestemt av avtalepartene i 2025, herunder særlig overføringer og omdisponeringer ifm. beitekrisen 2025, hadde RUF-styret til sammen 12,7 mill. kroner til disposisjon i 2025. De største tildelingene fra RUF-styret i 2025 var 6,4 mill. kroner til reindrifftsanlegg, 2,3 mill. kroner til forskning og utvikling og 1,7 mill. kroner i tilskudd ved tap av rein i ulykker.

Mer informasjon om fondets bruk og resultater finnes i årsrapporten for RUF.

ØKONOMISK UTVALG

Økonomisk utvalg har ansvar for å utarbeide det økonomiske grunnlaget for de årlige forhandlingene om reindrifftsavtalen. Utvalget har fem medlemmer, og Landbruksdirektoratet er sekretariat. I 2025 ble det gjennomført fem møter.

Utvalget utarbeider rapporten «Totalregnskap for reindriffts-næringen». Rapporten gir en samlet oversikt over inntekter, kostnader og resultat i næringen, samt budsjett for 2025. I 2025 har utvalget i tillegg hatt i oppdrag å utarbeide rapporten «Kostnader i en beitekriser», på bakgrunn av flere beitekriser de siste årene.

KLAGENEMNDA FOR MERKESAKER

Klagenemnda for merkesaker er oppnevnt av Reindrifftsstyret og består av fem medlemmer fra ulike reinbeiteområder. Landbruksdirektoratet er sekretariat for klagenemnda. Nemnda behandler klager på vedtak om reinmerker fattet av merkenemndene i de seks reinbeiteområdene, der statsforvalteren har sekretariatsfunksjonen.

I 2025 avholdt klagenemnda fem møter og behandlet 22 saker. Dette er en betydelig økning i antall behandlede saker sammenlignet med tidligere år. Økningen skyldes målrettet arbeid med å redusere opparbeidede restanser i merkesaker i Troms og Finnmark.

Som oppfølging av Sivilombudets undersøkelse av saksbehandlingstiden i merkesaker ba Landbruks- og matdepartementet Landbruksdirektoratet bidra i arbeidet med å redusere restanser og forbedre saksbehandlingen. Vi har i samarbeid med statsforvalteren identifisert årsaker til restanseoppbygging og iverksatt tiltak for å redusere restanser og bedre saksflyt. Tiltakene har gitt målbar effekt gjennom redusert saksbehandlingstid og økt antall ferdigbehandlede saker.

Et sentralt tiltak har vært økt opplæring og veiledning av merkenemndene og klagenemnda. I denne forbindelse ble det gjennomført en felles samling for merkenemndene og klagenemnda, samt egne nettverkssamlinger for sekretariatene for merkenemndene og klagenemnda.

Klagenemnda for merkesaker er oppnevnt av Reindrifftsstyret og består av fem medlemmer fra ulike reinbeiteområder.

KLAGENEMNDA FOR NATURSKADESAKER

Klagenemnda for naturskadesaker er oppnevnt av Landbruks- og matdepartementet, og består av fem medlemmer. Klagenemnda har fem møter i året. Landbruksdirektoratet er sekretariat for Klagenemnda.

Nemnda er en uavhengig klageinstans for Landbruksdirektoratets avgjørelser etter naturskadeerstatningsloven. Klagenemnda er også klageinstans for avgjørelser tatt av forsikringsselskapene i saker etter naturskadeersikringsloven. I forsikringssakene har Klagenemnda kompetanse til å avgjøre om det foreligger en naturskade, og om betingelsene for avkortning er til stede. Andre klagegrunner rettes til Finansklagenemnda.

I 2025 behandlet Klagenemnda totalt 188 klager, fordelt på 99 klager på vedtak fra Landbruksdirektoratet og 89 forsikringsklager. Til sammenligning ble det i 2024 behandlet 69 klager på vedtak fra Landbruksdirektoratet og 46 forsikringsklager, mens tallene for 2023 var 40 og 26.

NORSK-FINSK REINGJERDEKOMMISSJON

Landbruksdirektoratet er sekretariat for Norsk-Finsk Reingjerdekommissjon. Kommisjonens sammensetning og arbeid er regulert av Reingjerdekonvensjonen. Kommisjonen har seks medlemmer, tre fra hvert land.

Konvensjonen har tre hovedtemaer:

1. Reingjerdekommissjon og dens arbeid.
2. Oppføring, vedlikehold og restaurering av reingjerder mellom Norge og Finland.
3. Regler for grenseoverskridende reindrift og oppfølging av grensekryssinger.

Kommisjonen har hatt to møter i 2025, i Utsjok og Rovaniemi. I forbindelse med møtet i Utsjok gjennomførte kommisjonen et dialogmøte med reindriften langs konvensjonsgjerdene i Tanadalen.

Ansvar for oppføring og vedlikehold av konvensjonsgjerde er delt mellom Norge og Finland. Norge har ansvar for omtrent 350 km. Vedlikeholds- og restaureringsarbeid utføres innenfor fastsatte budsjettammer og i henhold til en prioritert vedlikeholdsplan. I 2025 ble det inngått avtaler om tilsyn og kritisk vedlikehold av konvensjonsgjerdene, og det ble bygget nytt gjerde over Halti. Samlet kostnad for tilsyn, vedlikehold og bygging av nytt gjerde var om lag 6,7 mill. kroner. Vi forventer at regelmessig utføring av tilsyns- og vedlikeholdsoppgaver og bygging av nye gjerdene der behovet er størst, vil bidra til å forbedre gjerdene tilstand. Vi samarbeider med statsforvalteren ved befaringer av reingjerdet herunder bruk av kjøretøy, droner og annet utstyr.

Et sentralt prinsipp i konvensjonen er at reineiere i begge land skal sørge for at deres rein ikke krysser grensen. Reingjerdene er ment å støtte opp om reineierens vokteplikt. I 2025 ble det rapportert om fem grensekryssinger. Vi har fulgt opp disse tett gjennom dialog og samarbeid for raskest mulig tilbakeføring av rein. Det ble i 2025 utbetalt 60 000 kroner i erstatning til Finland.

MARKEDSUTVALGET FOR REINKJØTT

Fra 1. juli 2025 fikk Markedsutvalget for reinkjøtt ny sammensetning og nytt mandat. Utvalget ble utvidet fra fem til sju medlemmer. Av disse er fem medlemmer oppnevnt av Norske Reindriftsamers Landsforbund (NRL), mens staten ved Landbruks- og matdepartementet har oppnevnt ett medlem. Leder av Markedsutvalget oppnevnes i fellesskap av NRL og Landbruks- og matdepartementet. I Reindriftsavtalen 2024/2025 ble det innvilget 5 mill. kroner til Markedsutvalgets arbeid i 2025.

2025 har vært et aktivitetsrikt år for Markedsutvalget for reinkjøtt. Det ble gjennomført tolv møter i utvalget og behandlet 87 saker. Blant de viktigste aktivitetene har vært deltakelse på UMAMI Arena 2025, gjennomføring av vinter- og høstkampanjer i samarbeid med Matprat, en ekstrakampanje for reinskav gjennom Matprat, samt gjennomføring av Reinkjøttkonferansen.

Fra 1. juli 2025 fikk Markedsutvalget for reinkjøtt ny sammensetning og nytt mandat. Utvalget ble utvidet fra fem til sju medlemmer.

I tillegg har Markedsutvalget hatt et særskilt fokus på å styrke markedsinnsikten i 2025. Dette ble blant annet fulgt opp gjennom bestilling av en forbrukerundersøkelse via Matprat, gjennomført av analysebyrået Opinion. Resultatene fra undersøkelsen vil være et viktig kunnskapsgrunnlag for Markedsutvalgets videre arbeid.

Lagerbeholdningen av reinkjøtt har vært vedvarende høy de siste årene. På bakgrunn av dette valgte Markedsutvalget å finansiere en tilsvarende ekstrakampanje som i 2024 også høsten 2025. Formålet med ekstrakampanjen var å bidra til kortsiktige, salgsutløsende tiltak, med særlig fokus på reinskav. Reinsdyr ble tydelig løftet frem som råvare, og finnbiff fremsto som den sterkeste driveren for oppskriftene som ble brukt i kampanjen. Matprat rapporterte om solid trafikk inn til nettsidene, og kampanjen oppnådde 33 mill. annonsevisninger, som totalt nådde om lag 4,75 mill. brukere, inkludert noe dobbelteksponeering.

Markedsutvalget samarbeider tett med Innovasjon Norge gjennom Utviklingsprogrammet for landbruks- og reindriftsbasert vekst og verdiskaping. Samarbeidet omfatter blant annet deltakelse på konferanser og matfestivaler.

Deltakelsen på storhusholdningsmessen UMAMI Arena 2025 var et samarbeidsprosjekt mellom Markedsutvalget og Innovasjon Norge. Markedsutvalget hadde prosjektlederansvar, mens Innovasjon Norge bidro med deler av finansieringen samt utvelgelse av bedriftene som deltok på standen. De fire bedriftene som deltok var Finnmark Rein, Skodi Rein, Stensaas Reinsdyrslakteri og Arctic Rein og Vilt.

Markedsutvalget og Innovasjon Norge samarbeidet også om den årlige Reinkjøttkonferansen i Tromsø, som ble avholdt 20.–21. mai 2025. Innovasjon Norge var prosjektleder for konferansen. Målet for årets konferanse var å bidra med inspirasjon og nytenkning for de deltakende reinkjøttaktørene.

UTVIKLINGSFONDET FOR SKOGBRUKET

Utviklingsfondet for skogbruket har som formål å fremme forskning, utvikling, informasjon og opplæring innen skogbruket. Fondet prioriterer anvendt FoU-virksomhet med klare problemstillinger og mål, samt tydelig forankring i skognæringen. Styret oppnevnes av LMD og har representanter fra Skogbrukets landsforening, Norges Skogeierforbund og Norskog. Landbruksdirektoratet er sekretariat for fondet. Styret avlegger eget regnskap og årsmelding. I 2025 ble det innvilget totalt 4,8 mill. kroner fordelt på i alt 15 søknader.

Fondet er under avvikling grunnet ingen ny bevilgning fra statsbudsjettet i 2026 og framover og skal avvikles når kapitalen er brukt opp.

Markedsutvalget hatt et særskilt fokus på å styrke markedsinnsikten i 2025. Dette ble blant annet fulgt opp gjennom bestilling av en forbrukerundersøkelse via Matprat, gjennomført av analysebyrået Opinion.

Foto: Landbruksdirektoratet.

Kommunikasjon

Landbruksdirektoratet skal kommunisere tydelig og effektivt med relevante målgrupper og ha oversikt over viktige saker og temaer som krever innsats på kommunikasjonsfeltet. I 2025 har vi videreført god dialog og planlegging med Landbruks- og matdepartementet om ekstern kommunikasjon.

NETTSIDER

Landbruksdirektoratet.no hadde 4,5 mill. sidevisninger i 2025, som er ny rekord. Sidene er den viktigste kommunikasjonskanalen til brukerne av direktoratets økonomiske og juridiske virkemidler. Nettsidene skal til enhver tid være oppdaterte og relevante. Med utgangspunkt i brukernes behov, har vi i 2025 fulgt opp tiltakene fra den langsiktige utviklingsplanen som ble laget i 2023. Arbeidet med nettsidene er en del av digitaliseringsplanen til direktoratet.

Det viktigste tiltaket som ble lansert ved årsskiftet 2024/2025 var en abonnementsløsning der brukerne kan velge å motta varsel om nyheter, oppdateringer og nytt innhold på nettsidene. «Nytt fra Landbruksdirektoratet» med skreddersydd informasjon har fungert godt og utvikles fortløpende. Tjenesten har 1 600 brukere.

Foto: Landbruksdirektoratet

Mattilsynet og Landbruksdirektoratet gratulerte Landbruks- og matdepartementet med 125 år ved å arrangere et frokostseminar om beredskap og bærekraftig matforsyning i urolige tider.

På nettsidene oppdateres og lanseres det kontinuerlig nye temaside til nytte for brukerne. Informasjon om gjødselbruk-forskriften har vært etterspurt. Dette er fulgt opp med bl.a. veiledninger og egen nettside for prosjektet med utvikling av støtteverktøy for oppfølging av forskriften. Andre eksempler på nyttig innhold for brukerne er omtalen av arbeidet med innovasjon og digitalisering, informasjon om reindriftsnæringens arealer og kunnskapsoversikt for reindriften. 2025 var første år med forvaltningsområdet «Jakt og fangst» og kommunikasjonen til denne brukergruppen gjøres blant annet i et samspill med sosiale medier og bruk av nettsidene.

PROSJEKTTILSKUDD OG PROSJEKTPORTEFØLJE

Omtale av prosjekter som er finansiert gjennom prosjekttilskudd som Landbruksdirektoratet forvalter, inkludert prosjektresultater, finnes i [Landbruksdirektoratets prosjektdatabase](#).

NYHETER OG MEDIEOMTALE

Landbruksdirektoratet har en omfattende produksjon av nyhets-saker som treffer bredt og synliggjør direktoratets samfunnsoppdrag. Det er stor interesse for Landbruksdirektoratet, og vi fulgte opp mange mediehenvendelser gjennom året. Til sammen ble det registrert over 7 000 medieoppdrag.

Temaer som var mye omtalt i sammenheng med direktoratet var underdekningen på norsk egg og kjøtt, og tiltak for å dekke etterspørselen etter disse råvarene. Andre saker var naturskade-erstatninger, statistikk om skoghogst og tømmerpriser, Markedsutvalget for reinkjøtt, samisk språkuke, beitekrise i reindriften, det norske melkemarkedet og beredskapslagring av matkorn. Direktoratet omtales også en del i forbindelse med jordbruksforhandlinger, selvforsyning og utslipp av klimagasser innenfor landbruket.

Nyhets sakene presenteres på nettsider, sosiale medier og det sendes ut i nyhetsbrev gjennom nevnte abonnementsløsning. Vi bruker dessuten NTB kommunikasjon for å øke rekkevidden for våre nyheter.

KUNNSKAPSKONFERANSEN, WEBINARER OG FOREDRAG

Vi ønsker at myndigheter, samfunn, samarbeidspartnere og brukere skal oppleve oss som en faglig solid og tydelig kunnskapsleverandør.

Direktoratet deltar hvert år på ulike eksterne seminarer og møter der vi bidrar med fakta eller holder innlegg om aktuelle temaer innenfor vårt samfunnsoppdrag. Sammen med andre offentlige myndigheter eller alene arrangerer vi også flere arrangementer som er rettet mot våre interessenter.

Noe av det vi arrangerte i 2025 var:

- Kart over naturskog
- Landbruksdirektoratets kunnskapskonferanse
- Seminar om økologisk jordbruksproduksjon
- Seminar om import av landbruksvarer og næringsmidler
- Seminar om fremmede karplanter i jordbruksarealer ute av drift
- Kartleggingskurs Miljøregistreringer i Skog
- Seminar om kunnskapsbehov for mat- og drikkenæringen frem mot 2032
- Webinaret «Er din bedrift klar for EUDR?»
- Seminaret «Pest eller griseflaks» (om villsvinbestanden i Norge)
- Jubileumsseminar for LMD

SOSIALE MEDIER

Direktoratet er aktiv på LinkedIn, Facebook og Instagram.

LinkedIn er hovedkanalen for ledige stillinger, men benyttes også for å profilere oss som en attraktiv arbeidsplass. Kontoen har 2 050 følgere. Facebook brukes i generell profilering av direktoratet med mål om ha en inspirerende, engasjerende og personlig tone. Kontoen har over 1 100 følgere og det er lagt ut 48 innlegg som forsøker å vise bredden i direktoratets arbeid.

Vi bruker Instagram for å nå ut til reindriftnæringen. I løpet av 2025 ble det lagt ut 29 innlegg og antall følgere er 721.

REINDRIFTSNYTT

Det ble gitt ut to nummer av Reindriftnytt i 2025. Magasinet trykkes i 750 eksemplarer, og utgavene publiseres også digitalt på våre nettsider. Formålet med Reindriftnytt er å sikre bred tilgjengelighet til informasjon om reindriften, også for dem som ikke benytter digitale plattformer.

Vi ønsker at myndigheter, samfunn, samarbeidspartnere og brukere skal oppleve oss som en faglig solid og tydelig kunnskapsleverandør.

Digitalisering

Direktoratets satsing på digitalisering står sentralt for å videreutvikle en enkel, brukerrettet og effektiv forvaltning, være en tydelig kunnskapsleverandør og fremme nytenking og innovasjon i tjenesteutviklingen og i forvaltningen.

Gjennom målrettet digitalisering og tett samarbeid med næringen, kommuner og andre offentlige aktører utvikler vi brukervennlige løsninger som forenkler hverdagen for våre brukere, effektiviserer forvaltningen og gir økt verdi for landbruket og samfunnet.

Digitalisering skal skape verdi for brukerne. Det oppnår vi gjennom brukerinvolvering og god innsikt i brukernes behov. Målet er at brukerne skal oppleve mindre administrativ byrde, bedre oversikt, korrekt og raskere saksbehandling.

DIGITALISERING ER VIRKSOMHETSUTVIKLING

Digitalisering handler om utvikling og fornyelse av virksomheten og forvaltningen ved hjelp av ny teknologi med nye og bedre måter å jobbe på. For å lykkes må vi ha gode prosesser og god ledelsesforankring. Det sikrer riktige prioriteringer, god ressursbruk, finansiering og vellykkede endrings- og utviklingsprosesser. Nedenfor kan du lese om hva vi har jobbet med i 2025.

NY LØSNING EFFEKTIVISERER UTBETALING AV PRISTILSKUDD FOR KORN

Direktoratet har utviklet ny løsning for innrapportering og utbetaling av prisnedskrivningstilskudd, samt innkreving av forskningsavgift og omsetningsavgift for korn. Løsningen ble levert i henhold til plan, før sommeren og i god tid til bruk for kornåret 2025–2026. Løsningen vil gi kostnadseffektive, sikre og stabile tjenester til våre brukere, og ivareta vår oppgave som statistikkleverandør og rådgivende funksjon på kornområdet. Ny løsning, utviklet med moderne teknologi, vil redusere risiko og øke sikkerheten.

Foto: Landbruksdirektoratet

Digitalisering skal skape verdi for brukerne. Det oppnår vi gjennom brukerinvolvering og god innsikt i brukernes behov. Her fra "kick off" med bransjen og kommunene for å digitalisere arbeidet med konsesjonsavklaringer.

ARBEIDET MED DIGITALISERING AV KONSESJONSAVKLARINGER ER GODT I GANG

Utviklingsprosjektet startet opp andre kvartal 2025 og skal etter planen avsluttes i løpet av 2026. Arbeidet gjennomføres som et samarbeidsprosjekt med Landbruksdirektoratet, KS, KS Digital, Kartverket og Eiendom Norge. Direktoratet leder både prosjektet og styringsgruppen. Næringen og leverandørbransjen er også godt involvert i prosjektet. Prosjektet har fått medfinansiering fra Digitaliseringsdirektoratet og alle de offentlige virksomhetene bidrar med egenfinansiering og ressurser i prosjektet.

Slike samarbeidsprosjekter er ikke uten utfordringer, men til tross for det har prosjektet god flyt og gjennomføres etter plan. Løsningene som utvikles i prosjektet, vil gi betydelig samfunnsøkonomisk nytte.

DIGITAL FORVALTNING AV NY GJØDSELBRUKFORSKRIFT

Direktoratet skal utvikle digitale tjenester for bonden og nytt forvaltningssystem for gjødselbrukforskriften. Arbeidet startet i 2025 og utviklingsprosjektet avsluttes i 2027. De digitale tjenestene som utvikles skal gjøre det enkelt og effektivt for bonden å følge opp kravene som stilles til rapportering i den nye forskriften. Kommunene skal få et verktøy som gjør kontroll av foretakene effektivt og risikobasert. Vi tilstreber tett involvering av forvaltningen og næringen. I utviklingen har vi vektlagt tett involvering av leverandører av skifteplanverktøy, som vil forenkle hverdagen for bonden ved at innrapportering kan skje gjennom disse verktøyene. Utvikling av et jordprøveregister er en del av prosjektet. NIBIO er en sentral samarbeidspartner, og Mattilsynet er involvert.

DIGITAL LØSNING FOR PRØVEORDNING FOR TEIGBASERT TILSKUDD I NORD-NORGE

Direktoratet fikk i jordbruksoppgjøret 2024 oppdrag om å sette i gang en prøveordning i utvalgte kommuner i Nord-Norge med stor andel areal som det ikke søkes tilskudd til.

Den digitale løsningen ble ferdigstilt som planlagt i 2025. Med såpass kort utviklingstid og begrenset budsjett, måtte løsningen innlemmes i eksisterende fagsystem som innebærer tekniske og funksjonelle begrensninger og lite brukervennlige løsninger.

BYGGINGEN AV ET NYTT LANDBRUKSREGISTER ER GODT PÅ VEI

Landbruksregisteret er et nasjonalt register for grunnlagsdata om norsk landbruksnæring og landbruksforvaltning. Et effektivt, brukervennlig, tilgjengelig og sikker løsning er en viktig byggestein i digitaliseringen av norsk landbruk.

I 2025 har vi kommet langt med å utvikle grunnfunksjonalitet i det nye Landbruksregisteret, slik at gammel løsning kan avvikles i løpet av første halvdel av 2026. Vi har en brukerrettet tilnærming til arbeidet. I neste leveranse skal vi utvikle kartløsning for å kunne se stedfestet informasjon i kart, en Minside hvor sluttbruker kan se og endre «sin» informasjon. Prosjektet er godt i rute.

Direktoratet skal utvikle digitale tjenester for bonden og nytt forvaltningssystem for gjødselbrukforskriften.

VI HAR TATT OVER IT-PORTEFØLJEN FOR HØSTBART VILT FRA MILJØDIREKTORATET

1. januar 2025 tok direktoratet over det faglige ansvaret for høstbare viltressurser og IT-porteføljen som understøtter fagområdet. Porteføljen består av Hjorteviltregisteret, Jegerregisteret, en digital løsning for jegerprøveeksamen, fem mobilapplikasjoner og digitale løsninger for fire tilskudsordninger. Direktoratet har gjennom 2025 flyttet alle applikasjoner som brukes av jegere og instruktører over på egne systemer. De applikasjonene som bruker gammel teknologi har blitt overført til teknologi som brukes av direktoratets øvrige tjenester. Dette arbeidet har foregått i tett samarbeid med både interesseorganisasjoner og sluttbrukerne, og har resultert i mer robuste tjenester.

Direktoratet har i siste halvdel av 2025 jobbet med å overføre Hjorteviltregisteret til direktoratets nye skyplattform. I dette arbeidet har vi også inkludert en rekke forbedringer knyttet til ytelse og funksjonalitet som kommer brukerne til gode. Arbeidet har gått som planlagt og er i god rute til å ferdigstilles og gå i produksjon på den nye plattformen i 1. kvartal 2026.

MED DRONER OG KI SKAL REINSDYRENE TELLES

I samarbeid med NIBIO gjennomfører vi nå prosjektet ARC (Aerial Reindeer Count), der bruk av droner og kunstig intelligens skal bidra til mer effektiv og presis reinteilling. Resultatet av piloten fra 2025 er såpass positivt at vi vil arbeide videre med å se på hvordan droner og KI i telling av reinsdyr kan tas i bruk i større skala, og inngå avtale med leverandører for å sette det i produksjon.

BEDRE BEREDSKAP I REINDRIFTEN VED HJELP AV KARTBASERT FELTLØSNING

I 2025 utviklet vi etter oppdrag i reindrifftsavtalen en feltapp for beredskapsutvalgene i reindriften. Applikasjonen ble tatt i bruk i desember 2025. Appen legger til rette for standardisert og presis datainnsamling i felt, og inneholder både innsynsmodul og automatisk generering av befaringsrapporter.

VIDEREUTVIKLING AV REINDRIFT ADMINISTRASJON

Som følge av endringer i Reindrifftsavtalen 2025/2026 har vi utvidet løsningen for søknad om tilskudd til siidaandeler og reinlag med mulighet for å søke om tilskudd som kompensasjon for veibruksavgift på bensin og kvalitetstillegg på kalveslakt.

Vi har hatt et pilotprosjekt der bruk av droner og kunstig intelligens skal bidra til mer effektiv og presis reinteilling.

BRIKKENE LEGGES PÅ Plass for å migrere til ny skyplattform

Mot slutten av 2024 inngikk vi en avtale med NAV om å bruke deres skybaserte applikasjonsplattform (NAIS). I 2025 har vi klargjort plattformen for våre behov, og vi har klargjort direktoratets fagsystemer, fellessystemer og digitale tjenester for migrering til den nye plattformen.

Migrering til ny skyplattform er et betydelig og strategisk viktig løft for direktoratet. Migreringsarbeidet gjøres parallelt med høy digitaliseringstakt, som krever tøffe prioriteringer, god planlegging, kompetanseløft og endring av måten vi jobber på. Omlegging til skybasert plattform krever en vesentlig evne til nytenking, omstilling og endring hos de ansatte samtidig som ordinær drift skal opprettholdes.

For å redusere risiko skal vi gjennomføre en gradvis overgang til NAIS med mål om full migrering av fagsystemer og digitale tjenester innen første halvår 2026.

VI SATSER PÅ KI

Nasjonal strategi for digitalisering, Fremtidens digitale Norge, slår fast at realisering av digitaliseringens fulle potensial forutsetter økt bruk av kunstig intelligens (KI). Regjeringens mål er at alle statlige virksomheter innen 2030 tar KI i bruk i sin oppgaveløsning. Per i dag gjør 43 prosent dette, og Landbruksdirektoratet er blant disse virksomhetene.

For å bidra til de nasjonale ambisjonene, har Landbruksdirektoratet etablert en målrettet satsing på bruk av ny teknologi og kunstig intelligens. Bruk av ny teknologi og kunstig intelligens vil bidra til å forenkle og forbedre arbeidsprosesser, og gir muligheter for økt effektivitet, bedre beslutningsstøtte og høyere kvalitet i forvaltningen. I Landbruksdirektoratets Strategisk plan 2026–2031 vil satsningen på KI særlig understøtte målområdene «brukerrettet og effektiv forvaltning» og «endringsdyktig organisasjon».

Direktoratets satsing på KI er dermed rettet mot målene om utvikling av forbedrede tjenester til brukerne og økt kvalitet i leveransene. Direktoratet vil også bidra til at økende bruk av KI suppleres med kompetanseutvikling på området og omstillingsevne i organisasjonen og styrket beredskap innen informasjonssikkerhet og personvern.

I 2025 har vi:

- Etablert KI-forum, som skal legge til rette for en bred forankring til KI i direktoratet.
- Etablert Landbruksdirektoratets retningslinjer for bruk av KI.
- Evaluert ulike KI-assistenten og valgt én tjeneste som er gjort tilgjengelig for alle ansatte.
- Utforsket muligheten for automatisk saksbehandling av utvalgte ordninger.
- Tilrettelagt for KI-basert søk på Landbruksdirektoratets nettsted.
- Planlagt et program for opplæring av de ansatte.

OFFENTLIG PRIVAT SAMARBEID OM SEKTOR-UTVIKLING I LANDBRUKET - OPS LANDBRUK

Vi er aktiv deltaker i OPS Landbruk. Hovedformålet er å bidra til verdiskapning og effektiv utvikling i mat- og landbrukssektoren gjennom økt digital samhandling og erfaringsutveksling mellom offentlige og private aktører.

Migrering til ny skyplattform er et betydelig og strategisk viktig løft for direktoratet.

BRUK AV FELLES TJENESTER

Landbruksdirektoratet benytter felles tjenester, for å utvikle gode digitale tjenester, med høy kvalitet. Vi benytter flere felles tjenester, for eksempel Altinn, ID-porten, Designsystemet, Enhetsregisteret, elnnsyn, AR5, Folkeregisteret og Matrikkelen. Bruk av felles tjenester bidrar til å redusere utviklingskostnadene, sikrer samhandlingsevne og gjenbruk av data mellom systemer. I tillegg vil brukeren oppleve sømløshet mellom tjenester.

STATUS FOR DIGITALISERINGEN AV TJENESTER

For de tjenester rettet mot eksterne brukere som er digitalisert, ble godt over 95 prosent av sakene behandlet digitalt i 2025. Et unntak er skogområdet hvor andelen var 57 prosent. Det er etablert et prosjekt for å utvikle nye brukervennlige løsninger som vil bidra til å øke den digitale andelen på området.

De fleste av de ordningene som ikke er digitalisert per nå, har så få saker og brukere at vi vurderer at det ikke er hensiktsmessig å digitalisere disse. Unntaket er konsesjonsavklaringer som årlig har rundt 80 000 saker. Som beskrevet ovenfor er arbeidet med digitaliseringen av dette område godt i gang og skal etter planen avsluttes i løpet av 2026.

Når digitaliseringen av konsesjonsavklaringer er på plass, vurderer vi at den samlede digitaliseringsgrad for våre tjenester er på det nivå hvor den bør være.

For de tjenester rettet mot eksterne brukere som er digitalisert, ble godt over 95 prosent av sakene behandlet digitalt i 2025. Et unntak er skogområdet hvor andelen var 57 prosent.

Saksbehandlingstid for klagesaker

KLAGESAKSBEHANDLING PÅ NATURSKADEORDNINGEN

I 2025 mottok Landbruksdirektoratet 188 klager på vedtak fattet etter den statlige naturskadeerstatningsordningen. Landbruksdirektoratet behandlet 155 klager samme år. Gjennomsnittlig saksbehandlingstid fra direktoratet mottok klagen til vedtak forelå, var om lag ni måneder.

Til sammenligning ble det mottatt 134 klager i 2024 og 55 klager i 2023. I 2024 ble 76 klager behandlet med en gjennomsnittlig saksbehandlingstid på syv måneder, mens det i 2023 ble behandlet 51 klager med en gjennomsnittlig saksbehandlingstid på seks måneder.

EIENDOMSLOVGIVNING OG NYDYRKINGSFORSKRIFT

I 2025 behandlet Landbruksdirektoratet 16 klagesaker og seks omgjøringsbegjæringer på eiendomslovgivningsområdet. Dette er betydelig færre avgjørelser sammenlignet med 2024. Årsaken til dette ligger i flere midlertidig ubesatte stillinger i 2025. Saksbehandlingstiden for klagesaker og omgjøringsbegjæringer etter jordloven, nydyrkingsforskriften, konsesjonsloven, odelsloven og fjelloven var i gjennomsnitt på seks måneder og syv dager i 2025.

Åtte av disse 16 klagesakene gjelder konsesjon til selskaper med begrenset ansvar. Som i 2024 opplever vi økt tilfang av denne klagesakstypen.

HUSDYRKONSESJON

Det ble fattet vedtak i fem klagesaker etter husdyrkonsesjonsregelverket i 2025. I en av sakene ble statsforvalterens vedtak opphevet og sendt tilbake til ny behandling. Den gjennomsnittlige saksbehandlingstiden var 3,3 måneder. Saksbehandlingstiden har dermed gått ned sammenlignet med 2024, og skyldes at sakene har vært mindre omfattende.

PRODUKSJONS- OG AVLØSERTILSKUDD

I 2025 ble det behandlet 19 klagesaker knyttet til produksjons- og avløsertilskudd. I tillegg ble det behandlet fire omgjøringsbegjæringer og to saker ble omgjort på eget initiativ.

Gjennomsnittlig saksbehandlingstid på klagesakene var på litt over to måneder.

16 av sakene handlet om søknad om dispensasjon fra blant annet søknadsfrist og frist for etterregistrering. De fleste av disse sakene hadde en kort behandlingstid på en til to måneder.

For de tre andre klagesakene, som ikke gjaldt dispensasjon, var den gjennomsnittlige behandlingstiden på nærmere syv måneder.

KLIMABETINGET PRODUKSJONSSVIKT

I 2025 ble det behandlet 19 klager på vedtak om tilskudd ved produksjonssvikt. Gjennomsnittlig saksbehandlingstid for disse klagesakene var 23 dager, fem saker hadde saksbehandlingstid over tre uker.

Det ble behandlet fire klager på vedtak om avslag på søknad om dispensasjon fra grunnvilkår fra ordningen, alle gjaldt søknadsfrist. Av disse ble en klage imøtekommet. Saksbehandlingstid på denne saken var seks dager. Øvrige klagesaker på dispensasjon er behandlet av fra grunnvilkår for ordningen, alle gjaldt søknadsfrist.

I 2025 mottok Landbruksdirektoratet 188 klager på vedtak fattet etter den statlige naturskadeerstatningsordningen.

For klagen på avslag på søknad om dispensasjon fra søknadsfrist ble en sak imøtekommet etter ny behandling i direktoratet. Saksbehandlingstid for denne saken var på seks dager. Øvrige klager er avgjort av Landbruks- og Matdepartementet.

SKOGBRUK

I 2025 er det ikke behandlet noen klager etter skogbrukslovgivningen. Det er behandlet en omgjøringsbegjæring etter forvaltningsloven § 35 med en saksbehandlingstid på seks måneder.

REINDRIFT

I 2025 mottok vi 35 klager på tilskudd og 25 klager i saker etter Reindriften. Saksbehandlingstiden varierer fra 10 til 60 dager avhengig av sakstype og hvor kompliserte sakene er.

ERSTATNING ETTER OFFENTLIG PÅLEGG – HUSDYRPRODUKSJON

Direktoratet er klageinstans på denne ordningen. Det er behandlet to klagesaker i 2025. Begge sakene ble oversendt fra statsforvalteren til direktoratet i 2023. Den gjennomsnittlige saksbehandlingstiden på de to sakene var på 20 måneder. Saksbehandlingstiden er avhengig av ressurstilgang og inngang på saker.

VELFERDS-, NÆRINGS- OG VETERINÆRORDNINGENE

Det ble behandlet syv klagesaker på velferdsområdet i 2025 med en gjennomsnittlig saksbehandlingstid på om lag tre måneder. Innenfor tilskudd til veterinærreiser ble det behandlet to klagesaker. Den ene saken hadde en saksbehandlingstid på ett år som følge av prinsipielle avklaringer og ressursituasjonen, mens den andre ble behandlet på én måned. Innenfor regionale tilretteleggingsmidler i landbruket, ble det også behandlet to klagesaker. Den ene saken ble ferdigbehandlet innen én måned, mens den andre hadde en saksbehandlingstid på elleve måneder.

Foto: Landbruksdirektoratet

Rapporter og utredninger

	Årsrapport 2024 – Omsetningsrådet	7/2025	Utredning av støtte til produsenteide pakkerier i grøntsektoren
	Årsrapport 2024 – Utviklingsfondet for skogbruket	8/2025	Grunnvilkår for produksjons- og avløsertilskudd. (Rapport utarbeidet av Landbruksdirektoratet etter oppdrag gitt i jordbruksoppgjøret 2024)
	Årsrapport og regnskap 2024 Fondet for forskningsavgift på landbruksdirektoratet	8/2025	Utvalgte kulturlandskap i jordbruket. Årsrapport 2024
	Årsrapport og regnskap 2024 FoU-midler over jordbruksavtalen	9/2025	Kornforedling – Alternative finansieringskilder for sortsutvikling
	Faglig grunnlag – ny nasjonal strategi for Inn på tunet. (25/49171)	10/2025	Tilskudd til klimarådgiving som tilskuddsordning utenfor RMP
	Utredning av nye virkemidler for produksjonsregulering, 11.3.2025	11/2025	Utredning av potetmarkedet
2/2025	Omverdenen til norsk landbruk og matindustri – rapport for 2024	13/2025	Årsrapport Reindriftens utviklingsfond (RUF) 2024
3/2025	Markedsrapport 2024	14/2025	Vurdering av prinsipper og utfordringer ved RMP-tilskudd til lovpålagte tiltak
4/2025	Produksjon av økologiske jordbruksvarer – Rapport for 2024	20/2025	Landbrukets utviklingsfond (LUF)
5/2025	Innspill til Reindrifftsavtalen 2025/2026 – svar på oppdragsbrev 1	21/2025	Utpøving av teigbasert tilskudd mv. Prosjekt for utvalgte kommuner i Nord-Norge. (Rapport utarbeidet av Landbruksdirektoratet etter oppdrag gitt i jordbruksoppgjøret 2024).
6/2025	Innspill til Reindrifftsavtalen 2025/2026 – svar på oppdragsbrev 2	22/2025	Forvaltning av vernskog

24/2025	Etablering av register over viktige jordbruks-arealer av nasjonal interesse	40/2025	Kostnader i en beitekrise
28/2025	Kartlegging av foryngelse og miljøhensyn ved hogst 2024	41/2025	Totalregnskapet for reindriftsnæringen 2024 og budsjett 2025
30/2025	KOSTRA landbruk – ei vurdering av rapporteringa for 2024	42/2025	Beskrivelse og verdivurdering av konvensjons-gjerdet mot Finland, reingjerdet mellom Norge og Russland samt reingjerdet mellom Norge og Sverige
31/2025	Markedsbalansering – forenkling og tydeliggjøring	44/2025	Oppryddingsplan ved stor stormhendelse i skog eller andre tilsvarende hendelser
32/2025	Fløte og fett – prising og mottakspålykt	45/2025	Matsvinn i jordbrukssektoren
34/2025	Arter i skog	48/2025	Årsrapport 2024 sentralt inntrukne rentemidler
37/2025	Forvaltningsplan for Landbruksdirektoratets grensegjerdehytter i de samiske reinbeite-områdene	36971/2025	Rapport om statsforvalternes saksbehandling etter eiendomslovgivningen i 2024
38/2025	Utredning av erstatningsordning for bortfalte tilskudd etter offentlige pålegg om sanering av husdyr		
39/2025	Ressursregnskap for reindriftsnæringen 2024/2025		

Regelverksutvikling

Her følger en oversikt over våre bidrag til nye forskrifter i 2025 og endringer av eksisterende.

Vi har ikke tatt med arbeid med forskrifter som ikke ble ferdigstilt. Faste justeringer av satser fremgår heller ikke.

Fagområde	Forskrift	Landbruksdirektoratets rolle
Prøveordning om teigbasert tilskudd mv. for utvalgte arealer i Nord-Norge	FOR-2025-11-10-2248 Forskrift om prøveordning om teigbasert tilskudd mv. for utvalgte arealer i Nord-Norge	Landbruksdirektoratet laget utkast og fastsatte forskriften etter høring.
Produksjonstilskudd og avløsertilskudd i jordbruket	FOR-2014-12-19-1817 Forskrift om produksjonstilskudd og avløsertilskudd i jordbruket	Landbruksdirektoratet bidro med forslag til endringer i forskriften i forbindelse med innføring av pristilskudd til økologisk grøntproduksjon. Endringene ble vedtatt av LMD.
Strømsstøtteordningen for jordbruks- og veksthusnæringen	FOR-2022-06-30-1273 Midlertidig forskrift om støtte som følge av ekstraordinære utgifter til elektrisk kraft for jordbruksforetak, veksthus og vanningslag	Landbruksdirektoratet bidro med forslag til endringer i forskriften i forbindelse med at strømsstøtten ble erstattet av ny lov om Norgespris og strømsstønad til husholdninger. Endringene ble fastsatt av LMD og ED.
Kvotordningen for melk	FOR-2011-12-23-1502 Forskrift om kvotordningen for melk	Landbruksdirektoratet bidro i to omganger med forslag til endringer i forskriften og høringsnotat. LMD fastsatte de første endringene 30. juni 2025, mens de siste endringene ble sendt på høring 19. desember 2025.
Tilskudd til veterinærreiser	FOR-2015-04-30-426 Forskrift om tilskudd til veterinærreiser	Landbruksdirektoratet bidro med forslag til fastsettingsbrev og endringer i forskriften etter høring i forbindelse med at LMD fastsatte endringer 3. mars 2025. Endringene omfattet i hovedsak å fjerne bestemmelsen om krav til bruk av nærmeste veterinær, og innføre hjemmel til å fastsette tilskuddet ved skjønn.
Husdyrkonsesjon	FOR-2024-12-19-3277 Forskrift om endring i forskrift om regulering av svine- og fjørfeproduksjonen	Landbruksdirektoratet som sekretariat for Omsetningsrådet fremmet forslag til endringsforskrift, der ordningen ble åpnet for alle slakterier og skjærebedrifter i kjøttsektoren. Forskrift vedtatt av Omsetningsrådet 7. november 2024.
Husdyrkonsesjon	Landbruksdirektoratet bidro med forslag til endringer samt utkast til høringsnotat og fastsettelsesbrev. Endringene ble deretter vedtatt av LMD og kunngjort 19. desember 2024, med virkning fra 1. januar 2025.	Landbruksdirektoratet har utarbeidet forslag til endringer i forskriften, som ble vedtatt av LMD.
Spesielle miljøtiltak i jordbruket, SMIL	FOR-2004-02-04-448	Landbruksdirektoratet foreslo teknisk endring av forskriften grunnet endring i annet regelverk. LMD vedtok endringen 19. desember 2025. LMD vedtok endringen 19. desember 2025.
Produksjonssvikt	FOR-2018-08-01-1215 Forskrift om satser for og beregning av tilskudd ved produksjonssvikt i plante- og honningproduksjon (sats- og beregningsforskriften).	Vedtatt endringer i forskriften etter enighet mellom partene i jordbruksoppjøret.

Endringer i reindrifftsloven

I forbindelse med endringer i reindrifftsloven og jordskiftelova som trådte i kraft 1. juli 2025, har vi utarbeidet informasjons- og veiledningsmateriale. Vi har utarbeidet en veileder for reintallsreduksjon, og har informert om de øvrige lovendringene på vår hjemmeside.

Det ble gjort endringer på tre hovedområder: styrket distriktsstyring, herunder reintallsreduksjon, erstatningsregler og tilgjengeliggjøring av jordskiftelova på interne forhold i reindrifftsloven.

En av de viktigste endringene er at det er blitt nye regler for reintallsreduksjon. Videre er den øverste myndigheten i reindrifften overført fra distriktsstyret til årsmøtet. Årsmøtet skal blant annet vedta bruksregler, og kan sikre at bruksreglene følges opp ved at distriktskassen kan nyttes til daglig drift av distriktet. Bestemmelsen om bruksreglene er endret slik at det er tydelig for distriktet hva bruksreglene skal og kan inneholde. Bruksreglene er unntatt offentlighet, med unntak av det øvre fastsatte reintallet. Samtidig er det stilt flere krav til hva de offentlige distriktsplanene skal inneholde.

Reineier er ansvarlig for skader som egen rein har påført andre. Hvis eieren ikke kan identifiseres innen rimelig tid, blir alle reineierne i siidaen solidarisk ansvarlige. Dersom heller ikke siidaen kan identifiseres, blir reineierne i distriktet solidarisk ansvarlige. Videre har reindrifften fått tilgang til jordskiftelova sine virkemidler for å løse interne konflikter. Dette inkluderer både rettsfastsettende og rettsendrende saker.

Foto: P. Skjeland

Fagområde	Forskrift	Endringer & Landbruksdirektoratets rolle
Tilskudd Reindrift	<p>Alle eksisterende, gjeldende tilskuddsforskrifter for reindriftnæringen som tidligere ikke var hjemlet i reindriftsavtalen:</p> <ul style="list-style-type: none"> FOR-2019-06-20-864 Forskrift for Reindriftnæringens Utviklingsfond, FOR-2008-06-19-707 Forskrift om tilskudd til konfliktforebyggende tiltak i forholdet mellom reindrift og annen berørt part, FOR-2017-06-23-1033 Forskrift om pramming, Nord-Troms og Finnmark, FOR-2011-06-21-617 Forskrift om rapportering av slaktet rein og lagerbeholdning, FOR-2009-06-17-657 Forskrift om tilskudd ved frakt av rein i forbindelse med slakting, FOR-2021-06-22-2267 Forskrift om tilskudd til utgifter ved føring og flytting som følge av manglende konvensjon mellom Norge og Sverige om reinbeite, FOR-2019-06-20-865 Forskrift om tilskudd til siidaandeler og reinlag, FOR-2022-12-21-2468 Forskrift om tilskudd til reinbeitedistrikter og reinlag, FOR-2010-06-14-887 Forskrift om tidligpensjon i reindriften, FOR-2021-06-22-2268 Forskrift om tilskudd til avløsning ved svangerskap, fødsel, adopsjon og dødsfall, FOR-2015-07-01-814 Forskrift om kompensasjon for utgifter, merarbeid og økonomiske tap som reieiere påføres som følge av tiltak mot radioaktivitet i reinkjøtt, og FOR-2024-06-20-1069 Forskrift om tilskudd til distriktsplaner. 	<p>Forskriftene for reindrift er nå hjemlet i den nye reindriftsloven § 82a i tillegg til Stortingets årlige vedtak om reindriftsavtalen, etter Ldirs forslag i forbindelse med arbeidet med ny reindriftslov.</p>
	FOR-2019-06-20-864 Forskrift for Reindriftnæringens Utviklingsfond	Flere endringer. Ldir har bidratt med forslag om endringer som følge av reindriftsavtalen. Ldir var sekretariat for arbeidsgruppe i 2024 for gjennomgang av RUF-forskriften.
	FOR-2008-06-19-707 Forskrift om tilskudd til konfliktforebyggende tiltak i forholdet mellom reindrift og annen berørt part,	Reinlag er definert som part som kan søke tilskudd.
	FOR-2019-06-20-865 Forskrift om tilskudd til siidaandeler og reinlag	Flere endringer. Ldir har bidratt med forslag om endringer som følge av reindriftsavtalen. Ny dispensasjonsadgang for vilkår. Endring i regler for tilskudd beredskapsfond. Endring i regler for tilskudd til kriseberedskap.
	FOR-2021-06-22-2268 Forskrift om tilskudd til avløsning ved svangerskap, fødsel, adopsjon og dødsfall,	Satsendring i tråd med resultat av reindriftsavtalen.
	FOR-2025-11-26-2331 Forskrift om tilskudd til reindriften for andel av verdiskaping fra vindkraft	Ny forskrift. Ldir har bistått LMD med utforming i flere omganger og høringsrunde.

Sammendrag av Kontrollrapporten for 2025

Landbruksdirektoratet utarbeider årlig en rapport om kontrollvirksomheten i direktoratet og hos statsforvalterne. Rapporten sendes til LMD og blir behandlet på styringsmøte 1. halvår.

SAMMENDRAG AV KONTROLLRAPPORTEN

Landbruksdirektoratet forvalter de sentrale landbruks- og handelspolitiske virkemidlene på landbruksområdet, og har som hovedoppgave å sikre en samordnet, helhetlig og effektiv forvaltning av økonomiske og juridiske virkemidler rettet mot primærlandbruket, landbruksbasert næringsmiddelindustri og handelen. Direktoratet skal samtidig formidle fag- og forvaltningskompetanse med høy kvalitet, samt være et sentralt støtte- og utredningsorgan for Landbruks- og matdepartementet.

Kontroll og oppfølging er en integrert del av dette ansvaret. I tildelingsbrevet for 2025 er det presisert at Landbruksdirektoratet skal sørge for en målrettet og effektiv kontroll med tilskuddsforvaltning og regelverksoppfølging i landbruket. Risiko- og vesentlighetsvurderinger skal ligge til grunn for kontrollaktivitetene, og direktoratet skal ha rutiner som ivaretar dette internt. Samtidig skal det utøves kontrolltiltak som sikrer at statsforvalterne og kommunene har tilfredsstillende internkontroll ved utøvelsen av sine delegerte forvaltningsoppgaver.

Kontrollrapporten handler derfor om hvordan direktoratet ivaretar kontroll med de økonomiske virkemidlene. For de juridiske virkemidlene har direktoratet derimot ikke kontrollansvar med førsteinstansbehandlingen som skjer regionalt og lokalt, men driver kun veiledning.

Direktoratet etablerer og utvikler sin internkontroll for å ivareta sitt kontrollansvar med utgangspunkt Reglement for økonomistyring i staten, supplert med veiledning fra DFØ.

For virkemiddelforvaltningen deler vi denne kontrollen i tre prosesser:

1. Internkontroll der direktoratet ivaretar ansvaret for forvaltning av ordningen.
 - a. Dette er et mer overordnet ansvar for at ordningen forvaltes i tråd med alle krav til forvaltningen.
 - b. Omfatter alle rutiner og tiltak som skal bidra dette.
2. Internkontroll som sikrer at en sak er så godt opplyst som mulig før vedtak om innvilgelse eller utbetaling.
 - a. Handler om omfanget og innretningen av kontroll av opplysninger i saken.
3. Internkontroll som sikrer at statsforvalter og kommuner ivaretar de oppgavene som de har ansvaret for i tilskuddsforvaltningen.
 - a. Handler om tiltak som bidrar til at forvaltningen skjer i samsvar med rammer og krav.

Kontrollrapporten inneholder en samlet framstilling av hvordan direktoratet gjennomfører, videreutvikler sitt kontrollarbeid og resultater fra kontrollene, både som førsteinstans i egne ordninger og som overordnet kontrollmyndighet for regional og lokal landbruksforvaltning.

INTERNKONTROLL

Landbruksdirektoratets internkontroll bygger på kravene i Reglement for økonomistyring i staten, Hovedinstruksen fra Landbruks- og matdepartementet og årlige tildelingsbrev. Disse dokumentene setter rammer for en internkontroll som skal være ledelsesforankret, risikobasert, tydelig i ansvar og myndighet, integrert i styringsprosessene og systematisk fulgt opp.

Direktoratet har etablert interne styrings- og kontrollsystemer som omfatter instruks for virksomhetsstyring, styrende dokumenter og klare rolle- og ansvarsbeskrivelser. Internkontrollen utvikles løpende gjennom risikovurderinger, forbedringer i rutiner og arbeidet med nye styringssystemer, blant annet innen informasjonssikkerhet. Avdelinger og seksjoner har ansvar for internkontroll i forvaltningen av juridiske og økonomiske virkemidler, og fagsystemene videreutvikles kontinuerlig for å støtte dette arbeidet. Et eget kontrollmiljø følger opp internkontroll hos statsforvaltere og kommuner.

Tydelig og tilgjengelig kommunikasjon er også en del av internkontrollen. Gjennom direktoratets nettsider får næringsutøvere, kommuner og statsforvaltere tilgang til regelverk, veiledning, statistikk og analyser, noe som bidrar til korrekt saksbehandling og likebehandling i hele forvaltningskjeden.

Digitale fagsystemer spiller en sentral rolle i kontrollarbeidet. Systemene muliggjør automatiske kontroller, regelstyrt saksbehandling og sikker dokumentasjon av kontrollspor. De reduserer risiko for feil, effektiviserer saksbehandlingen og sikrer at tilskudd bare utbetales når kriteriene er oppfylt. For ordninger som krever manuelle vurderinger støtter systemene saksbehandlerne med strukturert informasjon og dokumenterte kontrollsteg.

Videre ble det i 2025 vektlagt å forbedre og etablere dokumentasjonen og vurderinger innenfor sikkerhet og beredskap, vår rolle som sekretariat for FFL/JA, styringssystem for informasjonssikkerhet og forvaltning av høstbare viltressurser.

TILTAK FOR STYRKET KONTROLL MED ORDNINGENE

I 2025 gjennomførte Landbruksdirektoratet en rekke tiltak for å styrke internkontrollen og videreutvikle kvalitet, effektivitet og forutsigbarhet i tilskuddsforvaltningen. Tiltakene bygger på risikovurderinger, erfaringer fra saksbehandlingen og identifiserte forbedringspunkter, og omfatter både justeringer i regelverk og rutiner, bedre systemstøtte og målrettede kontrollaktiviteter. I det følgende kommer noen eksempler på hva som er gjort.

Innen stimuleringstilskudd til veterinærdekning ble rundskrivet revidert for å tydeliggjøre statsforvalterens kontrolloppgaver, klageadgang og ansvarsfordeling mellom nivåene i forvaltningen.

For FFL/JA ble det inngått en ny tjenesteavtale med Forskningsrådet som gir klarere rollefordeling og bedre styring av midlene. I tillegg gikk direktoratet over til en a-kontomodell for utbetalinger, noe som gir tettere kontroll og økte renteinntekter.

Innen kornområdet ble en ny innrapporteringsløsning tatt i bruk, med flere automatiserte kontroller og bedre oversikt over store partier før utbetaling. Det ble også utviklet nye støtteverktøy, blant annet en PowerBI-rapport som styrker kommunenes oppfølging av fosforgrenser i gjødselbrukforskriften.

Fagsystemet Agros ble videreutviklet med flere forbedringer i eksisterende ordninger, og eStil RMP ble modernisert med tekniske oppgraderinger, forbedret kartløsning og oppdaterte rundskriv og brukerveiledninger.

For produksjonssviktordningen ble rundskrivet delt og omstrukturert for å tydeliggjøre roller og grunnleggende forutsetninger for tilskudd. I eStil PT ble nye kontroller innført for å avdekke utilsiktede endringer i søknadstall, avvik i driftsfellesskap og nye regler for økologiske pristilskudd, sammen med oppdaterte rundskriv.

Innen strømstøtteordningen ble det gjennomført en bekreftelsesrunde blant mottakere for å sikre at kun aktive foretak mottar støtte. Tiltaket reduserte antallet aktive søknader og viste seg å være et effektivt kontrollvirkemiddel, og videreføres i 2026.

Samlet viser tiltakene et bredt og systematisk arbeid for å styrke styring, kontroll, datakvalitet og etterlevelse i tilskuddsforvaltningen.

KONTROLL VED SAKSBEHANDLINGEN

Landbruksdirektoratet gjennomfører omfattende kontroller i saksbehandlingen av tilskuddsordninger for å sikre at tildelinger skjer i tråd med regelverket og på et korrekt, forsvarlig og transparent grunnlag. Kontrollarbeidet omfatter formalkontroller ved mottak av søknader, grundige realitetsvurderinger og oppfølging av vilkår etter vedtak. Kontrollene som skal gjøres av saksbehandler handler om å søke å få bekrefte riktigheten av opplysningen som er motta i en sak. Disse er risikobaserte og tilpasset kompleksitet og vesentlighet i den enkelte ordning.

I 2025 gjennomførte Landbruksdirektoratet en rekke tiltak for å styrke internkontrollen og videreutvikle kvalitet, effektivitet og forutsigbarhet i tilskuddsforvaltningen.

I 2025 ble det gjennomført flere målrettede kontroller i ordninger der direktoratet er førsteinstans:

- I det følgende kommer noen eksempler på hva som ble gjennomført i 2025. Innen importordningene benyttes et maskesystem som plukker ut risikoutsatte søknader til manuell behandling. Av over 20 000 RÅK-søknader ble rundt halvparten automatisk godkjent, mens bedrifter med historikk for feil ble underlagt skjerpet kontroll. Systemet ble fulgt opp med gjennomgang av masketildelingen to ganger i året.
- I RÅK-tilskuddet ble både resepter og tilskuddssøknader kontrollert. 71 søknader om resepter ble kontrollert, hvorav 31 avslått. Av 472 tilskuddssøknader ble 28 tatt ut til kontroll, noe som innebærer at rundt 60 prosent av foretakene fikk minst én kontroll i løpet av året. Noen feil ble oppdaget og korrigerert før utbetaling, og ett foretak tilbakebetalte tilskudd.
- Innen prisutjevningsordningen for melk ble veilederen oppdatert, og én kontroll ble gjennomført. Denne avdekket feilrapportering mellom markedssegmenter, noe som ble rettet og førte til justert tilskudd. En registreringsfeil ble også korrigerert i forbindelse med kontrollen.

Samlet viser kontrollaktivitetene i 2025 at direktoratet opprettholder en systematisk og risikobasert kontrollpraksis som bidrar til at tilskudd forvaltes korrekt og i samsvar med gjeldende regelverk.

KONTROLL MED STATSFORVALTERE OG KOMMUNER

Landbruksdirektoratet har et overordnet ansvar for å sikre forsvarlig, ensartet og regelverksmessig tilskuddsforvaltning hos statsforvaltere og kommuner. Kontrollarbeidet bygger på økonomiregelverkets krav om at overordnet virksomhet skal følge opp underliggende forvaltningsledd og sikre god internkontroll og forvaltningsskikk. Tildelingsbrevet fra departementet presiserer at direktoratet skal sørge for målrettede kontrolltiltak, og at det særlig skal følge med på statsforvalternes oppfølging av kommunenes forvaltning.

Direktoratets kontroll med statsforvaltere og kommuner utøves gjennom flere virkemidler:

- fagsystemer med innebygde kontroller
- tydelige instruksjoner og rapporteringskrav
- rundskriv med utfyllende veiledning
- standardiserte maler
- søknadsskjemaer
- en omfattende veilednings- og dialogaktivitet

I 2025 ble det gjennomført 59 digitale samlinger, en fysisk fagsamling og månedlige møter med landbruks- og reindrifts-direktørene. Oppfølgingen skjer også gjennom behandling av embetenes årsrapportering, deltakelse i styringsmøter og gjennomførte forvaltningskontroller.

Vi har også en tydelig rolle som kompetansesenter for kontroll for statsforvalterne. I 2025 ble veiledningen om kontrollarbeid revidert med klarere råd og tydeligere rollebeskrivelser, og publisert på nettsidene for økt tilgjengelighet. Det ble i tillegg gjennomført webinarer om risikobasert kontroll, avgrensning mellom saksbehandling og kontroll, og utvikling av rundskriv og veiledere. Individuelle møter med ledere/saksbehandlere med ansvar for kontroll, bidro til å avdekke variasjon i rolleforståelse mellom embetene, og direktoratet ga anbefalinger om forbedringer og bedre organisering av kontrollfunksjonen.

Samlet sett viser tiltakene i 2025 at vi arbeider systematisk for å styrke kvaliteten, kompetansen og likebehandlingen i den delegerte tilskuddsforvaltningen. Kontrollarbeidet legger grunnlaget for en mer robust og enhetlig internkontroll i hele forvaltningskjeden.

STATSFORVALTERNES KONTROLL

Statsforvalterne frist til å rapportere om sine aktiviteter gjennom årsrapporteringen er 28. februar 2026.

Samlet viser kontrollaktivitetene i 2025 at direktoratet opprettholder en systematisk og risikobasert kontrollpraksis som bidrar til at tilskudd forvaltes korrekt og i samsvar med gjeldende regelverk.

Del 4

Styring og kontroll

Virksomhetsstyringen av Landbruksdirektoratet skal legge til rette for at målene og kravene som er satt, nås med rett kvalitet og en effektiv ressursbruk. Direktoratet har i 2025 jobbet systematisk med forbedringspunkter av styring og kontroll. Sentralt i dette arbeidet var arbeid med å revidere strategisk plan, ressursstyring, internkontroll, samt kvalitet i vårt prognosearbeid.

TILSTANDSVURDERING AV STYRING OG KONTROLL I DIREKTORATET

Fastsatte mål og resultatkrav for 2025 ble i høy grad nådd. Når det gjelder oppdrag gitt i tildelingsbrevene vurderes gjennomføringsgraden som god.

Aktiviteten i direktoratet har samlet holdt seg på det høye nivået som er etablert de siste årene. Oppdrag knyttet til strømstøtte, avviking av pelsdyrhold og saker etter uværet «Hans» har medført interne omprioriteringer. Samtidig holder vi tempo i arbeidet med å utforme mer brukerrettede og effektive tjenester. Dette gjøres gjennom å utvikle regelverk og fagsystemene for de ulike ordningene.

Det er etablert en oppfølging av tildelingsbrevet og rapportering som bidrar til at vi har oversikt over statusen for leveranser og at forbruket holdes innenfor tildelingene og fullmaktene som er gitt. Økonomirapporteringen og prognosearbeidet for ordninger og fond utgjør en vesentlig del av vårt styrings- og kontrollarbeid. Kvaliteten og følgelig korrektheten i rapporteringen vurderer vi til å være tilstrekkelig.

Arbeidet med å gjøre data i fagsystemene tilgjengelig, slik at vi kan nyttiggjøre informasjon fra fagsystemene i større grad i styringen, ble videreført i 2025. Uttrekket som er etablert, gjør tilgjengelig aggregerte data for 64 ordninger i Agros. I tillegg gjøres data fra Reindig og skogsystemet tilgjengelig. Uttrekk av data gjør at vi kan forbedre våre analyser, få mer fakta til regelverksarbeidet og øke kvaliteten i vårt prognosearbeid.

Risikostyring er en integrert del av styringen av direktoratet. Det gjennomføres risikovurderinger på flere nivåer. Overordnet risikovurdering gjøres med utgangspunkt i våre virksomhetsprosesser rettet mot vår evne til å gjennomføre samfunnsoppdraget, slik det kommer frem i økonomi- og virksomhetsinstruksen og i tildelingsbrevene. I tillegg gjennomfører vi årlig risikovurderinger av utvalgte økonomiske og juridiske virkemidler. Alle større prosjekter risikovurderes løpende.

Arbeidet med å etablere bedre og mer tilgjengelig dokumentasjon fortsatte i 2025. Direktoratet ser at forbedringer av internkontrollsystemet bidrar til at vi får mer tydelighet i ansvar og roller, reduserer sårbarheter og får rett kvalitet på våre ansvarsområder. Se for øvrig sammendrag av kontrollrapporten i kap. 3 for prioriterte områder innenfor internkontroll i 2025.

Det er behov for å fortsette arbeidet med utviklingen av prosessene som er knyttet til virksomhetsstyringen i 2026. Sentralt i utviklingen av styringen er å følge opp revidert strategisk plan, som nå strekker seg til 2031. Dette bidrar til at vi får et flerårig perspektiv på styringen. Satsingen på digitalisering og forbedringen av våre fagsystemer er en viktig del av dette sammen med kompetanse- og bemanningsplanlegging.

Det pågående arbeidet med å utvikle styring og kontroll mener vi er tilstrekkelig for å bygge en kultur som øker leveringsevnen, etterlevelsen av regelverk og korrektheten i direktoratet. Vi vurderer resultat- og regnskapsinformasjon for 2025 som relevant og pålitelig.

Direktoratet har i 2025 jobbet systematisk med forbedringspunkter av styring og kontroll.

VURDERING AV BEHOV FOR INTERNREVISJON

I henhold til [Finansdepartementets rundskriv R-117](#) skal statlige virksomheter jevnlig vurdere om det er behov for å etablere en internrevisjonsfunksjon. Kravet gjelder særlig for virksomheter som forvalter store midler eller har komplekse oppgaver og vesentlige risikoer. Formålet med vurderingen er å sikre at virksomhetens samlede system for styring og kontroll er tilpasset risiko, størrelse og kompleksitet, og at kontrollaktiviteter er hensiktsmessig organisert.

Landbruksdirektoratet gjennomførte en fullstendig vurdering i 2020, og det var derfor behov for en ny vurdering i 2024/2025 i tråd med fireårsintervallet fastsatt i R-117.

Konklusjonen på vurderingen ble at Landbruksdirektoratet ikke etablerer internrevisjon, men prioriterer å styrke internkontrollen i 1. og 2. linje gjennom allerede identifiserte forbedringstiltak. Der etableres en tiltaksplan (to-år) som bidrar til å lukke kjente utfordringer. Viktige momenter som også ble vurdert er at direktoratet allerede har et eksisterende kontrollmiljø som støtte til seksjonene og oppfølging av statsforvalteren. Videre at utviklingen av kontrolltiltakene følges opp gjennom årlig rapportering og halvårlige statusvurderinger til administrerende direktør. En slik tilnærming er i tråd med rundskriv R-117 og DFØs anbefalinger, og gir direktoratet et hensiktsmessig rammeverk for kontroll og forbedring i årene fremover.

Behovet for internrevisjon skal vurderes på nytt innen fire år, eller tidligere dersom det skjer vesentlige endringer i virksomhetens størrelse, kompleksitet eller risikobilde.

Foto: Landbruksdirektoratet

INNFØRING OG BRUK AV SRS

Statlige regnskapsstandarder (SRS) er gjort obligatoriske for alle statlige virksomheter fra 2027. Innføringsperioden er på fem år fra 1. januar 2022 for de virksomhetene som ikke allerede hadde tatt SRS i bruk før dette.

Direktoratet fører regnskapet etter de statlige regnskapsskapsstandardene fra og med regnskapsåret 2025. Sentrale medarbeidere i Ldir har deltatt på kurs og opplæringstilbud i regi av DFØ i forbindelse med innføring og bruken av SRS. Direktoratet hadde dialog om prinsipp avklaringer med LMD underveis i prosessen før vi sendte åpningsbalansen over til departementet for godkjenning. Åpningsbalansen per 1. januar 2025 ble formelt godkjent av departementet 15. desember 2025.

Regnskapsåret 2025 har vært et år med utprøving der vi har samlet erfaringer og bygd opp kompetanse på å føre periodisert regnskap. Vi ser at periodisert regnskap gir bedre informasjon mellom annet om forpliktelsene direktoratet har overfor tilsatte, og at verdien av investeringer som er gjort i løpet av flere år, kommer tydeligere fram. Vi vil arbeide videre med å legge til rette for bedre utnytting av styringsinformasjon fra det periodiserte virksomhetsregnskapet.

OPPFØLGING AV EVENTUELLE MERKNADER FRA RIKSREVISJONEN

Landbruksdirektoratets regnskap for 2024 ble godkjent uten vesentlige merknader. I den forbindelse avholdt Riksrevisjonen og Landbruksdirektoratet et oppsummeringsmøte. Riksrevisjonen ga ros for godt samarbeid og oppfølging fra direktoratets side.

Høsten 2025 startet Riksrevisjonen revisjonen av 2025, mens den finansielle revisjonen for 2025 startet i januar 2026. Den endelige revisjonsberetningen forventes å foreligge innen 1. mai 2026.

BRUK AV KONSULENTTJENESTER

Regjeringen har gitt føringer om at vi skal redusere konsulentbruken der vi kan bruke våre egne ressurser og kompetanse. I tillegg skal vi som hovedregel ikke bruke tjenester fra kommunikasjonsbransjen, unntatt til informasjons- og holdningskampanjer.

Landbruksdirektoratet prioriterer å bruke interne ressurser når dette er mest effektivt. Vi kjøper konsulenttjenester når vi trenger spesialisert kompetanse som det ikke er hensiktsmessig å ha ansatt fast. Et eksempel er ved utvikling av IKT-systemer, der behovet for kompetanse varierer mellom prosjektene.

For å sikre effektivitet og lønnsomhet i utvikling og vedlikehold av IKT-systemer har vi inngått rammeavtaler. Disse avtalene gir oss tilgang til nødvendig kompetanse og kapasitet innen digitalisering og systemutvikling. Konsulentene bidrar også til at prosjektene kan holde fremdriften, ved å redusere sårbarhet ved sykdom og fravær.

Tabellen til høyre viser en oversikt over direktoratets bruk av konsulenttjenester.

Forklaringen på veksten fra 2024 til 2025 er en økt konsulentbruk til utredninger og analyser. Mesteparten av denne økningen kom som følge av nye oppgaver i forvaltningen av høstbare viltressurser.

Landbruksdirektoratet har ikke kjøpt tjenester fra kommunikasjonsbransjen i 2025.

i

UTVIKLING I BRUK AV KONSULENTTJENESTER I KR.

	2023	2024	2025*
107 Immaterielle eiendeler under utførelse			9 297 343
671 Konst.tj - utvikling av programvare og IKT-løsninger	29 942 710	22 346 011	13 490 668
672 Konst.tj - organisasjonsutvikling, kommunikasjonsrådgivning mv.	10 125	437 140	-
673 Andre konsulent-tjenester	4 624 903	6 493 902	11 275 438
Total	34 577 738	29 277 053	34 063 449

*Som følge av at vi fra 2025 fører regnskap etter periodiseringsprinsippet i henhold til de statlige regnskapsstandardene (SRS) skal kjøp av konsulent-tjenester ført på konto 1070 Immaterielle eiendeler under utførelse også inngå i tallgrunnlaget. Tidligere ville vi har ført disse kostnader på konto 6710.

TILTAK FOR Å REDUSERE KLIMAGASSUTSLIPP OG ENERGIBRUK

Landbruksdirektoratet arbeider systematisk for å redusere klimagassutslipp, naturfotavtrykk og energibruk, i tråd med regjeringens mål.

KONTORLOKALER

Oslo-kontoret: I 2022 flyttet kontoret til nye, moderne lokaler. Flyttingen reduserte direktoratets totale kontorareal med nesten 40 prosent og førte til betydelig energieffektivisering (energi-klasse B). Bygget har lav andel oppvarming med elektrisitet, olje eller gass og ble i 2023 sertifisert med miljøscore fire av fem. En stor del av eksisterende møbler og inventar ble gjenbrukt.

Alta-kontoret: Bygget til Alta-kontoret har energiklasse A og bruker fjernvarme som hovedkilde til oppvarming. I 2024 installerte utleier et nytt energieffektivt styringssystem, tilsvarende det som brukes ved Oslo-kontoret.

Til tross for økt bemanning i 2025 har direktoratet ikke utvidet arealet.

OFFENTLIGE ANSKAFFELSER

I 2025 har Landbruksdirektoratet ferdigstilt rutiner og kontrollsystemer for gjennomføring av offentlige anskaffelser. Anskaffelsesteamet består av tre ressurser, som samlet har samlet kompetanse innen økonomi og fellesavtaler, jus og teknisk gjennomføring av offentlige anskaffelser.

Landbruksdirektoratet har i økende grad benyttet avtaler inngått gjennom Statens innkjøps-senter der det foreligger relevante fellesavtaler.

Vi har i 2025 gjennomført følgende antall anskaffelser:

Anskaffelser gjennomført via KGV	19
Direkteanskaffelser under terskelverdi eller «stat-til-stat» -anskaffelser	8
Anskaffelser overført til 2026	4

Landbruksdirektoratet mottok om lag 20 innsynskrav knyttet til anskaffelser i 2025. Av disse var inntil 15 i realiteten forespørslar om datainnsamling fra et svensk selskap (Anskaffelsesdata). Fire innsynskrav var direkte knyttet til anskaffelser gjennomført i 2025. Samtlige forespørslar /krav ble besvart.

Én klage ble fremmet til Klagenemnda for offentlige anskaffelser (KOFA). Klagen gjaldt anvendelsen av miljøkriteriet ved anskaffelse av gjerde. KOFA konkluderte med at Landbruksdirektoratet burde ha ivaretatt informasjonsplikten bedre i begrunnelsen for valg av miljøkriterier, men at det verken forelå regelbrudd eller grunnlag for avlysning av konkurransen.

SIKKERHET OG BEREDSKAP

Sikkerhet og beredskap ble videreført som et prioritert område i 2025, etter at fagområdet ble styrket ressursmessig i 2024. Sikkerhetstilstanden vurderes samlet sett som tilfredsstillende.

Direktoratet har i perioden etablert en tydeligere struktur for arbeidet. Revisjon av styringssystemene innen sikkerhet har pågått gjennom 2025 og pågår fortsatt. Styringssystemene er basert på anbefalt metodikk og skal bidra til bedre etterlevelse av gjeldende krav, samt økt bevissthet rundt sikkerhet i hele organisasjonen. Innen informasjonssikkerhetsområdet videreføres arbeidet med revisjon av eksisterende styringssystem. Dette er en omfattende prosess, blant annet som følge av at direktoratet forvalter betydelige informasjonsverdier.

Foto: Landbruksdirektoratet

Det opprettholdes samtidig oppmerksomhet knyttet til håndtering av alvorlige risikoer og sårbarheter. Direktoratet gjennomfører regelmessige sikkerhets- og penetrasjonstester av kritiske systemer, samt at nye løsninger som utvikles testes. Testene utføres av eksterne tredjeparter, og identifiserte funn følges opp gjennom risikoreduserende tiltak for å bringe risiko til et akseptabelt nivå.

Overgangen til NAIS som applikasjonsplattform styrker sikkerheten ved at vi tar i bruk mer standardiserte sikkerhetsmekanismer og bedre teknisk støtte for sårbarhetsstyring, blant annet gjennom automatisk skanning av programpakker og etablering av SBOM for applikasjoner. Dette gir raskere og mer helhetlig oversikt over sårbarheter og avhengigheter enn vi hadde tidligere, og gir et bedre grunnlag for prioritering og oppfølging av sikkerhetstiltak ved utvikling og drift.

Innen personellsikkerhetsområdet stiller nye krav økte forventninger til hvordan sikkerhet ivaretas gjennom hele ansettelsesforholdet. Dette arbeidet videreutvikles i tråd med overordnede føringer. Objektsikkerhetsområdet har hatt et mer begrenset omfang, da direktoratet i hovedsak disponerer ordinære kontorlokaler, og det vurderes å foreligge god oversikt over sårbarheter på området. Videre ble det gjennomført opplæringsaktiviteter i sikkerhetsmåneden.

Gjennom 2025 har direktoratet arbeidet med en ny risiko- og sårbarhetsanalyse på samfunnsikkerhets- og virksomhetsnivå. Analysen danner grunnlag for videre arbeid med tiltak som skal redusere både sannsynlighet og konsekvens innen de scenariene som er valgt som dimensjonerende.

I løpet av 2025 er det etablert en ny beredskapsorganisasjon i direktoratet. Denne har mottatt opplæring og gjennomført to øvelser. Den ene øvelsen var Øvelse Digital 25, en nasjonal øvelse som også inngår som del av opptakten til Totalforsvarsåret 2026. Øvelsene har bidratt til å styrke forståelsen av roller, ansvar og samhandling i beredskapssituasjoner.

Samlet sett vurderes sikkerhets- og beredskapsarbeidet fortsatt som krevende. Økt usikkerhet i den globale sikkerhets-situasjonen, sammen med utfordringer knyttet til forsynings-sikkerhet, matsikkerhet, klima- og miljøforhold samt økt risiko for digitale hendelser, bidrar til at området har hatt betydelig oppmerksomhet i direktoratet også i 2025.

LANDBRUKS- OG MATCERT

Landbruks- og matCERT har videreført sine aktiviteter fra tidligere år. De tilknyttede virksomhetene: Landbruksdirektoratet, NIBIO, Mattilsynet og Veterinærinstituttet har ukentlige møter hvor det gjennomgås varsler og hendelser som har oppstått i tillegg til diskusjoner rundt aktuelle sikkerhetsutfordringer. I 2025 gjennomførte Landbruks- og matCERT to øvelser med de tilknyttede virksomhetene. Det er i 2025 mottatt fire rapporter om hendelser fra de tilknyttede virksomhetene og videresendt over 100 varsler fra NSM og andre sektorvise responsmiljøer. I tillegg ble de tilknyttede virksomhetene tilsendt varslinger under Øvelse digital 25 som ble respondert på.

PERSONVERN

Landbruksdirektoratet har i 2025 arbeidet videre med å styrke ivaretagelsen av personvernet i organisasjonen. Arbeidet med etterlevelse av sletterrutiner er videreført, med mål om å sikre at personopplysninger ikke lagres lenger enn det er rettslig grunnlag for. Dette bidrar til at personvernregelverket blir etterlevd, samt til økt kvalitet i internkontrollen.

Som en del av revisjonen av styringssystemet for informasjons-sikkerhet er det gjennomført verdivurderinger av direktoratets informasjonsverdier. Arbeidet har pågått gjennom 2025 og videreføres. Dette skal bidra til etterlevelse av gjeldende krav, og til økt bevissthet rundt sikkerhet og personvern i hele organisasjonen.

I 2025 ble det meldt ett avvik til Datatilsynet. Avviket ble meldt den 10. september 2025, som var innen fristen, etter at det ble avdekket en teknisk sårbarhet i testmiljøet til fagsystemet for produksjonstilskudd. Risikoen for misbruk av personopplysninger ble vurdert som lav, og det var derfor ikke nødvendig å varsle de berørte. Datatilsynet avsluttet saken uten videre tiltak 2. oktober 2025.

I løpet av 2025 har Landbruksdirektoratet arbeidet målrettet med å innføre og ta i bruk kunstig intelligens i virksomheten. Som en sentral del av dette arbeidet har vurderinger knyttet til personvernregelverket stått sentralt for å sikre en forsvarlig og lovmessig bruk av teknologien. Dette arbeidet fortsetter inn i 2026.

Landbruksdirektoratet etablerte i oktober et forum for personvernombud for de underliggende virksomhetene til Landbruks- og matdepartementet, bestående av personvernombudene i NIBIO, Mattilsynet, Veterinærinstituttet og Landbruksdirektoratet. Målet til forumet er å bidra til erfaringsutveksling, kompetansebygging og bedre samordning av personvernarbeidet i sektoren.

Samlet sett vurderer Landbruksdirektoratet at arbeidet med personvern i 2025 har bidratt til økt bevissthet, bedre kontroll og styrket tillit til direktoratets håndtering av personopplysninger.

TIPS OM JUKS MED TILSKUDD OG REGULERINGER

På Landbruksdirektoratets nettsider informerer vi om hvordan publikum kan tipse oss om mulig juks med tilskudd og reguleringer. Dette kan være informasjon som ikke er avdekket gjennom den vanlige forvaltningen, men som kan ha betydning for vurderingen av rettigheter og plikter for den som har mottatt tilskudd eller er omfattet av reguleringer.

Vi mener at oppfølging av tips er viktig for å sikre tillit og legitimitet til de landbrukspolitiske virkemidlene. Derfor har vi etablert rutiner som sikrer at relevant informasjon blir fanget opp og formidlet til riktig forvaltningsenhet på en ensartet og sikker måte.

Vi følger opp alle meldinger vi får fra publikum.

Organisasjonsutvikling og personalforvaltning

ORGANISASJONS- OG KOMPETANSEUTVIKLING

KOMPETANSEUTVIKLING OG LEDERUTVIKLING

Direktoratet har i 2025 hatt et tydelig fokus på leder- og kulturutvikling som støtte for utvikling og innføring av ny strategiperiode.

Det er igangsatt et lederutviklingsprogram for toppledergruppen. Programmet har som mål å utvikle TLG som et samlet strategisk nivå, med særlig vekt på felles retning, helhetlig styring og styrket samarbeid på tvers i organisasjonen. Arbeidet startet høsten 2025.

Det ble også gjennomført en todagers ledersamling for alle ledere. Samlingen hadde som formål å styrke lederskapet i lys av direktoratets nye strategi og øke oppmerksomheten rundt lederrollen i endring. Det planlegges et videre opplegg for lederutvikling av alle ledere i 2026.

INTRODUKSJON NYANSATTE

Nyansatte tilbys e-læring ved oppstart, med innhold innen relevant forvaltningskompetanse, utredningsinstruksen og grunnleggende prosjektledelse. I tillegg er det gjennomført både digitale og fysiske kurs i Excel og PowerPoint, åpne for alle ansatte.

I 2025 ble det gjennomført to nyansattsamlinger, hver over to dager, med om lag 40 deltakere totalt. Samlingene hadde som formål å gi nyansatte økt innsikt i direktoratets samfunnsoppdrag og helhetlige virksomhet. Ledergruppen bidro for å synliggjøre de faglige rollene og ansvarsområdene. Programmet inkluderte også møte med LMD samt praktiske øvelser knyttet til etiske problemstillinger og verdigrunnlaget.

DIREKTORATSSAMLING

Det ble gjennomført en todagers direktoratssamling for alle ansatte. Samlingens overordnede tema var «ett direktorat», med vekt på samarbeid, helhet og felles kultur. Programmet besto i stor grad av gruppearbeid i tverrfaglig sammensatte grupper, og omfattet både innspill til strategiprosessen og en økt med analogt bordspill med fokus på samarbeid på tvers, kulturforståelse og utvikling av konkrete tiltak. Etter et felles faglig fokus på dag to ble samlingen avsluttet med et eksternt innlegg om friksjon og samarbeid.

Flere seksjoner har i forkant og etterkant av direktoratssamlingen fått bistand fra HR til egne samlinger med arbeid knyttet til teamutvikling og samarbeid.

Tiltakene innen leder- og kompetanseutvikling vurderes samlet sett som viktige bidrag til å styrke medarbeiderskap, kommunikasjon, felles kultur og samarbeid på tvers av organisasjonen.

INTERNE KOMPETANSEMIDLER

Hvert år settes det av interne kompetansemidler som ansatte kan søke på i samråd med sin leder. Midlene benyttes til tiltak som både støtter grupper av ansatte og dekker individuelle kompetansebehov. I 2025 ble det blant annet tildelt midler til kurs og opplæring innen tolkning og samisk språk, landbruksfaglig kompetanseheving, herunder kurs om klimagasser i landbruket og bærekraftige matsystemer. Det ble også gitt støtte til utdanning og kurs innen arkiv- og dokumentasjonsforvaltning, sikkerhetsledelse, prosjektledelse samt presentasjons- og ordstyrerkompetanse.

Det ble gjennomført en todagers direktoratssamling for alle ansatte i 2025.

SAMARBEID MED ORGANISASJONENE

Vi har et tillitsfullt og velfungerende samarbeid mellom partene i Landbruksdirektoratet. Vi har gjennomført 13 informasjons-, drøftings- og forhandlingsmøter (IDF) i 2025, hvorav ett ble gjennomført på kontorsted Steinkjer. I 2025 har vi gjennomført opplæring i hovedavtalen i staten for alle ledere, tillitsvalgte og verneombud, og opplæring i budsjettprosess og virksomhetsstyring for de tillitsvalgte. Videre har vi evaluert medbestemmelsen i tråd med hovedavtalen.

BEMANNING OG PERSONALFORVALTNING

ANTALL ANSATTE PER 31. DESEMBER

I Landbruksdirektoratet var det per 31. desember 2025 totalt 251 ansatte fordelt på 247,1 årsverk. Av disse var 231 fast ansatte og 20 midlertidig ansatte. De midlertidige stillingene besto av seks vikariater, tolv engasjementer, én lærling og én åremålsstilling (administrerende direktør).

Kjønnsfordelingen per 31. desember var 63 prosent kvinner og 37 prosent menn. Gjennomsnittsalderen er 45 år, for kvinner 43 år og for menn 49 år.

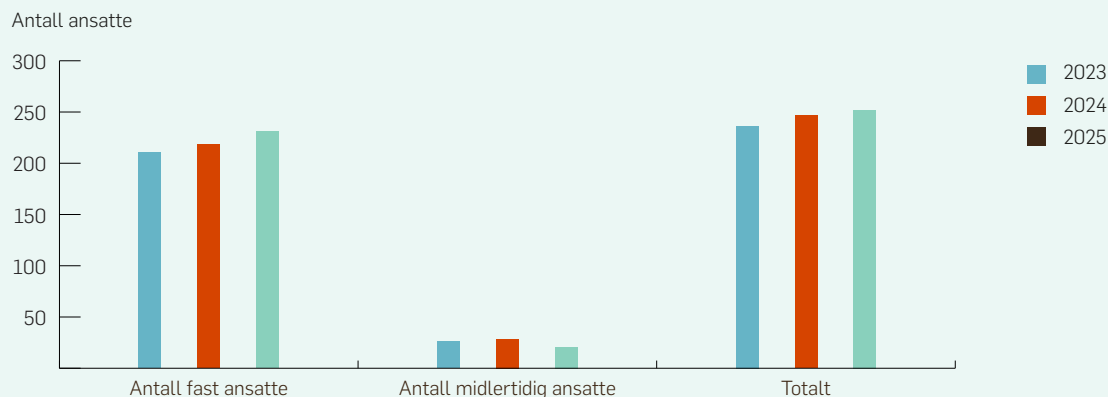
At antall årsverk per 31. desember er lavere enn totalt antall ansatte skyldes at enkelte medarbeidere arbeider deltid, har midlertidig redusert stilling på grunn av omsorgspermisjon eller kombinerer arbeid med delvis pensjon.

FLERE FAST ANSATTE I 2025

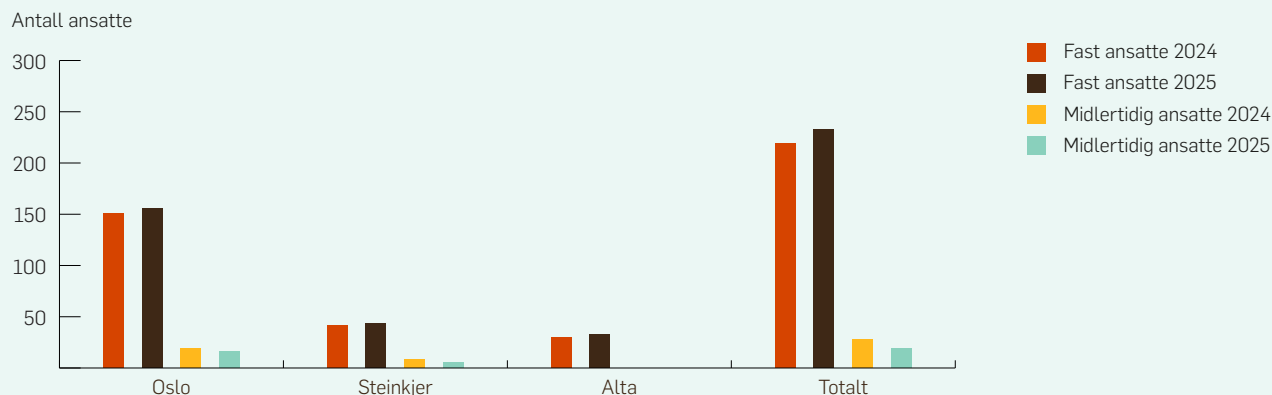
Figuren til høyre viser at antall fast ansatte per 31. desember er høyere i 2025 enn i 2024. Økningen skyldes at vakante stillinger ble besatt før årsskiftet, med tiltredelse i løpet av første kvartal 2025. I tillegg ble det opprettet tre nye stillinger innen IKT, én stilling innen vilt- og utmarksforvaltning, samt en stilling som skal styrke sekretariatet for forskningsstyrene.

UTVIKLING ANTALL ANSATTE PER 31. DESEMBER

ANTALL ANSATTE PER 31. DESEMBER FORDELT PÅ KONTORSTED

RAPPORTERING I HENHOLD TIL SSBS STATISTIKK

Tabellen til høyre viser antall ansatte og avtalte og utførte årsverk i perioden 2023–2025 (tall fra SSB, gjennomsnitt for året):

DELTID, MIDLERTIDIGE ANSETTELSE OG FRAVÆR

Deltidsarbeid i direktoratet er begrunnet ut fra den enkeltes behov og livssituasjon. Det følger av vår personalpolitikk at vi skal tilrettelegge for våre medarbeidere i alle livsfaser, det vil si ved behov for midlertidig redusert stilling grunnet omsorg for barn eller ved delvis pensjon. All deltid i direktoratet er frivillig deltid.

NEDGANG I MIDLERTIDIG ANSATTE

Nedgangen i antall midlertidige ansatte fra 28 i 2024 til 20 i 2025 skyldes i hovedsak behov for færre ansatte i engasjement i tilknytning til strømstøtteordningen og erstatningsordningen for avviklingen av pelsdyrhold.

Midlertidige ansettelser er begrunnet ut ifra et ekstraordinært behov for ressurser og ved behov for vikarer i forbindelse med foreldrepermisjon og annet fravær. Bruken av midlertidige stillinger blir drøftet med de tillitsvalgte to ganger i året.

HELSE, MILJØ OG SIKKERHET (HMS)

Landbruksdirektoratet arbeider systematisk med å utvikle organisasjonen og sikre et godt, helsefremmende fysisk og psykososialt arbeidsmiljø. Dette gjør vi gjennom god ledelse og et bredt spekter av HMS-aktiviteter, blant annet årlige HMS-handlingsplaner, medarbeiderundersøkelser, vernerunder, IA-handlingsplan, forebygging av sykefravær, oppfølging av sykmeldte, arbeidsplassvurderinger, førstehjelpskurs og tett samarbeid med bedriftshelsetjenesten (BHT).

Lederne og vernetjenesten har sentrale roller i HMS-arbeidet sammen med arbeidsmiljøutvalget (AMU) og de lokale arbeidsmiljøutvalgene (LAMU) på Steinkjer og i Alta.

ANTALL ANSATTE OG AVTALTE OG UTFØRTE ÅRSVERK I PERIODEN 2023 – 2025 (TALL FRA SSB, GJENNOMSNIITT FOR ÅRET):

	2023	2024	2025
Antall ansatte ¹	219	241	248
Antall avtalte årsverk ²	214	238	245
Antall utførte årsverk ³	197	218	224

¹ Antall ansatte: Gjennomsnittlig antall ansatte gjennom året basert på Statistisk sentralbyrås statistikk «12623: Ansatte i staten, etter enhet»

² Antall avtalte årsverk: Gjennomsnittet av avtalte årsverk beregnet utfra de ansattes avtalte stillingsprosent gjennom året, hentet fra samme statistikk som note 1

³ Utførte årsverk: Antall avtalte årsverk med fradrag for fraværsdager (unntatt ferie og avspasering). Timelønnede og utbetalt overtid legges til, omregnet til årsverk (jf. PM-2019-13 Definisjon av utførte årsverk). Hentet fra direktoratets lønns- og personaldatasystem.

NOEN NØKKELTALL, I PROSENT:

	Deltid		Midlertidig ansettelse*		Foreldrepermisjon**	
	Menn	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn	Kvinner
2025	2,8 %	3,8 %	7,5 %	15,9 %	11 uker	29 uker
2024	3,2 %	6,0 %	5,3 %	15,2 %	10 uker	24 uker
2023	3,4 %	5,5 %	6,7 %	13,0 %	12 uker	16 uker

*Prosenten er årsgjennomsnitt

**Antall uker foreldrepermisjon er gjennomsnitt.

Bedriftshelsetjenesten deltok i møter i både AMU og LAMU i 2025. AMU og begge LAMU gjennomførte fire møter hver i 2025.

Vernerunder gjennomføres annethvert år; den siste ble gjennomført i 2025. Tiltak fra vernerunden er fulgt opp, og hovedinntrykket er at de ansatte har trygge og gode arbeidsforhold.

Verdensdagen for psykisk helse ble markert med et seminar for alle ansatte. Tema var hvordan vi sammen kan bidra for å styrke vår psykiske motstandskraft i en urolig tid.

Pride markerte vi med et foredrag for alle ansatte om verdien av mangfold av likestillings- og diskrimineringsombud, Bjørn Erik Thon.

Det har ikke vært ulykker, skader eller andre HMS-hendelser i 2025.

KARTLEGGING HJEMMEKONTORORDNING

Landbruksdirektoratet har en hjemmekontorordning som gir mulighet for inntil to dager hjemmekontor per uke. Høsten 2025 gjennomførte vi en kartlegging av ordningen blant de ansatte. Formålet med kartleggingen var å få bedre kunnskap om hvordan bruk av hjemmekontor påvirker det sosiale arbeidsmiljøet, det faglige fellesskapet, opplevelsen av fleksibilitet og ansattes tilhørighet til direktoratet. De tillitsvalgte, hovedverneombudet, HR og representant for mellomledernivået var med i arbeidsgruppen som forberedte kartleggingen. Bedriftshelse-tjenesten bidro med sin fagkunnskap inn i arbeidet.

Kartleggingen viser at 87 prosent av de ansatte er godt fornøyde med hjemmekontorordningen. Ordningen oppfattes som positiv fordi den gir økt fleksibilitet og bidrar til å gjøre direktoratet til en mer attraktiv arbeidsgiver. Kombinasjonen av inntil to dager hjemmekontor og tre dager på kontoret omtales som en god og balansert løsning.

Samtidig peker resultatene på behov for tiltak som sikrer at det sosiale arbeidsmiljøet og det faglige fellesskapet ikke svekkes over tid. Arbeidsmiljøutvalget, de tillitsvalgte og ledelsen vil i fellesskap følge opp kartleggingen med relevante tiltak.

Foto: Landbruksdirektoratet

SYKEFRAVÆR

Landbruksdirektoratet arbeider systematisk for å forebygge sykefravær og sikre god oppfølging av sykmeldte medarbeidere. Bedriftshelsetjenesten brukes aktivt i dette arbeidet. De siste årene har vi fulgt utviklingen i sykefraværet nøye, særlig utviklingen i langtidsfraværet. Lederne følger opp langtidsfravær i samarbeid med HR, NAV og bedriftshelsetjenesten for å finne gode og relevante tiltak for den enkelte.

IA-handlingsplan 2025–2028 har som mål å redusere sykefraværet, hindre frafall og arbeide med forebyggende arbeidsmiljøarbeid. Måltallet for det totale sykefraværet i årsgjennomsnitt er satt til 4,5 prosent.

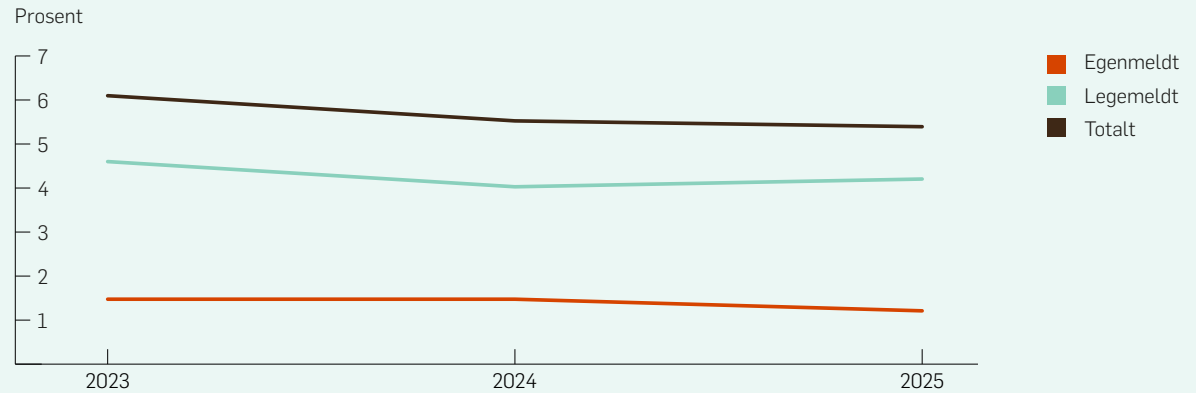
I 2025 endte det totale sykefraværet på 5,4 prosent, som er på samme nivå som i 2024.

Det er en tydelig nedgang i det totale sykefraværet fra 2023 til 2024, og det ligger på samme nivå de to siste årene. Det er en svak økning i det legemeldte fraværet fra 2024 til 2025.

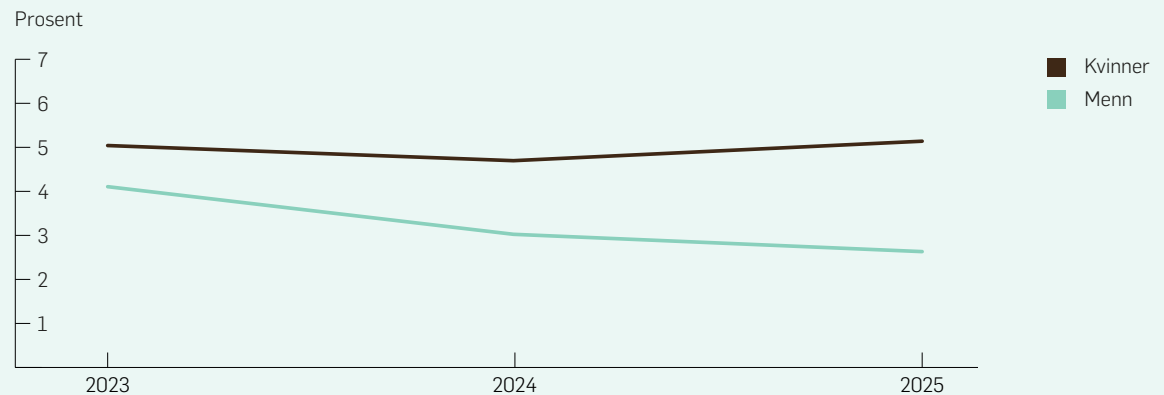
Det legemeldte sykefraværet er høyere blant kvinner enn menn. For kvinner var det en nedgang fra 5 prosent i 2023 til 4,7 prosent i 2024, før det økte til 5,1 prosent i 2025. For menn har sykefraværet gått ned fra 4,1 prosent i 2023 til 2,6 prosent i 2025.

Kvartalsvis sykefraværstatistikk behandles i arbeidsmiljøutvalget, toppledergruppa og i samarbeidsforumet (IDF) mellom ledelsen og de tillitsvalgte.

TOTALT SYKEFRAVÆR 2023–2025

LEGEMELDT SYKEFRAVÆR FORDELT PÅ KJØNN 2023–2025

REKRUTTERING

Det ble utlyst 43 stillinger i 2025. Åtte av de utlyste stillingene var midlertidige stillinger, hvorav én var traineestilling.

46 medarbeidere hadde oppstartsdato i 2025. To av de 46 ansatte (4,35 prosent) oppga funksjonsnedsettelse og/eller fravær fra arbeid, utdanning eller opplæring. Det var totalt 40 søkere i denne målgruppen i 2025, hvorav 20 var kvalifisert for de(n) aktuelle stilling(e). Antallet ansettelse i målgruppen er det samme som i 2024, men med fem færre utlyste stillinger tilsier dette en svak positiv utvikling. Det er gjennomført analyse av tiltak for å motvirke diskriminering i rekrutteringsprosessen, som en del av arbeidet med ARP § 26. Blant tiltakene er fast tekst om inkluderende arbeidsliv og mangfold i alle utlysninger, samt krav om at rekrutterende leder må skriftlig begrunne hvorfor kvalifiserte kandidater i målgruppen ikke innkalles til intervju. Vi har ambisjoner om en videre positiv utvikling, og en jevnlig vurdering av tiltak for å øke antallet ansettelse i denne målgruppen.

Landbruksdirektoratet er tilknyttet opplæringskontoret OK stat. I 2025 er det én lærling innen service og administrasjon, som avslutter sin læretid sommeren 2026. I 2026 er det planlagt rekruttering av en til tonye lærlinger og det er mest aktuelt med lærling(er) i innholdsproduksjonsfaget.

NØKKELOPPLYSNINGER OM REKRUTTERING

43 stillinger utlyst

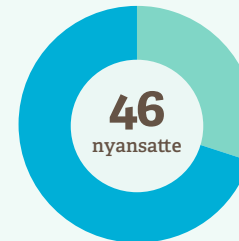
55 %
kvinner

45 %
menn

Søkere i 2025

70 %
kvinner

30 %
menn

Nyansatte i 2025

LIKESTILLING OG IKKE-DISKRIMINERING

KJØNNSBALANSE

Per 31. desember var kjønnsbalansen i virksomheten 63 prosent kvinner og 37 prosent menn.

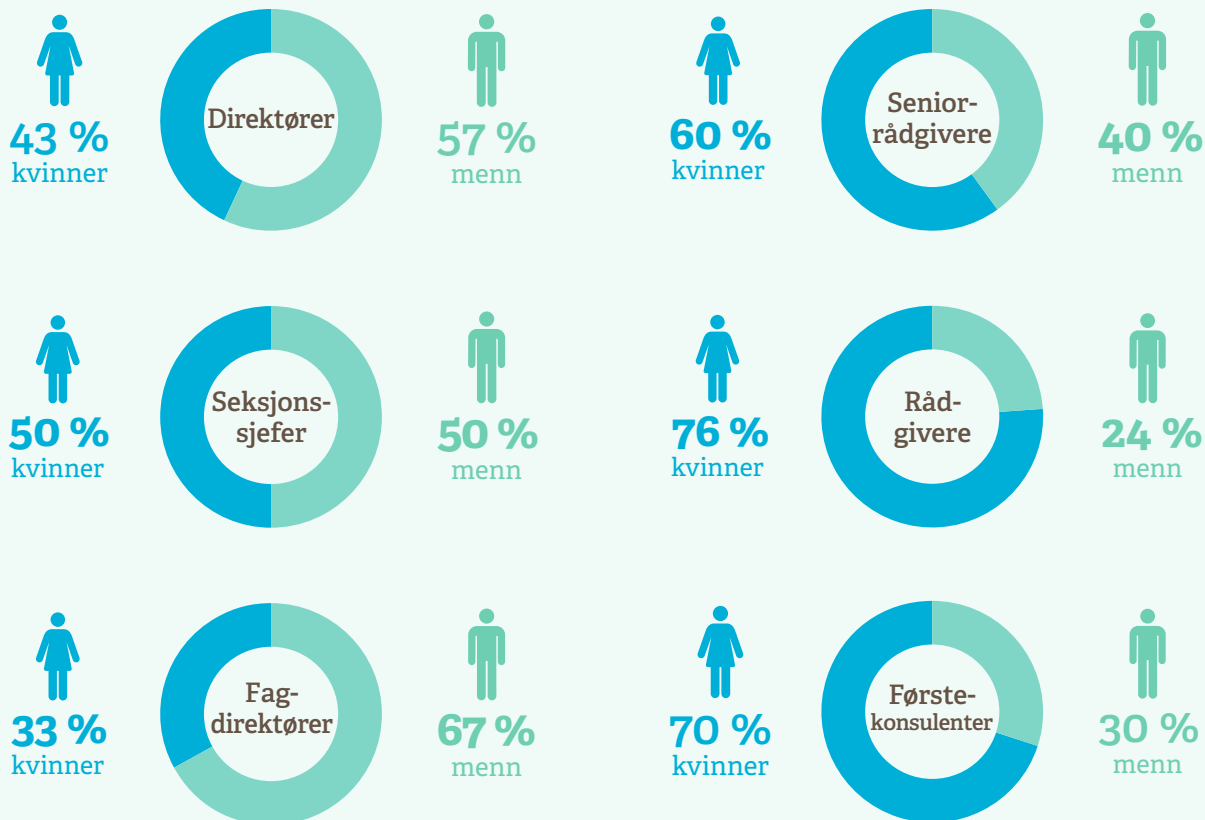
I toppledergruppen, som består administrerende direktør og direktørene, er kjønnsbalansen 50 prosent kvinner og 50 prosent menn. Til sammenlikning var kvinneandelen i toppledergruppen 14 prosent i 2024.

Blant seksjonssjefer er kjønnsbalansen 50 prosent kvinner og 50 prosent menn.

Kjønnsbalansen blant seniorrådgivere er jevnere i 2025 enn tidligere, med 60 prosent kvinner og 40 prosent menn, mens kjønnsbalansen for rådgivere og førstekonsulenter er 76 prosent kvinner for rådgiver og 70 prosent kvinner for førstekonsulent. Forklaringen er at virksomheten har ansatt flere kvinner enn menn i stillinger som førstekonsulent og rådgiver, noe som har bidratt til en økende kvinneandel i disse stillingskategoriene.

Kjønnsbalanse fordelt på stillingskoder per 31.12.2025

Per 31. desember var kjønnsbalansen i virksomheten 63 prosent kvinner og 37 prosent menn.

SOM ARBEIDSIVER

Landbruksdirektoratet har i 2025 videreført arbeidet med aktivitets- og redegjørelsesplikten som arbeidsgiver, i tråd med likestillings- og diskrimineringsloven § 26. Arbeidet er gjennomført i en partssammensatt gruppe, basert på Bufdirsin metodikk, og bygger på tidligere kartlegginger og analyser.

Det er gjennomført analyser av rekruttering, forfremmelse og utviklingsmuligheter, lønns- og arbeidsvilkår, tilrettelegging samt muligheten for å kombinere arbeid og familieliv, med utgangspunkt i relevante diskrimineringsgrunnlag.

Analysen viser at risikoen for diskriminering i rekruttering samlet sett vurderes som lav, blant annet som følge av etablert personalpolitikk, avtaleverk og etterlevelse av kvalifikasjonsprinsippet. Det er samtidig identifisert risikoområder knyttet til universell utforming og kompetanse om mangfoldsrekruttering, som følges opp gjennom prosessutvikling og opplæring.

For forfremmelse og utviklingsmuligheter er det identifisert risiko for at ansatte i permisjon, deltidsansatte og midlertidig ansatte i mindre grad inkluderes i karriere- og kompetansetiltak. Dette følges opp i lederdialog og lederopplæring.

Innen lønns- og arbeidsvilkår bygger analysen på tidligere kartlegginger som viser vedvarende kjønnsforskjeller i lønnsutvikling. Risiko knyttes blant annet til forhandlingspraksis, lederes skjønnsutøvelse samt konsekvenser av permisjon og omsorgsoppgaver. For øvrige diskrimineringsgrunnlag er datagrunnlaget begrenset, men risikoene vurderes å ha tilsvarende trekk. Dette følges opp i lønnsfastsettelse, lederopplæring og partsdialog.

Virksomheten har lagt til rette for ansatte med ulike behov gjennom fleksible løsninger, tilrettelegging for delvis omsorgspermisjon og pensjon og tilgang til egnede rom for hvile. Arbeidet med universell utforming er videreført, og mangfolds- og inkluderingsarbeidet er synliggjort blant annet gjennom markering av Pride ved alle kontorsteder.

GJENNOMSNITTSLØNN PER STILLINGSKODE FORDELT PÅ KJØNN PER 31.12

	2023		2024*		2025	
	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn
Direktører	1 255 876	1 192 032	-	1 247 217	1 180 653	1 251 748
Seksjonssjefer	937 736	967 592	969 681	997 712	985 652	1 047 212
Fagdirektører	921 714	941 282	889 337	915 826	849 792	1 092 138
Seniorrådgivere	714 487	746 137	737 076	763 640	767 788	802 485
Rådgivere	604 381	605 788	619 688	622 974	643 621	653 422
Førstekonsulenter	558 225	574 782	570 174	555 657	581 844	555 082

*Tallene for 2024 er oppdatert med lønnsoppgjøret for 2024 som ble gjennomført i 2025.

Analysen av muligheten til å kombinere arbeid og familieliv viser at lov- og avtaleverk i utgangspunktet gir like rettigheter, men at det fortsatt er risiko for ubevisst diskriminering knyttet til permisjon, lønnsutvikling og karrieremuligheter. Det er identifisert behov for økt bevissthet i praksis og retningslinjer. Dette er inkludert i revisjon av personalpolitikken til virksomheten og et tema i partsamarbeidet.

SOM FORVALTNINGSORGAN

Landbruksdirektoratet har i 2025 hatt lavere aktivitet enn ønsket i arbeidet med aktivitets- og redegjørelsesplikten (ARP), jf. likestillings- og diskrimineringsloven § 24. I november 2025 ble en ny arbeidsgruppe satt, bestående av representanter fra alle fagavdelingene. Siden ordningene sist ble evaluert (2023) har nye fagområder blitt tilført direktoratet. I 2026 skal gruppen oppdatere kunnskapsgrunnlaget for våre ordninger.

NØKKELOPPLYSNINGER OM LIKELØNN

For seksjonssjefer har menn hatt en noe høyere lønnsutvikling enn kvinner, grunnet utskifting av ledere og ansettelse av kvinnelige ledere som er yngre og har mindre erfaring enn de som sluttet. Lønnsforskjellen hos seniorrådgivere kan forklares med at mannlige seniorrådgivere i snitt har lengre arbeidserfaring enn kvinnelige. Lønnsforskjellen på rådgivere er utjevnet. For førstekonsulenter har nå kvinner høyere lønn enn menn. Forskjellen handler mer om inngangslønn og endring av stillingskoder til rådgivere.

Del 5

Vurdering av fremtidsutsikter

Foto: T. Gustavsen

FRAMTIDSUTSIKTER

Den reviderte strategien til Landbruksdirektoratet peker på behovet for å håndtere høyere kompleksitet, raskere skift i rammevilkår og økte krav til samhandling, kapasitet og kompetanse. De fire hovedstolpene:

- brukerrorettet og effektiv forvaltning
- tydelig kunnskapsleverandør
- attraktiv arbeidsplass og
- endringsdyktig organisasjon

– er førende for hvordan vi skal møte de kommende utfordringene.

DIGITALISERING OG BEHOVET FOR MODERNISERING

Den teknologiske utviklingen og ambisjonene i Regjeringens «Nasjonal digitaliseringsstrategi» gjør digital transformasjon til en forutsetning for direktoratets videre arbeid og måloppnåelse. I årene framover må våre fagsystemer videreutvikles, arbeidsprosesser forbedres og standardiseres, og dataflyt og datakvalitet styrkes for å realisere mer helhetlige, brukervennlige og automatiserte tjenester. Regional forvaltning og kommunes rolle som førstelinjemyndighet står sentralt i denne utviklingen.

Strategien vektlegger også at økt bruk av digitale verktøy og kunstig intelligens stiller krav til kontinuerlig kompetanseutvikling, styrket IT-sikkerhet og en organisasjon som evner å ta i bruk ny teknologi raskt, trygt og med høy kvalitet.

STERKT ØKENDE OPPDRAGSMENGDE INNEN KLIMA, MILJØ OG NATUR

Klimaendringer, nye miljøkrav, naturtap, risiko i produksjonsgrunnlaget og økende rettsliggjøring vil gi en vesentlig større og mer kompleks oppgaveportefølje.

Som tydelig kunnskapsleverandør må direktoratet levere grundige beslutningsgrunnlag med høy kvalitet.

Landbruksdirektoratet vil fortsette arbeidet med å sikre mer effektiv saksbehandling på naturskadeordningen.

Foto: Landbruksdirektoratet

Landbruksdirektoratet vil fortsette arbeidet med å sikre mer effektiv saksbehandling på naturskadeordningen.

AREALBRUK UNDER PRESS

– OG ØKENDE BEHOV FOR AVVEININGER

Det er sannsynlig at politiske målkonflikter om klima, natur og arealbruk vil tilspisse seg. Dette gjelder innenfor hele Landbruksdirektoratets ansvarsområde: reindriftens arealer, jordvern, og skogarealer.

Landbruksdirektoratet må bidra til helhetlige vurderinger som avveier matproduksjon og bærekraftig bruk av fornybare naturressurser, natur, energi, klima og næringsutvikling. Som endringsdyktig organisasjon må vi ha kapasitet til å håndtere at slike vurderinger ofte kommer med korte tidsfrister, oftere og i større omfang – og under økt oppmerksomhet fra media, interessegrupper og rettslige prosesser.

MATFORSYNING

Matforsyningen i Norge er basert på å sikre arealene for matproduksjon og et aktivt landbruk med en nasjonal produksjon. I tillegg er vi avhengig av velfungerende internasjonale markeder. Mat- og drikkeindustrien er en av få komplette verdikjeder i Norge. Det er betydelig importkonkurranse på bearbejdede landbruksvarer. For å opprettholde og øke norskandelen i hjemmemarkedet for norske jordbruksvarer, må konkurransekraften styrkes i hele verdikjeden. Landbruksdirektoratet har og vil ha viktige roller i forvaltning og kunnskapsgrunnlag innenfor alle disse områdene.

INTERNASJONALE FORHOLD

Det er økt usikkerhet om økonomiske, sikkerhetspolitiske og handelspolitiske forhold. Dette er rammebetingelser som påvirker de verdikjedene Landbruksdirektoratet har ansvar for. Vi må fortsatt sikre at direktoratet har nødvendig innsikt i internasjonale prosesser og rammebetingelser, særlig knyttet til EU/EØS og WTO, men også øvrige forhold.

ORGANISATORISKE FORUTSETNINGER OG KOMPETANSEBEHOV

Knapphet på arbeidskraft, økt spesialisering og variasjon i kompetansebehov vil påvirke direktoratets evne til å levere på samfunnsoppdraget. Utviklingen vil kreve målrettet kompetanseutvikling, effektiv bruk av ressurser og evne til å prioritere. Direktoratet må være forberedt på å skulle håndtere flere tilfeller av at komplekse hendelser innenfor vårt ansvarsområde som krever rask koordinering, tverrfaglig samhandling og tydelige prioriteringer. Det vil kreve en organisasjon som er robust, fleksibel og i stand til å omstille seg når rammebetingelsene endres.

OPPSUMMERT

De kommende årene vil preges av en kombinasjon av usikkerhet i internasjonale forhold, sterkere miljø- og klimakrav, økt oppdragspress, mer krevende arealspørsmål og høyere forventninger til digital modenhet og kunnskapsbasert forvaltning. Med en strategi som vektlegger effektiv ressursbruk, sterkere kunnskapsgrunnlag, attraktiv arbeidsplass og høy endringsevne, står Landbruksdirektoratet godt rustet til å møte utviklingen. Samtidig vil oppgavene kreve både styrket kapasitet og gjennomføringsevne, tett samarbeid med andre aktører og evnen til å ta i bruk nye arbeidsformer og teknologiske muligheter.

Landbruksdirektoratet må bidra til helhetlige vurderinger som avveier matproduksjon og bærekraftig bruk av fornybare naturressurser, natur, energi, klima og næringsutvikling.

Del 6

Årsregnskap

Foto: Landbruksdirektoratet

LEDELSEKOMMENTAR TIL ÅRSREGNSKAP FOR 2025

BEKREFTELSE

Årsregnskapet er avlagt i henhold til «Bestemmelser om økonomistyring i staten», rundskriv R-115 fra Finansdepartementet og krav fra Landbruks- og matdepartementet i Hovedinstruks for Landbruksdirektoratet. Direktoratet fører og rapporterer virksomhetsregnskapet i henhold til de statlige regnskapsstandardene (SRS) fra og med 2025.

Regnskapet gir et dekkende bilde av Landbruksdirektoratets tildelinger, regnskapsførte utgifter, inntekter, eiendeler og gjeld.

FONDSREGNSKAPENE

Landbruksdirektoratet fører regnskap for fem statlige fond. Disse føres per nå ikke i henhold til SRS. For Landbrukets utviklingsfond (LUF), Reindriftens utviklingsfond (RUF) og Viltfondet utarbeides det selvstendige årsregnskap som inngår i fondenes årsrapporter som avlegges av Landbruksdirektoratet. Fondet for forskningsavgift på landbruksprodukter og Utviklingsfondet for skogbruk har egne styrever som avlegger årsregnskaper. Disse regnskapene inngår i fondenes egne årsrapporter som blir publisert på direktoratets hjemmeside.

Direktoratet forvalter og regnskapsfører også de ikke-statlige ordningene Prisutjevnsordningen for melk, Sentralt inntrukne rentemidler fra skogfond og Midler til å fremme hestesport, hestehold og avl. Regnskapene for disse ordningene inngår ikke i denne årsrapporten. Utvalget for sentralt inntrukne rentemidler fra skogfond og tilskuddsordningen Midler til å fremme hestesport, hestehold og avl avlegger egne regnskap og utarbeider egne årsrapporter som publiseres på direktoratets hjemmeside. Direktoratet er videre sekretariat for Omsetningsrådet som også inkluderer Kvoteordningen for melk. Omsetningsrådet er et offentlig organ med frittstående stilling med eget styre som avlegger regnskap og utarbeider årsrapport. Denne blir publisert på direktoratets hjemmeside.

Foto: Landbruksdirektoratet

VURDERING AV VESENTLIGE FORHOLD

AVVIK I FORHOLD TIL TILDELING

Landbruksdirektoratet har i 2025 utbetalt 30,8 mrd. kroner i tilskudd og erstatninger. Utnyttelsesgraden for tilskudds- og erstatningsordningene ble på 98 prosent av tildelingen, og det samlede mindreforbruket ble derfor på om lag 0,6 mrd. kroner. Hovedparten av mindreforbruket vedrører ordningen for erstatning ved avvikling av pelsdyrhold (0,4 mrd. kroner) og må bl.a. ses i sammenheng med at en del gitte tilbud er påklaget og dermed ikke utbetalt. Kapittel 1150.73 Pristilskudd har et mindreforbruk på 63 mill. kroner. Det utgjør en prosent av tildelingen på 6,3 mrd. kroner. Mindreforbruket skyldes at kornavlingene ble lavere enn prognostisert (prisnedskrivning korn) i løpet av 2025.

På kap. 1140 Høstbare viltressurser har vi et samlet mindreforbruk på 14 mill. kroner, når vi tar med Miljødirektoratets bruk av tildelte belastningsfullmakter, bl.a. som følge av at planlagt teknologiutvikling har blitt finansiert av andre midler, at planlagte anskaffelser er forskjøvet til 2026 og at en rekke prosjekter først vil bli sluttført i 2026.

I 2025 har Landbruksdirektoratet hatt en tildeling på 319 mill. kroner til rådighet til direktoratets driftsutgifter over kap. 1142.01. Årsresultatet viser et mindreforbruk på 16,4 mill. kroner svarende til 5,1 prosent av årets tildeling. Hovedforklaringene på mindreforbruket er aktivitetsforskyvinger fra 2025 til 2026 og at vi satte av om lag 4,3 mill. kroner for mye i arbeidsgivers andel av pensjon.

Inntektskravet på kap. 4142.01 er oppfylt. Inntektene kommer fra dekning av direktoratets administrative kostnader som sekretariat for Omsetningsrådet og for de ulike fondene.

Direktoratet er i 2025 gitt to belastningsfullmakter av henholdsvis Miljødirektoratet (3 mill. kroner) og Digitaliseringsdirektoratet (7,9 mill. kroner). Fullmakten fra Miljødirektoratet er belastet i sin helhet, mens vi har hatt et mindreforbruk på 6,5 mill. kroner når det gjelder fullmakten fra Digitaliseringsdirektoratet. Denne fullmakten er gitt til medfinansiering av prosjektet Digitalisering av konsesjonsavklaringer. Forklaringen på mindreforbruket er at oppstart av prosjektet ble senere enn planlagt.

ENDRINGER MOT FOREGÅENDE ÅR

Direktoratets samlede driftskostnader innen kontogruppene 4-7 har økt med 40,1 mill. kroner i forhold til 2024. Det tilsvarer en økning på tolv prosent.

De samlede lønns- og personalkostnader er økt med 16,9 mill. kroner hvilket primært skyldes økningen i antall ansatte fra 2024 til 2025, jf. kapitlet om organisasjonsutvikling og personalforvaltning.

Øvrige driftskostnader er økt med 23,2 mill. kroner sammenlignet med 2024. Økningen henger sammen med at vi har overtatt ansvaret for forvaltningen av høstbare viltressurser fra 1. januar 2025. De samlede øvrige driftskostnader på dette området har vært 32,9 mill. kroner. I forbindelse med beredskapslagringen av korn har det vært en stigning i kostnadene for lagring av korn på 6,4 mill. kroner som ledd i oppbyggingen av lageret. Videre har vi brukt 2,4 mill. kroner mer på IKT-lisenser. Til gjengjeld har vi ført 14,6 mill. kroner mindre på konsulent- og tjenesteytelser i forbindelse med utvikling og vedlikehold av våre fagsystemer og 3,9 mill. kroner mindre på kjøp av andre fremmede tjenester (på andre områder enn forvaltningen av høstbare viltressurser). Mesteparten av denne reduksjonen kan forklares med overgangen til regnskapsføring i henhold til SRS. En del av kostnadene som tidligere ble ført på konto 6710, 6750 og 6780, føres nå som investeringskostnad.

Direktoratets investeringsutgifter er økt med 25,8 mill. kroner sammenlignet med 2024. Hovedforklaringen er direktoratets overgang til regnskapsføring etter SRS. Konsulent- og tjenesteytelser som tidligere er ført som driftskostnader føres nå som investeringskostnader. I tillegg har vi investert 5,5 mill. kroner mer i beredskapskorn sammenlignet med 2024.

Utbetalinger av tilskudd og støtte er økt med 2,1 mrd. kroner i forhold til 2024. Økningen er relatert til tilskuddsordninger finansiert over jordbruksavtalen og er i overensstemmelse med jordbruksavtalen 2025/2026.

Auksjonsinntektene fra salg av tollkvoter ligger vel 68 mill. kroner over fjorårets resultat bl.a. som følge av kvotene for meieri og kjøtt innenfor ordningen Utenlandsbearbeiding ble solgt for tre år (2026-2028) og fordi kvotene for kjøtt og kraftfôrråvarer ble dyrere (gikk til høyere priser) enn tidligere. Inntektene fra forskningsavgiften på landbruksprodukter ligger 15,4 mill. kroner over inntekten i 2024. Det skyldes økte priser og/eller økt volum av vegetabilier og import i tillegg til økte priser for korn, kjøtt og melk. De økte innkrevinger kan for øvrig forklares med at vi fra og med 2025 har innkrevd jeger- og fellingsavgifter.

TILLEGGSOPPLYSNINGER

Riksrevisjonen er revisor og bekrefter årsregnskapet for Landbruksdirektoratet. Årsregnskapet er ikke ferdig revidert. Revisjonsberetningen vil bli publisert på Landbruksdirektoratets nettsider når den foreligger.

Oslo, 15. mars 2026

ELI REISTAD

administrerende direktør
Landbruksdirektoratet

Foto: Landbruksdirektoratet

Prinsippnote til årsregnskapet

KONTANTREGNSKAPET

Årsregnskap for Landbruksdirektoratet er utarbeidet og avlagt etter nærmere retningslinjer fastsatt i bestemmelser om økonomistyring i staten («bestemmelsene»). Årsregnskapet er i henhold til krav i bestemmelsene punkt 3.4.1, nærmere bestemmelser i Finansdepartementets rundskriv R-115 av 26. november 2025 og eventuelle tilleggskrav fastsatt av overordnet departement.

Oppstillingen av bevilgningsrapporteringen og artskontorrapporteringen er utarbeidet med utgangspunkt i bestemmelsene punkt 3.4.2 – de grunnleggende prinsippene for årsregnskapet:

- Regnskapet følger kalenderåret.
- Regnskapet inneholder alle rapporterte utgifter og inntekter for regnskapsåret.
- Regnskapet er utarbeidet i tråd med kontantprinsippet.
- Utgifter og inntekter er ført i regnskapet med brutto beløp.

Oppstillingene av bevilgnings- og artskontorrapportering er utarbeidet etter de samme prinsippene, men gruppert etter ulike kontoplaner. Prinsippene samsvarer med krav i bestemmelsene punkt 3.5 til hvordan virksomhetene skal rapportere til statsregnskapet. Sumlinjen «Netto rapportert til bevilgningsregnskapet» er lik i begge oppstillingene.

Virksomheten er tilknyttet statens konsernkontoordning i Norges Bank i henhold til krav i bestemmelsene pkt. 3.7.1. Bruttobudsjetterte virksomheter tilføres ikke likviditet gjennom året, men har en trekkrettighet på sin konsernkonto. Ved årets slutt nullstilles saldoen på den enkelte oppgjørskonto ved overgang til nytt år.

BEVILGNINGSRAPPORTERINGEN

Oppstillingen av bevilgningsrapporteringen omfatter en øvre del med bevilgningsrapporteringen og en nedre del som viser beholdninger virksomheten står oppført med i kapitalregnskapet. Bevilgningsrapporteringen viser regnskapstall som Landbruksdirektoratet har rapportert til statsregnskapet. Det stilles opp etter de kapitler og poster i bevilgningsregnskapet som virksomheten har fullmakt til å disponere. Kolonnen «samlet tildeling» viser hva virksomheten har fått stilt til disposisjon i tildelingsbrev for hver statskonto (kapittel/post). Oppstillingen viser i tillegg alle finansielle eiendeler og forpliktelser virksomheten står oppført med i statens kapitalregnskap.

Mottatte fullmakter til å belaste en annen virksomhets kapittel/post (belastningsfullmakter) vises ikke i kolonnen for samlet tildeling, men er omtalt i note B til bevilgningsoppstillingen. Utgiftene knyttet til mottatte belastningsfullmakter er bokført og rapportert til statsregnskapet, og vises i kolonnen for regnskap.

Avgitte belastningsfullmakter er inkludert i kolonnen for samlet tildeling, men bokføres og rapporteres ikke til statsregnskapet fra virksomheten selv. Avgitte belastningsfullmakter bokføres og rapporteres av virksomheten som har mottatt belastningsfullmakten og vises derfor ikke i kolonnen for regnskap. De avgitte fullmaktene fremkommer i note B til bevilgningsoppstillingen.

ARTSKONTORRAPPORTERINGEN

Oppstillingen av artskontorrapporteringen har en øvre del som viser hva som er rapportert til statsregnskapet etter standard kontoplan for statlige virksomheter og en nedre del som viser eiendeler og gjeld som inngår i mellomværende med statskassen. Artskontorrapporteringen viser regnskapstall Landbruksdirektoratet har rapportert til statsregnskapet etter standard kontoplan for statlige virksomheter. Virksomheten har en trekkrettighet på konsernkonto i Norges Bank. Tildelingene er ikke inntektsført og derfor ikke vist som inntekt i oppstillingen.

Oppstilling av bevilgningsrapportering, 31.12.2025

LANDBRUKSDIREKTORATET

Utgifts-kapittel	Kapittelnavn	Post	Posttekst	Note	Samlet tildeling for 2025*	Regnskap per 31.12.2025	Merutgift (-) og mindretgift
1100	Landbruks- og matdepartementet	21	LMD spesielle driftsutgifter	A	2 700 000	0	2 700 000
1137	Forskning og innovasjon	54	Næringsrettet matforskning mv.	A	250 000 000	250 884 101	-884 101
1138	Støtte til organisasjoner m.m	73	Nasjonalt senter for fjellandbruk	A	4 358 000	4 358 000	0
1139	Genressurser, miljø- og ressursregistreringer	70	Tilskudd til bevaring og bærekraftig bruk av husdyr-, plante-, og skogstregenetiske ressurser	A	7 675 000	7 675 000	0
1139	Genressurser, miljø- og ressursregistreringer	71	Tilskudd til genressursforvaltning og miljøtiltak	A,B	2 712 000	2 712 000	0
1140	Høstbare viltressurser – forvaltning og tilskudd til viltformål (Viltfondet)	01	Driftsutgifter	A,B	14 280 000	13 852 326	427 674
1140	Høstbare viltressurser – forvaltning og tilskudd til viltformål (Viltfondet)	21	Spesielle driftsutgifter	A,B	33 205 000	21 170 883	12 034 117
1140	Høstbare viltressurser – forvaltning og tilskudd til viltformål (Viltfondet)	71	Tilskudd til viltformål	A,B	38 631 000	23 505 376	15 125 624
1141	Høstbare viltressurser – jegerprøve, tilskudd til organisasjoner m.m	23	Jegerprøve m.m.	A,B	5 213 000	4 106 193	1 106 807
1141	Høstbare viltressurser – jegerprøve, tilskudd til organisasjoner m.m	75	Organisasjoner – høstbare viltressurser	A	1 206 000	1 121 586	84 414
1142	Landbruksdirektoratet	01	Driftsutgifter	A,B	319 008 000	302 616 982	16 391 018
1142	Landbruksdirektoratet	21	Spesielle driftsutgifter, beredskapslagring av korn	A,B	73 710 000	71 996 312	1 713 688
1142	Landbruksdirektoratet	45	Større utstyrkjøp og vedlikehold	A,B	14 149 000	11 044 301	3 104 699
1142	Landbruksdirektoratet	50	Arealressurskart	A	8 251 000	8 251 000	0
1142	Landbruksdirektoratet	60	Tilskudd til veterinærdekning	A	199 159 000	198 802 519	356 481
1142	Landbruksdirektoratet	70	Tilskudd til fjellstuer	A	885 000	885 000	0
1142	Landbruksdirektoratet	71	Tiltak for bærekraftig reindrift	A,B	10 352 000	2 031 963	8 320 037
1142	Landbruksdirektoratet	72	Erstatninger ved ekspropriasjon og leie av rett til reinbeite	A	630 000	591 459	38 541

Utgifts- kapittel	Kapittelnavn	Post	Posttekst	Note	Samlet tildeling for 2025*	Regnskap per 31.12.2025	Merutgift (-) og mindret- utgift
1142	Landbruksdirektoratet	73	Tilskudd erstatninger m.m.	A	109 610 000	72 758 831	36 851 169
1142	Landbruksdirektoratet	74	Kompensasjon til dyreeiere som blir pålagt beitenekt	A	1 000 000	0	1 000 000
1142	Landbruksdirektoratet	75	Støtte til jordbruks- og veksthusnæringen for ekstraordinære strømutfgifter	A	39 100 000	41 851 968	-2 751 968
1142	Landbruksdirektoratet	77	Tilskudd ved kompensasjon ved avvikling av pelsdyrhold	A,B	725 011 000	319 702 000	405 309 000
1142	Landbruksdirektoratet	78	Tilskudd til omstilling ved avvikling av pelsdyrhold	A,B	160 000	59 855	100 145
1142	Landbruksdirektoratet	79	Tilskudd til reindriften for andel av verdiskapning fra vindkraft	A	6 000 000	5 723 307	276 693
1142	Landbruksdirektoratet	80	Beredskapslager matmel	A	20 000	20 000	0
1148	Naturskade – erstatninger	71	Naturskade – erstatninger	A	153 300 000	122 534 501	30 765 499
1149	Verdiskapnings- og utviklingstiltak i landbruket	51	Tilskudd til Utv.fondet for skogbruket	A	3 666 000	3 666 000	0
1149	Verdiskapnings- og utviklingstiltak i landbruket	53	Utvikling av metodikk for flerbruk i skogbruksplanleggingen	A	10 000 000	6 522 000	3 478 000
1149	Verdiskapnings- og utviklingstiltak i landbruket	71	Tilskudd til verdiskapningstiltak til skogbruket	A,B	53 872 000	52 190 189	1 681 811
1149	Verdiskapnings- og utviklingstiltak i landbruket	73	Tilskudd til skog, klima- og energitiltak	A,B	30 119 000	30 100 631	18 369
1150	Til gjennomføring av jordbruksavtalen m.m	21	Spesielle driftsutgifter	A,B	24 192 000	14 552 512	9 639 488
1150	Til gjennomføring av jordbruksavtalen m.m	50	Tilskudd til Landbrukets utviklingsfond	A	2 995 383 000	2 995 383 000	0
1150	Til gjennomføring av jordbruksavtalen m.m	70	Markedsregulering	A,B	299 600 000	292 478 143	7 121 857
1150	Til gjennomføring av jordbruksavtalen m.m	71	Tilskudd ved avlingssvikt	A	104 400 000	71 694 894	32 705 106
1150	Til gjennomføring av jordbruksavtalen m.m	73	Pristilskudd	A	6 281 100 000	6 217 784 107	63 315 893
1150	Til gjennomføring av jordbruksavtalen m.m	74	Direkte tilskudd	A,B	17 480 600 000	17 460 404 395	20 195 605
1150	Til gjennomføring av jordbruksavtalen m.m	77	Utviklingstiltak	A,B	398 360 000	379 152 175	19 207 825
1150	Til gjennomføring av jordbruksavtalen m.m	78	Velferdsordninger	A,B	2 011 462 000	1 978 839 385	32 622 615

Utgifts- kapittel	Kapittelnavn	Post	Posttekst	Note	Samlet tildeling for 2025*	Regnskap per 31.12.2025	Merutgift (-) og mindre- utgift
1151	Til gjennomføring av reindriftsavtalen	51	Tilskudd til Reidriftens utviklingsfond	A	88 500 000	88 500 000	0
1151	Til gjennomføring av reindriftsavtalen	72	Tilskudd til organisasjonsarbeid	A	8 600 000	8 600 000	0
1151	Til gjennomføring av reindriftsavtalen	75	Kostnadssenkende og direkte tilskudd	A,B	133 405 000	128 863 949	4 541 051
1151	Til gjennomføring av reindriftsavtalen	79	Velferdsordninger	A,B	3 317 000	3 280 309	36 691
0471	Statens erstatningsansvar og Stortingets rettferdsvederlagsordning	71	Erstatningsansvar m.m.		0	1 666 217	-1 666 217
1400	Klima og miljødepartementet	21	Belastningsfullmakt fra Miljødirektoratet		0	3 000 000	-
1540	Digitaliseringsdirektoratet	25	Medfinansieringsordning for digitaliseringsprosjekter		0	1 352 252	-
1633	Nettoordning, statlig betalt merverdiavgift	01	Nettoordning for mva i staten		0	45 502 579	-
Sum utgiftsført					31 946 901 000	31 271 788 200	

Inntektskapittel	Kapittelnavn	Post	Posttekst	Note	Samlet tildeling*	Regnskap 2025	Merinntekt og mindreinntekt (-)
4141	Høstbare viltressurser	01	Driftsinntekter	B	4 680 000	5 088 806	408 806
4142	Landbruksdirektoratet	01	Driftsinntekter	B	52 381 000	52 392 980	11 980
4150	Til gjennomføring av jordbruksavtalen m.m	85	Markedsordning for korn		3 000 000	946 476	-2 053 524
5511	Finansdepartementet	71	Auksjonsinntekter fra tollkvoter		371 000 000	381 025 318	10 025 318
5576	Sektoravgifter under Landbruks- og matdepartementet	70	Forskningsavgift på landbruksprodukt		250 000 000	250 911 740	911 740
5576	Sektoravgifter under Landbruks- og matdepartementet	72	Jeger- og fellingsavgifter		97 500 000	97 500 000	0
5605	Renter av kontanter i statskassen og av andre fordringer	83	Renteinntekter		0	297 150	
5309	Tilfeldige inntekter	29	Tilfeldig inntekter Finans		0	760 333	
5700	Folketrygdens inntekter	71	Trygdeavgifter		0	41 421 000	
5700	Folketrygdens inntekter	72	Arbeidsgiveravgift		0	25 738 563	
Sum inntektsført					778 561 000	856 082 367	
Netto rapportert til bevilgningsregnskapet						30 415 705 834	

Kapitalkontoer		Regnskap 2025
60087703	Norges Bank KK/utbetalinger	-30 471 255 367
711090	Endring i mellomværende med statskassen	55 549 533
Sum rapportert		0

Beholdninger rapportert til kapitalregnskapet (31.12)

Konto	Tekst	31.12.2025	01.01.2025	Endring
711090	Mellomværende med statskassen	404 194 876	348 645 343	55 549 533

*Samlet tildeling skal ikke reduseres med eventuelle avgitte belastningsfullmakter (gjelder både for utgiftskapitler og inntektskapitler).

Se note B Forklaring til brukte fullmakter og beregning av mulig overførbart beløp til neste år for nærmere forklaring.

Samlet tildeling skal ikke inkludere mottatte belastningsfullmakter eller mottatte betalinger etter rundskriv R-111 punkt 4, tilvisninger gjennom rundskriv eller bruk av felleskontoer.

Note A Forklaring av samlet tildeling utgifter

LANDBRUKSDIREKTORATET

Kapittel og post	Overført fra i fjor	Årets tildelinger	Samlet tildeling
110021		2 700 000	2 700 000
113754		250 000 000	250 000 000
113873		4 358 000	4 358 000
113970	21 000	7 654 000	7 675 000
113971	812 000	1 900 000	2 712 000
114001	151 000	14 129 000	14 280 000
114021	22 000	33 183 000	33 205 000
114071	53 000	38 578 000	38 631 000
114123	533 000	4 680 000	5 213 000
114175		1 206 000	1 206 000
114201	14 097 000	304 911 000	319 008 000
114221	2 775 000	70 935 000	73 710 000
114245	1 389 000	12 760 000	14 149 000
114250		8 251 000	8 251 000
114260		199 159 000	199 159 000
114270		885 000	885 000
114271	4 426 000	5 926 000	10 352 000
114272		630 000	630 000
114273		109 610 000	109 610 000
114274		1 000 000	1 000 000
114275		39 100 000	39 100 000
114277	575 011 000	150 000 000	725 011 000
114278	160 000	-	160 000
114279		6 000 000	6 000 000
114280		20 000	20 000
114871		153 300 000	153 300 000
114951		3 666 000	3 666 000
114953		10 000 000	10 000 000
114971	1 019 000	52 853 000	53 872 000
114973	2 019 000	28 100 000	30 119 000
115021	1 901 000	22 291 000	24 192 000
115050		2 995 383 000	2 995 383 000
115070	11 492 000	288 108 000	299 600 000
115071		104 400 000	104 400 000
115073		6 281 100 000	6 281 100 000
115074	16 190 000	17 464 410 000	17 480 600 000
115077	19 398 000	378 962 000	398 360 000
115078	14 922 000	1 996 540 000	2 011 462 000
115151		88 500 000	88 500 000
115172		8 600 000	8 600 000
115175	8 205 000	125 200 000	133 405 000
115179	617 000	2 700 000	3 317 000

Note B Forklaring til brukte fullmakter og beregning av mulig overførbart beløp til neste år

LANDBRUKSDIREKTORATET

Kapittel og post	Stikkord	Merutgift(-)/ mindreutgift	Utgiftsført av andre iht. avgitte belastnings- fullmakter(-)	Merutgift(-)/ mindreutgift etter avgitte belastnings- fullmakter	Merinntekter / mindre- inntekter(-) iht. merinntekts- fullmakt	Sum grunnlag for overføring	Maks. overførbart beløp*	Mulig overførbart beløp beregnet av virksomheten**
113971	«kan overføres»	0		0		0	4 545 000	0
114001		427 674	-337 772	89 902		89 902	706 450	89 902
114021	«kan overføres»	12 034 117	-2 898 859	9 135 258		9 135 258	33 183 000	9 135 258
114071	«kan overføres»	15 125 624	-10 342 067	4 783 557		4 783 557	38 578 000	4 783 557
114123/414101	«kan overføres»	1 106 807	52 058	1 158 865	408 806	1 567 671	4 680 000	1 567 671
114201/414201		16 391 018		16 391 018	11 980	16 402 998	15 245 550	15 245 550
114221		1 713 688		1 713 688		1 713 688	3 546 750	1 713 688
114245	«kan overføres»	3 104 699	-1 962 104	1 142 595		1 142 595	24 936 000	1 142 595
114271	«kan overføres»	8 320 037	-5 334 697	2 985 340		2 985 340	11 212 000	2 985 340
114277	«kan overføres»	405 309 000		405 309 000		405 309 000	255 000 000	255 000 000
114278	«kan overføres»	100 145		100 145		100 145	850 000	100 145
114971	«kan overføres»	1 681 811		1 681 811		1 681 811	107 076 000	1 681 811
114973	«kan overføres»	18 369		18 369		18 369	68 302 000	18 369
115021	«kan overføres»	9 639 488		9 639 488		9 639 488	29 764 000	9 639 488
115070	«kan overføres»	7 121 857		7 121 857		7 121 857	594 374 000	7 121 857
115074	«kan overføres»	20 195 605		20 195 605		20 195 605	33 592 653 000	20 195 605
115077	«kan overføres»	19 207 825		19 207 825		19 207 825	754 344 000	19 207 825
115078	«kan overføres»	32 622 615		32 622 615		32 622 615	3 902 023 000	32 622 615
115175	«kan overføres»	4 541 051		4 541 051		4 541 051	246 384 000	4 541 051
115179	«kan overføres»	36 691		36 691		36 691	6 166 000	36 691

*Maksimalt beløp som kan overføres er 5 % av årets bevilgning på driftspostene 01–29, unntatt post 24 eller sum av de siste to års bevilgning for poster med stikkordet «kan overføres». Se årlig rundskriv R-2 for mer detaljert informasjon om overføring av ubrukte bevilgninger.

**Se årlig rundskriv R-2 for mer detaljert informasjon om overføring av ubrukte bevilgninger.

Forklaring til bruk av budsjettfullmakter

MOTTATTE BELASTNINGSFULLMAKTER (GJELDER FOR BÅDE UTGIFTSKAPITLER OG INNTEKTSKAPITLER)

Miljødirektoratet har med brev av 5. desember 2025 gitt Landbruksdirektoratet en belastningsfullmakt på 3 mill. kroner til bestandsovervåkingsprogrammet på hjortevilt. Direktoratet har brukt hele tildelingen.

Digitaliseringsdirektoratet har med brev av 10. april 2025 gitt Landbruksdirektoratet en belastningsfullmakt på 7,9 mill. kroner til medfinansiering av prosjektet Digitalisering av konsesjons-avklaringer. Mindreforbruket på 6,5 mill. kroner vil bli søkt overført til 2026.

AVGITTE BELASTNINGSFULLMAKTER (UTGIFTSFØRT AV ANDRE)

Statsforvalteren i Troms og Finnmark, Statsforvalteren i Nordland og Statsforvalteren i Trøndelag er i tildelingsbrev fra DFD til statsforvalteren gitt tildelinger på kapittel 1142 post 45 til bl.a. innkjøp, drift og vedlikehold av feltkjøretøyer og feltutstyr samt vedlikehold av gjerder. Statsforvalteren har brukt 83 prosent av tildelingen på denne posten. I tillegg har Statsforvalteren i Troms og Finnmark, Statsforvalteren i Nordland og Statsforvalteren i Trøndelag fått tildelinger på kapittel 1142 post 71 til bl.a. kontrolltiltak knyttet til grenseoverskridende reindrift mellom Norge og Sverige og reintelling. Statsforvalteren har brukt 66 prosent av tildelingen på denne posten.

Miljødirektoratet er i tildelingsbrev fra Landbruksdirektoratet av 11. mars og 30. mars 2025 gitt belastningsfullmakter på kapittel 1140 post 01, 21 og 71 til bl.a. overvåkingsprogram sjøfugl, tiltak overfor moskus og diverse tilskuddsordninger. Miljødirektoratet har brukt 92 prosent av tildelingene.

FULLMAKT TIL Å OVERSKRIDE DRIFTS-BEVILGNINGER

Direktoratet har fullmakt til å overskride kapittel 1142, post 01 med merinntekter under kapittel 4142, post 01 og tilsvarende å overskride kap. 1141, post 23 med merinntekter under kapittel 4141, post 01, jfr Romertallsvedtak II i Prop. 1 S (2024-2025). Fullmakten er ikke benyttet i 2025.

ROMERTALLSVEDTAK

Direktoratet har fullmakt til å overskride kapittel 1142, post 01 med inntil 0,5 mill. kroner ved forskuttering av utgifter til tvangs-flytting av rein, jfr Romertallsvedtak III i Prop. 1 S (2024-2025). Fullmakten er ikke benyttet i 2025.

Vi har fullmakt til å overskride bevilgningen på kapittel 1137, post 54 mot tilsvarende merinntekt på kapittel 5576, post 70, jfr Romertallsvedtak II i Prop. 1 S (2024-2025). Fullmakten er ikke benyttet i 2025.

I romertallsvedtak IV i Prop. 1 S (2024-2025) er det gitt tilsagnsfullmakt til

- kapittel 1139, post 70 på åtte mill. kroner. Ansvar (gitte, ikke innfridde tilsagn om tilskudd) var pr 31.12.2025 på 7,6 mill. kroner.
- kapittel 1142, post 77 på 92,7 mill. kroner som er endret til 269,5 mill. kroner i Prop. 23 S (2025-2026). Ansvar (gitte, ikke innfridde tilsagn om erstatning) er pr 31.12.2025 på 208,9 mill. kroner.
- kapittel 1148, post 71 på 159,1 mill. kroner som er endret til 177,5 mill. kroner i Prop 146 S (2024-2025). Ansvar (gitte, ikke innfridde tilsagn om erstatning) er pr 31.12.2025 på 155,5 mill. kroner.
- kapittel 1149, post 71 på 59,1 mill. kroner. Ansvar (gitte, ikke innfridde tilsagn om tilskudd) er pr 31.12.2025 på 55,3 mill. kroner.

Foto: Landbruksdirektoratet

I romertallsvedtak V i Prop. 1 S (2024-2025) er det gitt bestillingsfullmakt til kapittel 1142, post 21 på 1,8 mrd. kroner. Ansvar (gitte, ikke innfridde forpliktelser) er per 31. desember 2025 på 1,668 mrd. kroner.

MULIG OVERFØRBART BELØP

Mindreforbruket på kapittel 1140, post 01 skyldes bl.a. lavere forbruk av driftsmidler til bl.a. reise- og møteaktivitet enn planlagt og mindreforbruk i Miljødirektoratet i forbindelse med overvåking og andre tiltak overfor moskus.

Mindreforbruket på kapittel 1140, post 21 skyldes bl.a. at planlagt teknologiutvikling har blitt finansiert av andre midler (omstillingsmidler m.m.) og at planlagte anskaffelser har blitt utsatt.

Mindreforbruket på kapittel 1140, post 71 skyldes primært at en rekke prosjekter som fikk tildelt midler i 2025 først vil bli slutført i 2026.

Mindreforbruket på kapittel 1141, post 23 skyldes bl.a. lavere kostnader til instruktøroppdrag enn forventet og mindre innkjøp av materiell til E-læring enn budsjettert.

Mindreforbruket på kapittel 1142, post 01 skyldes at systemutviklingen i forbindelse med oppfølging av ny gjødselbrukforskrift startet senere enn planlagt, at aktiviteter knyttet til omstillingsmidlene for overføring av forvaltningsansvaret for høstbare viltressurser ble forsinket og at vi i desember 2025 fikk tildelt 2 mill. kroner mer enn forventet i kompensasjon etter lønnsoppgjøret. Videre satte vi av om lag 4,3 mill. kroner for mye i arbeidsgivers andel av pensjon (inkl. arbeidsgiveravgift). Det øvrige mindreforbruket må tilskrives aktivitetsforskyvinger fra 2025 til 2026.

Mindreforbruket på kapittel 1142, post 21 skyldes primært at vederlag for lagring av korn faktureres på etterskudd.

Mindreforbruket på kapittel 1142, post 45 skyldes usikkerhet knyttet til prognoser for forbruk.

Mindreforbruket på kapittel 1142, post 71 skyldes i hovedsak tidsforskyvninger i planlagte prosjekter (reintelling).

Mindreforbruket på kapittel 1142, post 77 skyldes primært at en del gitte tilbud er påklaget og dermed ikke utbetalt.

Mindreforbruket på kapittel 1142, post 78 skyldes én sak som ikke er avsluttet, og som vil komme til utbetaling i 2026. Ansvar pr 31.12.2025 er på 0,08 mill. kroner.

Mindreforbruket på kapittel 1149, post 71 skyldes lavere fremdrift i planlagt utbygging av tømmerkaier enn forutsatt.

Tilnærmet hele tildelingen på kapittel 1149, post 73 er disponert og utbetalt.

Mindreforbruket på kapittel 1150, post 21 skyldes forskyvning av aktivitet mellom år bl.a. som følge av lavere kapasitet hos leverandør enn planlagt.

Mindreforbruket på kapittel 1150, postene 70, 74, 77 og 78 bes overført til bruk under jordbruksforhandlingene.

Mindreforbruket på kapittel 1151, postene 75 og 79 bes overført til bruk under reindriftsforhandlingene.

Note C Oversikt over binding på framtidige års bevilgninger

LANDBRUKSDIREKTORATET

Avtaler om leie av kontorlokaler

Gjenværende varighet per 31.12.	Årlig leiebeløp	Av neste års bevilgning	Av senere års bevilgning	Samlet binding på framtidige års bevilgninger
Varighet inntil 1 år	293 748	97 916		97 916
Varighet 1–5 år	4 770 833	4 770 833	13 982 333	18 753 166
Varighet over 5 år	9 755 576	9 755 576	60 972 350	70 727 926
Totalt	14 820 157	14 624 325	74 954 683	89 579 008

Andre vesentlige leieavtaler

Gjenværende varighet per 31.12.	Årlig leiebeløp	Av neste års bevilgning	Av senere års bevilgning	Samlet binding på framtidige års bevilgninger
Varighet inntil 1 år				0
Varighet 1–5 år				0
Varighet over 5 år				0
Totalt				0

Vesentlige avtaler om kjøp av tjenester

Gjenværende varighet per 31.12.	Årlig leiebeløp	Av neste års bevilgning	Av senere års bevilgning	Samlet binding på framtidige års bevilgninger
Varighet inntil 1 år				0
Varighet 1–5 år				0
Varighet over 5 år				0
Totalt				0

Landbruksdirektoratet har valgt å behandle alle leieavtaler som operasjonelle jf SRS 13, pkt 7.

Se Note 5 for mer informasjon om leieavtaler i Landbruksdirektoratet.

Oppstilling av artskontorrapportering 31.12.2025

LANDBRUKSDIREKTORATET

	31.12.2025	31.12.2024
Driftsinntekter rapportert til bevilgningsregnskapet		
Innbetalinger fra gebyrer	5 088 806	0
Andre innbetalinger	52 392 980	50 493 797
Sum innbetalinger fra drift	57 481 786	50 493 797
Driftsutgifter rapportert til bevilgningsregnskapet		
Utbetalinger til lønn	229 324 281	212 446 433
Andre utbetalinger til drift	153 574 059	130 325 922
Sum utbetalinger til drift	382 898 340	342 772 355
Netto rapporterte driftsutgifter	325 416 554	292 278 559
Investerings- og finansinntekter rapportert til bevilgningsregnskapet		
Innbetaling av finansinntekter	0	0
Sum investerings- og finansinntekter	0	0
Investerings- og finansutgifter rapportert til bevilgningsregnskapet		
Utbetaling til investeringer	85 003 888	59 194 732
Utbetaling av finansutgifter	2 111	398
Sum investerings- og finansutgifter	85 005 998	59 195 130
Netto rapporterte investerings- og finansutgifter	85 005 998	59 195 130
Innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten		
Innbetaling av skatter, avgifter, gebyrer m.m.	731 008 940	550 959 482
Sum innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten	731 008 940	550 959 482

	31.12.2025	31.12.2024
Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten		
Utbetalinger av tilskudd og stønader	30 758 381 283	28 683 935 935
Sum tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten	30 758 381 283	28 683 935 935
Inntekter og utgifter rapportert på felleskapitler		
Gruppelivsforsikring konto 1985 (ref. kap. 5309, inntekt)	432 077	404 188
Arbeidsgiveravgift konto 1986 (ref. kap. 5700, inntekt)	25 738 563	24 060 147
Nettoføringsordning for merverdiavgift konto 1987 (ref. kap. 1633, utgift)	45 502 579	36 177 930
Trygdeavgift konto 1988 (flyttet til kto 1989 i 2025) (ref. kap. 5700, inntekt)	41 421 000	39 641 000
Netto rapporterte utgifter på felleskapitler	-22 089 061	-27 927 405
Netto rapportert til bevilgningsregnskapet	30 415 705 834	28 456 522 737

Oversikt over mellomværende med statskassen

Eiendeler og gjeld	31.12.2025	31.12.2024
Fordringer på ansatte	0	0
A-konto forskudd slakterier	303 657 037	258 893 654
A-konto forskudd meierier	122 643 598	113 549 447
Skyldig skattetrekk og andre trekk	-12 544 413	-10 511 471
Skyldig forskningsavgift	-57 227	-221 304
Skyldig omsetningsavgift	-392 749	-3 278 271
Forskuddskonto innbetalt av leverandør	-58 370	-756 179
Avsatt pensjonspremie til Statens pensjonskasse	-9 052 539	-9 003 615
Lønn (negativ netto, for mye utbetalt lønn m.m.)	1 504	0
Differanser på bank og uidentifiserte innbetalinger	-1 965	-26 919
Skyldig overproduksjonsavgift	0	0
Sum mellomværende med statskassen	404 194 876	348 645 343

Regnskapsprinsipper – Virksomhetsregnskap avlagt i henhold til de statlige regnskapsstandardene (SRS)

Virksomhetsregnskapet er satt opp i samsvar med de statlige regnskapsstandardene (SRS).

ÅPNINGSBALANSE

Ved utarbeidelse av åpningsbalansen er immaterielle eiendeler og varige driftsmidler verdsatt til gjenanskaffelsesverdi eller virkelig verdi.

Gjenanskaffelsesverdi for en eiendel er det beløp det vil koste dersom eiendelen skulle anskaffes i dag, vurdert til samme kvalitet, standard og funksjonalitet som eksisterende eiendel.

Omløpsmidler er verdsatt til gjenanskaffelsesverdi eller virkelig verdi. Kortsiktig gjeld er verdsatt til pålydende.

TRANSAKSJONSBASERTE INNTEKTER

Transaksjoner resultatføres til verdien av vederlaget på transaksjonstidspunktet. Inntekt resultatføres når den er opptjent. Inntektsføring ved salg av varer skjer på leveringstidspunktet hvor overføring av risiko og kontroll er overført til kjøper. Salg av tjenester inntektsføres i takt med utførelsen.

INNTEKTER FRA BEVILGINGER OG INNTEKT FRA TILSKUDD OG OVERFØRINGER

Inntekt fra bevilgninger og overføringer resultatføres etter prinsippet om motsatt sammenstilling. Dette innebærer at inntekt fra bevilgninger og overføringer resultatføres i takt med at aktivitetene som finansieres av disse inntektene utføres, det vil si i samme periode som kostnadene påløper (motsatt sammenstilling).

Bruttobudsjetterte virksomheter har en forenklet praktisering av prinsippet om motsatt sammenstilling ved at inntekt fra bevilgninger beregnes som differansen mellom periodens kostnader og opptjente transaksjonsbaserte inntekter fra tilskudd og overføringer til virksomheten. En konsekvens av dette er at resultat av periodens aktiviteter blir null.

KOSTNADER

Utgifter som gjelder transaksjonsbaserte inntekter kostnadsføres i samme periode som tilhørende inntekt.

Utgifter som finansieres med inntekt fra bevilgning og inntekt fra overføringer, kostnadsføres i samme periode som aktivitetene er gjennomført og ressursene er forbrukt.

PENSJONER

SRS 25 Ytelser til ansatte legger til grunn en forenklet regnskapsmessig tilnærming til pensjoner. Statlige virksomheter skal ikke balanseføre netto pensjonsforpliktelser for ordninger til Statens pensjonskasse (SPK).

Virksomheten resultatfører arbeidsgiverandel av pensjonspremien som pensjonskostnad. Pensjon kostnadsføres som om pensjonsordningen i SPK var basert på en innskuddsplan.

Fra 1. januar 2022 har SPK lagt om pensjonspremiemodellen for statlige virksomheter. Virksomheten betaler en virksomhets-spesifikk, hendelsesbasert arbeidsgiverandel som del av pensjonspremien. At premien er virksomhetsspesifikk, betyr at den beregnes ut fra den enkelte virksomhets forhold, ikke for grupper av virksomheter samlet. At den er hendelsesbasert, betyr at den tar hensyn til de faktiske hendelser i medlemsbestanden i virksomheten, slik at premiereserven er à jour med medlemmets opptjening. Medlemsandelen på to prosent av lønnsgrunnlaget er uendret.

LEIEAVTALER

Virksomheten har valgt å benytte forenklet metode i SRS 13 om leieavtaler og klassifiserer alle leieavtaler som operasjonelle leieavtaler.

KLASSIFISERING OG VURDERING AV ANLEGGSMIDLER

Anleggsmidler er varige og betydelige eiendeler som disponeres av virksomheten. Med varige eiendeler menes eiendeler med utnyttbar levetid på tre år eller mer. Med betydelige eiendeler forstås eiendeler med anskaffelseskost på 50 000 kroner eller mer. Anleggsmidler er balanseført til anskaffelseskost fratrukket avskrivninger.

Kontorinventar, PCer og skjermer med utnyttbar levetid på tre år eller mer er balanseført som egne grupper.

Varige driftsmidler nedskrives til virkelig verdi ved endret anvendelse eller utnyttelse, dersom virkelig verdi er lavere enn balanseført verdi.

EGENUTVIKLING AV PROGRAMVARE

Alle fagsystemer i Landbruksdirektoratet er egenutviklet programvare og er verdsatt etter beste estimat. Egeninnsats knyttet til utvikling av programvare balanseføres ikke, men resultatføres. Egenutviklet programvare som ikke er ferdigstilt er klassifisert som immaterielle eiendeler under utførelse.

KLASSIFISERING OG VURDERING AV OMLØPSMIDLER OG KORTSIKTIG GJELD

Omløpsmidler og kortsiktig gjeld omfatter poster som forfaller til betaling innen ett år etter anskaffelsestidspunktet. Øvrige poster er klassifisert som anleggsmidler/langsiktig gjeld.

Omløpsmidler vurderes til det laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi. Kortsiktig gjeld balanseføres til nominelt beløp på opptakstidspunktet.

BEHOLDNING AV VARER OG DRIFTSMATERIELL

Beholdninger omfatter driftsmateriell som benyttes i eller utgjør en integrert del av virksomhetens offentlige tjenesteyting. Beholdninger av varer er verdsatt til det laveste av anskaffelseskost og netto realisasjonsverdi. Beholdninger av driftsmateriell er verdsatt til anskaffelseskost.

FORDRINGER

Kundefordringer og andre fordringer er oppført i balansen til pålydende etter fradrag for avsetning til forventet tap. Eventuelt avsetning til tap gjøres på grunnlag av individuelle vurderinger av de enkelte fordringene.

STATENS KAPITAL

Statens kapital utgjør nettobeløpet av virksomhetens eiendeler og gjeld, og fremgår i regnskapslinjen for avregninger i balanseoppstillingen. Bruttobudsjetterte virksomheter presenterer ikke konsernkontoene i Norges Bank som bankinnskudd. Konsernkontoene inngår i regnskapslinjen avregnet med statskassen.

INNKREVINGSVIRKSOMHET OG ANDRE OVERFØRINGER TIL STATEN

Innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten presenteres etter samme prinsipper som de er bokført, i samsvar med SRS 10 Inntekt fra bevilgninger, tilskudd og overføringer til virksomheten, samt overføringer til og fra staten. Inntektsføring forekommer på tidspunkt for fakturering og fordring føres opp i balansen. I virksomhetsregnskapet under avsnittet for omløpsmidler er det en egen overskrift for Fordringer vedrørende innkrevingsvirksomhet og andre overføringer (del B, punkt IV).

TILSKUDDSFORVALTNING OG ANDRE OVERFØRINGER FRA STATEN

Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten presenteres etter samme prinsipper som de er bokført, i samsvar med SRS 10 Inntekt fra bevilgninger, tilskudd og overføringer til virksomheten, samt overføringer til og fra staten. Tilskudd kostnadsføres på det tidspunktet tilsagnsbrev mottas, med motpost skyldig tilskudd i balansen. I virksomhetsregnskapet under avsnittet for gjeld er det en egen overskrift for Gjeld vedrørende tilskuddsforvaltning og andre overføringer (del D, punkt IV).

STATLIGE RAMMEBETINGELSER

SELVASSURANDØRPRINSIPPET

Staten opererer som selvassurandør. Det er følgelig ikke inkludert poster i balanse eller resultatregnskap som søker å reflektere alternative netto forsikringskostnader eller forpliktelser.

STATENS KONSERNKONTOORDNING

Statlige virksomheter omfattes av statens konsernkontoordning. Konsernkontoordningen innebærer at alle innbetalinger og utbetalinger daglig gjøres opp mot virksomhetens oppgjørskontoer i Norges Bank.

Virksomheten tilføres ikke likvider gjennom året, men har en trekkrettighet på sin konsernkonto. For bruttobudsjetterte virksomheter nullstilles saldoen på den enkelte oppgjørskonto i Norges Bank ved overgang til nytt regnskapsår.

Resultatregnskap

LANDBRUKSDIREKTORATET

	Note	31.12.2025
Inntekter og utgifter rapportert på felleskapitler		
Inntekt fra bevilgninger	1	347 049 096
Inntekt fra gebyrer	1	5 088 806
Andre driftsinntekter	1	52 373 989
Sum driftsinntekter		404 511 891
Driftskostnader		
Lønnskostnader	2	223 610 366
Avskrivninger på varige driftsmidler og immaterielle eiendeler	3,4	27 139 909
Andre driftskostnader	5	153 759 505
Sum driftskostnader		404 509 780
Driftsresultat		2 111
Finansinntekter og finanskostnader		
Finanskostnader	6	2 111
Sum finansinntekter og finanskostnader		-2 111
Resultat av periodens aktiviteter		0
Innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten		
Avgifter og gebyrer direkte til statskassen	8	750 896 292
Avregning med statskassen innkrevingsvirksomhet		750 896 292
Sum innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten		0
Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten		
Tilskudd til andre	9	30 777 339 292
Avregning med statskassen tilskuddsforvaltning		30 777 339 292
Sum tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten		0

Balanse

LANDBRUKSDIREKTORATET

Eiendeler	Note	31.12.2025	01.01.2025
A. Anleggsmidler			
I Immaterielle eiendeler			
Programvare og lignende rettigheter	3	121 646 066	135 821 085
Immaterielle eiendeler under utførelse	3	6 478 831	1 560 060
Sum immaterielle eiendeler		128 124 897	137 381 145
II Varige driftsmidler			
Tomter, bygninger og annen fast eiendom	4	3 770 617	4 075 000
Grensegjerder	4	67 385 260	62 738 417
Driftsløsøre, inventar, verktøy og lignende	4	5 160 783	6 652 189
Sum varige driftsmidler		76 316 661	73 465 606
III Finansielle anleggsmidler			
Sum finansielle anleggsmidler		0	0
Sum anleggsmidler		204 441 558	210 846 750
B. Omløpsmidler			
I Beholdning av varer og driftsmateriell			
Beholdninger av varer og driftsmateriell	10	122 850 000	58 650 000
Sum beholdning av varer og driftsmateriell		122 850 000	58 650 000
II Fordringer			
Kundefordringer	11	31 576 170	10 209 984
A-konto forskudd meierier	13	122 643 598	113 549 447
A-konto forskudd slakterier	13	282 793 794	250 038 515
Andre fordringer	13	3 029 463	2 780 494
Sum beholdning av varer og driftsmateriell		440 043 026	376 578 440
III Bankinnskudd, kontanter og lignende			
Sum bankinnskudd, kontanter og lignende		0	0
Sum omløpsmidler		562 893 026	435 228 440
Sum eiendeler drift		767 334 584	646 075 190
IV Fordringer vedrørende innkrevingsvirksomhet og andre overføringer			
Fordringer vedr. innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten	8	25 183 042	5 295 689
Sum fordringer vedr. innkrevingsvirksomhet og andre overføringer		25 183 042	5 295 689
Sum eiendeler		792 517 626	651 370 879

Statens kapital og gjeld	Note	31.12.2025	01.01.2025
C. Statens kapital			
I Virksomhetskapi			
Sum virksomhetskapi		0	0
II Avregninger			
Avregnet med statskassen (bruttobudsjetterte)	7	699 891 783	579 940 794
Sum avregninger		699 891 783	579 940 794
Sum statens kapital		699 891 783	579 940 794
D. Gjeld			
I Avsetning for langsiktige forpliktelser			
Sum avsetninger for langsiktige forpliktelser		0	0
II Annen langsiktig gjeld			
Sum annen langsiktig gjeld		0	0
III Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld		12 168 605	11 411 626
Skyldig skattetrekk		12 544 413	10 511 471
Skyldige offentlige avgifter		3 103 666	3 948 066
Avsatte feriepenger		20 881 078	19 230 341
Skyldig forskningsavgift	12	969 189	614 776
Skyldig omsetningsavgift	12	10 048 441	7 782 616
Annen kortsiktig gjeld	14	12 954 067	20 423 427
Sum kortsiktig gjeld		72 669 458	73 922 322
Sum gjeld		72 669 458	73 922 322
Sum statens kapital og gjeld drift		772 561 241	653 863 116
IV Gjeld vedrørende tilskuddsforvaltning og andre overføringer			
Gjeld vedrørende tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten	9	19 956 384	-2 492 237
Sum gjeld vedrørende tilskuddsforvaltning og andre overføringer		19 956 384	-2 492 237
Sum statens kapital og gjeld		792 517 626	651 370 879

Noter til virksomhetsregnskapet

LANDBRUKSDIREKTORATET

Note 1 Driftsinntekter

	31.12.2025
Inntekt fra bevilgninger*	
Salgssum ved avgang anleggsmidler	347 049 096
Sum andre innbetalinger	347 049 096
Inntekt fra tilskudd og overføringer	
Sum inntekt fra tilskudd og overføringer	0
Inntekt fra gebyrer	
Gebyrer	5 088 806
Sum inntekt fra gebyrer	5 088 806
Salgs- og leieinntekter	
Sum salgs- og leieinntekter	0
Andre driftsinntekter	
Andre driftsinntekter	52 373 989
Sum andre driftsinntekter	52 373 989
Sum driftsinntekter	404 511 891

*Etter de statlige regnskapsstandardene beregnes inntekt fra bevilgninger for bruttobudsjetterte virksomheter som differansen mellom periodens kostnader og opptjente transaksjonsbaserte inntekter og eventuelle inntekter fra tilskudd og overføringer til virksomheten. En konsekvens av dette er at resultat av periodens aktiviteter blir null.

For informasjon om mottatte bevilgninger se oppstilling av bevilgningsrapportering.

Note 2 Lønnskostnader, årsverk og andre ytelser

	31.12.2025
Lønn	172 568 117
Feriepenger	22 394 937
Arbeidsgiveravgift	24 894 164
Pensjonskostnader*	13 814 787
Sykepenger og andre refusjoner (-)	-15 596 004
Andre ytelser	5 534 365
Sum lønnskostnader	223 610 366
Antall utførte årsverk hittil i år:	249
	31.12.2025
Lønn og andre ytelser til virksomhetsleder**	
Eli Reistad	1 688 459

*Premiesatsen for arbeidsgiverandelen utgjorde i 2025 6,9 prosent (arbeidsgiverandel av pensjonspremie på artskonto 542/pensjonsgrunlaget i 2025 rapportert til SPK).

For regnskapsåret 2024 utgjorde premiesatsen åtte prosent

**Det er ikke inngått avtaler med virksomhetsleder om vederlag ved opphør eller endring av arbeidsforholdet/vervet som kan gi vesentlige fremtidige forpliktelser.

Det er heller ikke inngått andre særskilte avtaler til fordel for virksomhetsleder.

Note 3 Immaterielle eiendeler

	Programvare og lignende rettigheter	Immaterielle eiendeler under utførelse	Sum
Anskaffelseskost 01.01.	221 132 933	1 560 060	222 692 993
Tilgang i året	3 722 697	9 297 343	13 020 040
Avgang anskaffelseskost i året (-)	0	0	0
Fra immaterielle eiendeler under utførelse til annen gruppe i året	4 378 573	-4 378 573	0
Anskaffelseskost	229 234 202	6 478 831	235 713 033
Akkumulerte nedskrivninger 01.01.	0	0	0
Nedskrivninger i året	0	0	0
Akkumulerte avskrivninger 01.01.	85 311 848	0	85 311 848
Ordinære avskrivninger i året	22 276 288	0	22 276 288
Akkumulerte avskrivninger avgang i året (-)	0	0	0
Balanseført verdi 31.12.2025	121 646 066	6 478 831	128 124 897
Avskrivningssatser (levetider)	10 år / lineært	Ingen avskrivning	
Avhendelse av immaterielle eiendeler i 2025:			
= Regnskapsmessig gevinst/tap	0	0	0

Note 4 Varige driftsmidler

	Bygninger og annen fast eiendom	Grensegjerder	Driftsløsøre, inventar, verktøy o.l.	Sum
Anskaffelseskost 01.01.	4 075 000	63 825 000	10 191 792	78 091 792
Tilgang i året	0	7 201 410	513 266	7 714 676
Avgang anskaffelseskost i året (-)	0	0	0	0
Fra immaterielle eiendeler under utførelse til annen gruppe i året	0	0	0	0
Anskaffelseskost	4 075 000	71 026 410	10 705 058	85 806 468
Akkumulerte nedskrivninger 01.01.	0	0	0	0
Nedskrivninger i året	0	0	0	0
Akkumulerte avskrivninger 01.01.	0	1 086 583	3 539 603	4 626 186
Ordinære avskrivninger i året	304 383	2 554 567	2 004 672	4 863 621
Akkumulerte avskrivninger avgang i året (-)	0	0	0	0
Balanseført verdi 31.12.2025	3 770 617	67 385 260	5 160 783	76 316 661
Avskrivningssatser (levetider)	20 år / lineært	25 år / lineært	3-10 år lineært	
Avhendelse av immaterielle eiendeler i 2025:				
Salgssum ved avgang anleggsmidler	0	0	0	0
Salgssum ved avgang anleggsmidler	0	0	0	0
= Regnskapsmessig gevinst/tap	0	0	0	0

Note 5 Andre driftskostnader

	31.12.2025
Husleie	15 550 157
Leie beredskapslager matkorn	8 811 725
Vedlikehold og ombygging av leide lokaler	292 338
Andre kostnader til drift av eiendom og lokaler	2 711 113
Leie maskiner, inventar og lignende	8 476 896
Mindre utstyrsanskaffelser	2 271 922
Reparasjon og vedlikehold av maskiner, utstyr mv.	3 998
Kjøp av konsulenttenester	31 350 513
Kjøp av andre fremmede tenester	67 630 600
Reiser og diett	5 003 713
Tap og lignende	74 009
Øvrige driftskostnader	11 582 521
Sum andre driftskostnader	153 759 505

Tilleggsinformasjon om operasjonelle leieavtaler

Gjenværende varighet	Type eiendel			Sum
	Tomter, bygninger og annen fast eiendom	Beredskapslager matkorn	Driftsløsøre, inventar, verktøy og lignende	
Varighet inntil 1 år	285 168			285 168
Varighet 1-5 år	4 770 833		146 976	4 917 809
Varighet over 5 år	9 755 576	8 787 350		18 542 926
Kostnadsført leiebetaling for perioden	14 811 577	8 787 350	146 976	23 745 903

Landbruksdirektoratet har valgt å behandle alle leieavtaler som operasjonelle jf SRS 13, pkt 7.

Landbruksdirektoratet har fire husleiekontrakter på rapporteringstidspunktet.

En leiekontrakt med varighet på inntil et år gjelder en leilighet i Alta, kr 285 168 per år og avtalen løper til 30. april 2026.

To leiekontrakter har varighet på et til fem år.

Det gjelder for kontorlokaler i Alta kr 2 476 205 per år (fem år fra 2025) og Steinkjer kr 2 294 628 per år (fem år fra 2024).

Siste husleiekontrakt har varighet på ti år og gjelder kontorlokaler i Oslo.

Avtalen ble inngått i 2023 og er på kroner 9 755 576 per år.

Beredskapslager for matkorn har en årlig leiekostnad i 2025 på 8,8 mill kroner.

Leieavtalen har en varighet på 25 år.

Kornlageret skal bygges opp i en seks års periode (fra 2024) og etter det være stabilt i 20 år.

Landbruksdirektoratet har inngått en leasingavtale med Canon for leie av kopimaskiner.

Avtalen gjelder leie av maskiner på alle kontorsteder, har en varighet på tre år (fra mars 2025) og er på 146 976 kroner per år.

Note 6 Finansinntekter og finanskostnader

	31.12.2025
Finansinntekter	
Sum finansinntekter	0
Finanskostnader	
Øvrige driftskostnader	2 111
Sum finansinntekter	2 111

Note 7 Sammenheng mellom avregnet med statskassen og mellomværende med statskassen (bruttobudsjetterte virksomheter)

A) Forklaring til at periodens resultat ikke er lik endring i avregnet med statskassen i balansen (kongruensavvik)

	31.12.2025	01.01.2025	Endring*
Avregnet med statskassen i balansen	699 891 783	579 940 794	119 950 989

Bakgrunnen for at periodens resultat ikke er lik endring i avregnet med statskassen i balansen for bruttobudsjetterte virksomheter, er at konsernkontoene i Norges Bank inngår som en del av avregnet med statskassen i balansen. I tillegg hensyntas enkelte transaksjoner som ikke er knyttet til virksomhetens drift og transaksjoner som ikke medfører ut- eller innbetaling. Nedenfor vises de ulike postene som er grunnen til at endring i avregnet med statskassen i balansen ikke er lik periodens resultat.

Endring i avregnet med statskassen

Konsernkontoer i Norges Bank

Konsernkonto inn- og utbetaling	-30 471 255 367
Netto trekk konsernkonto	-30 471 255 367

Innbetalinger og utbetalinger som ikke inngår i virksomheten drift (er gjennomstrømningsposter)

- Innbetaling innkrevingsvirksomhet og andre overføringer	-750 896 292
+ Utbetaling tilskuddsforvaltning og andre overføringer	30 777 339 292

Bokføringer som ikke går over bankkonto, men direkte mot avregning med statskassen

+ Inntektsført fra bevilgning (underkonto 1991)	347 049 096
- Gruppeliv/arbeidsgiveravgift (underkonto 1985 og 1986)	-26 170 641
+ Nettoordning, statlig betalt merverdiavgift (underkonto 1987)	45 637 646
- Trygdeavgift sykepenger (1989)	-41 421 000

Andre avstemmingsposter

Spesifikasjon av andre avstemmingsposter	-233 723
Forskjell mellom resultatført og netto trekk på konsernkonto	-119 950 989
Øvrige driftskostnader	0

Sum endring i avregnet med statskassen*	-119 950 989
--	---------------------

*Sum endring i avregnet med statskassen skal stemme med periodens endring ovenfor.

B) Forskjellen mellom avregnet med statskassen og mellomværende med statskassen

	31.12.2025: Spesifisering av bokført avregning med statskassen	31.12.2025: Spesifisering av rapportert mellomværende med statskassen	Forskjell
Immaterielle eiendeler og varige driftsmidler			
Immaterielle eiendeler	128 124 897	0	128 124 897
Varige driftsmidler	76 316 661	0	76 316 661
Sum	204 441 558	0	204 441 558
Finansielle anleggsmidler			
Sum	0	0	0
Omløpsmidler			
Beholdninger av varer og driftsmateriell	122 850 000	0	122 850 000
Kundefordringer	31 576 170	0	31 576 170
Andre fordringer	408 466 856	426 300 636	-17 833 780
Fordringer vedrørende innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten	25 183 042	0	25 183 042
Sum	588 076 068	426 300 636	161 775 432
Langsiktige forpliktelser og gjeld			
Sum	0	0	0
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld	-12 168 605	0	-12 168 605
Skyldig skattetrekk og andre trekk	-12 544 413	-13 229 634	685 221
Skyldige offentlige avgifter	-3 103 666	0	-3 103 666
Avsatte feriepenger	-20 881 078	0	-20 881 078
Mottatt forskuddsbetaling			0
Skyldig forskningsavgift	-10 048 441	-57 227	-9 991 214
Skyldig omsetningsavgift	-969 189	-392 749	-576 440
Annen gjeld til ansatte	-9 438 116	0	-9 438 116
Avsatt pensjonspremie til SPK, arbeidsgiverandel	0	-8 367 318	8 367 318
Annen kortsiktig gjeld	-3 515 951	-58 831	-3 457 120
Gjeld vedrørende tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten	-19 956 384	0	-19 956 384
Sum	-92 625 843	-22 105 759	-70 520 083
Sum	699 891 783	404 194 876	295 696 907

Mellomværende med statskassen består av kortsiktige fordringer og gjeld som etter økonomiregelverket er rapportert til statsregnskapet (S-rapport). Avregnet med statskassen viser finansieringen av virksomhetens netto eiendeler og gjeld.

Note 8 Innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten

Alternativ b) For virksomheter som presenterer innkrevingsvirksomhet etter samme prinsipper som de er bokført etter

Avgifter og gebyrer direkte til statskassen	31.12.2025
Overføring fra andre statlige regnskaper	97 500 000
Skatter og avgifter, renteinntekter og utbytte m.m	653 396 292
Sum avgifter og gebyrer direkte til statskassen	750 896 292
Fordringer vedrørende innkrevingsvirksomhet og andre overføringer	31.12.2025
Fordringer til pålydende	25 183 042
Sum fordringer vedrørende innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten	25 183 042

Note 9 Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten

Tilskudd til andre	31.12.2025
Utbetaling av tilskudd til andre	27 430 655 191
Overføring til fond, forvaltningsorganer og andre statlige regnskaper	3 346 684 101
Annet	0
Sum avgifter og gebyrer direkte til statskassen	30 777 339 292
Gjeld vedrørende tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten	31.12.2025
Gjeld pålydende*	19 956 384
Sum gjeld vedrørende tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten	19 956 384

*Tilskuddsgjelden består i hovedsak av ubetalte faktura der avgiftene er større enn tilskuddet, og faktura for for mye utbetalt tilskudd som inndrives av Kredinor.

I periode 202412 ble reklassifiseringen av tilskuddsgjeld ført med feil fortegn. Dette er ompostert til korrekte tall i 202501, men i regnskapsoppstillingen blir det et unaturlig stort avvik mellom årene.

Note 10 Beholdning av varer og driftsmateriell

	31.12.2025	01.01.2025
Anskaffelseskost		
Innkjøpte varer (ferdigvarer) og driftsmateriell*	122 850 000	58 650 000
Sum anskaffelseskost	122 850 000	58 650 000
Ukurans		
Sum anskaffelseskost	0	0
Sum beholdning av varer og driftsmateriell	122 850 000	58 650 000

*Gjelder beredskapslager matkorn. Strategiske beholdningslagre til bruk i nødsituasjon skal balanseføres som beholdning av driftsmateriell etter SRS12.

Note 11 Kundefordringer

	31.12.2025	01.01.2025
Kundefordringer til pålydende	31 576 170	10 209 984
Sum kundefordringer	31 576 170	10 209 984

Note 12 Opptjente, ikke fakturerte inntekter / Mottatt forskuddsbetaling

Opptjente, ikke fakturerte inntekter (fordring)	31.12.2025	01.01.2025
Sum opptjente, ikke fakturerte inntekter	0	0
Mottatt forskuddsbetaling (gjeld)	31.12.2025	01.01.2025
Skyldig omsetningsavgift	10 048 441	7 782 616
Skyldig forskningsavgift	969 189	614 779
Sum mottatt forskuddsbetaling	11 017 630	8 397 395

Omsetnings- og forskningsavgift kreves inn av Landbruksdirektoratet. Forskningsavgift overføres til Finansdepartementet på inntektskapittel 557670 og omsetningsavgift overføres til Omsetningsrådet. Overføringene skjer etterskuddsvis hver måned.

Note 13 Andre kortsiktige fordringer

	31.12.2025	01.01.2025
A-konto forskudd meierier	122 643 598	113 549 447
A-konto forskudd slakterier	282 793 794	250 038 515
Andre fordringer	3 029 463	2 780 494
Sum andre kortsiktige fordringer	408 466 856	366 368 456

Note 14 Annen kortsiktig gjeld

	31.12.2025	01.01.2025
Skyldig lønn	-1 504	0
Annen gjeld til ansatte	9 438 116	11 212 011
Avsetning for lønnsoppgjør*	0	5 495 577
Påløpte kostnader	3 459 085	1 028 429
Avstemningsdifferanser ved rapportering til statsregnskapet	0	26 919
Forskuddskonto, div innbet.	58 370	2 660 490
Sum annen kortsiktig gjeld	12 954 067	20 423 427

*På bakgrunn av at lønnsoppgjøret i staten for 2024 ikke var ferdigstilt før i slutten av november 2024, fikk ikke virksomheten utbetalt resultatet av lønnsoppgjøret i 2024. Virksomheten gjorde derfor et estimat for lønnsavsetningen for det sentrale lønnsoppgjøret (lokale og eventuelt sentrale tillegg) pr. 31.12.24. Avsetningen inkluderte også virksomhetens eget bidrag til lønnsforhandlinger utover det som ble fremforhandlet sentralt. Lønnsoppgjøret for 2024 ble betalt i mars 2025.

LANDBRUKSDIREKTORATET
OSLO /
Postboks 56,
7701 Steinkjer

Innspurten 11 D,
0663 Oslo
Telefon: 78 60 60 00

ALTA /
Løkkeveien 111
9510 Alta

STEINKJER /
Skolegata 22, C-bygget
7713 Steinkjer

www.landbruksdirektoratet.no

Grafikkilde: Landbruksdirektoratet,
der ikke annet er oppgitt

Design: Miksmaster Creative

Landbruksdirektoratet
Eanandoallodirektoráhtta